
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi
helyzetének ellenőrzéséről (43/3)

1149

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3051-09/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056050

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Kántor Ilona

számvevő tanácsos

Buús Zoltánné Hütter

Erzsébet

számvevő tanácsos

Kámán Edina

számvevő

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentés:

címe

sorszám

Jelentés a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének 2007. évi átfogó ellenőrzéséről

0752

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	16
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	27
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	27
2. A pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	34
2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly alakulása	34
2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása	41
2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása	47
3. Kötelezettségek bemutatása	53
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása	53
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása	58
3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása	59
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	63
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	67

MELLÉKLETEK

1. számú Működési és felhalmozási célú hiány/többlet alakulása
2. számú Kimutatás az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulásáról
- 3.a. számú Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, 2010. december 31-ig befejezett fejlesztéseinek forrásösszetétele
- 3.b. számú Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó kötelezettségek
- 3.c. számú Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladataihoz kapcsolódó 2010. évet követő kötelezettségvállalások
- 3.d. számú Az Önkormányzat beadott, elbírálás alatti pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseikhez kapcsolódó kötelezettségvállalások
4. számú Kimutatás az önkormányzati feladatok ellátásában részt vevő gazdasági társaságokról
5. számú Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének észrevétele
6. számú Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesterének észrevételére adott válasz

---

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Csődttv.	a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény
Eü. tv.	az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
Gt.	a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény
Gyvtv.	a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
Helyi adó tv.	a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Kbt.	a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény
Kmtv.	a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi CIX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Szoc. tv.	a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény

Rendeletek

SzMSz	Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének 27/2007. (XI. 29.) számú rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatról
-------	---

Szórövidítések

áfa	általános forgalmi adó
AGORA	AGORA Szombathelyi Kulturális és Turisztikai Központ
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
CHF	svájci frank
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EU	Európai Unió
EUR	euro
FALCO KC Kft.	FALCO KC Szombathely Kft.
Forrásközpont Kft.	Regionális Szociális Forrásközpont Nonprofit Kft.
GDP	bruttó hazai termék
Haladás Kft.	Szombathelyi Haladás Labdarugó és Sportszolgáltató Kft.
Házkezelési Kft.	Szombathelyi Önkormányzati Házkezelési Kft.
Hulladékgazdálkodási társulás	Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás

ISEUM Tárház	ISEUM SAVARIENSE Régészeti Műhely és Tárház
ISPA projekt	2003/HU/16/P/PE/021 „Szombathely Megyei Jogú Város Szennyvízelvezetési és tisztítási rendszerének fejlesztése” a kohéziós alap társfinanszírozásával
jegyző	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának jegyzői feladatokat ellátó aljegyzője
Kincstár	Magyar Államkincstár
Közgyűlés	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
megyei önkormányzat	Vas Megyei Önkormányzat
Mozi Kft.	Savaria Mozi Kft
MSH Rendezvényház Kht.	Szombathelyi Művelődési és Sportház Rendezvényház Kht.
NAV	Nemzeti Adó és Vámhivatal
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
NYME	Nyugat-magyarországi Egyetem
Önkormányzat	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Önkormányzati hivatal	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
Parkfenntartási Kft. polgármester	Szombathelyi Parkfenntartási és Temetkezési Kft. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat polgármestere
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
Prenor Kft.	Prenor Kertészeti és Parképítő Kft.
Savaria Rehab-Team Kft.	Savaria Rehab-Team Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft.
Savaria TISZK Kft.	Savaria TISZK Szakképzés-szervezési Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft.
Sportcsarnok	Aréna Savaria Sportcsarnok
Sportközpont Kft. szja	Szombathelyi Sportközpont és Sportiskola Nonprofit Kft. személyi jövedelemadó
Színház Kft.	Weöres Sándor Színház Nonprofit Kft.
Szombathelyi Televízió Kft.	Szombathelyi Televízió és Rádió Nonprofit Kft.
SZOVA Zrt.	SZOVA Szombathelyi Vagyonhasználó és Városgazdálkodási Zrt.
Távhőszolgáltató Kft.	Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft.
TEGYESZ	Vas Megyei Területi Gyermekvédelmi Szolgálat és Gyermekotthon
Városfejlesztési Kft.	Savaria Városfejlesztési Kft.
Városgazdálkodási Kft.	Szombathelyi Városgazdálkodási Kft.
VASIVÍZ Zrt.	VASIVÍZ Vas megyei Víz- és Csatornamű Zrt.
Vasi Volán Zrt.	Vasi Volán Közlekedési Zrt.

JELENTÉS

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. Ennek részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – folyamatban van az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok 2010 első három negyedévi költségvetési jelentése szerinti pénzforgalmi hiány 97 milliárd Ft-os összege nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült hiányának 2010. évi végi felülvizsgálatát. A helyi önkormányzatok 2011. januári gyorsjelentése alapján a pénzforgalmi hiány már 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. Az alrendszer hiánya így a tervezett 0,7%-kal szemben magasabb, 0,9%-os szinten realizálódott. Az 57,7 milliárd Ft hiánytöbblet alakulásában – a Tájékoztató szerint – az iparüzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben való teljesülése volt a meghatározó.

Magyarország a Széll Kálmán Terv célkitűzései alapján² aktualizált Konvergencia Programjában a középtávú (2011-2015. évek) költségvetési pálya kijelölése

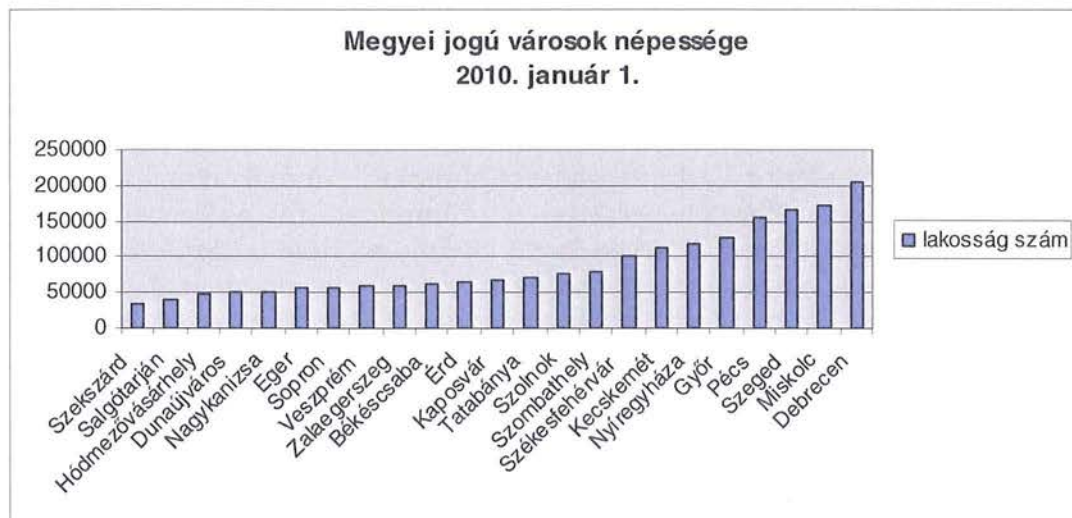
---

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

² Az államháztartás 2011. évi egyenlege – a magán nyugdíjpénztárakból az állami nyugdíjpillérbe való visszatérés egyszeri vagyongátása következtében – 4%-os többletet mutatna. A Széll Kálmán Tervben foglalt egyszeri intézkedések – a MÁV, a BKV adósságrendezése, a PPP projektek kiváltása – összességében a GDP 2%-ával csökkentik a várható többlet mértékét.

során 2011-re a kormányzati szektor EDP módszertan szerinti egyenlegét + 2%-ban jelölte meg. Az egyenlegcél megfogalmazásakor az önkormányzati alrendszer tervezett hiányát a 2011. évi költségvetésben szereplő 0,3%-kal szemben 0,5%-os arányban határozták meg³. A hiánycélok meghatározása jelzi, hogy az önkormányzati alrendszerben 2011-ben fokozott figyelmet kell fordítani a pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulására.

Az államháztartás helyi szintjén a 23 megyei jogú városi önkormányzatnak az általuk ellátott közszolgáltatások volumenére való tekintettel kiemelt szerepe van, e települések népessége összességében meghaladja a kétmillió főt⁴. A települések népességét az alábbi diagram szemlélteti:

A **megyei jogú városi önkormányzatok**⁵ kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.⁶, a második szintet a hatásköri⁷, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb ágazati feladatok ellátásának szakmai szabályait rögzítő) törvények adják.

³ A Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény Általános indoklásának III. fejezete, valamint Magyarország Konvergencia Programja 2011–2015. (2011. április) Táblázatok rész, 2. táblázat Államháztartás összefoglaló adatai szerint.

⁴ A megyei jogú városok népességét a 4/2011. (I. 31.) NGM rendelet 1. sz. mellékletében foglalt 2010. január 1-jei adatok alapján vettük figyelembe.

⁵ Az Ötv. 61. § (1) bekezdése alapján a megyeszékhely város a törvény erejénél fogva megyei jogú, ugyanakkor az Országgyűlés az ötvenezernél nagyobb népességű városokat a képviselőtestület kérelmére megyei jogú várossá nyilváníthatja. Ez utóbbi körbe 5 város tartozik, közülük 2 (Hódmezővásárhely, Dunaújváros) népessége 2010. január 1-jére már ötvenezer fő alá csökkent.

⁶ az Ötv. 8. és 61. §-ában foglaltak szerint

⁷ a Htv.

A megyei jogú városi önkormányzatok – az Ötv-ből közvetlenül levezethető – települési feladatok mellett körzeti közszolgáltatásokat is ellátnak. A megyei jogú városi cím elsősorban többlet kötelezettségekkel jár, a megyei jogú városnak önmagának kell gondoskodnia mindazokról a feladatokról, amelyek más települési önkormányzatok esetében a megyei önkormányzat feladatát képezik. Ide sorolható többek közt a középfokú oktatási intézmények fenntartása, a közművelődési, könyvtári és levéltári szolgáltatás, a társadalombiztosítás finanszírozása, mellett a kórházi és a rendelőintézeti szakellátás, a szociális és egyes gyermekvédelmi feladatok ellátása. Ezeket a feladatokat (intézményeket) a megyei jogú város – más városoktól eltérően – nem adhatja át a megyei önkormányzatnak, azonban az Ötv. lehetőséget biztosít arra, hogy a megyei önkormányzattal megállapodják a feladatellátás megosztásában.

Az önkormányzat, így a megyei jogú város is, maga határozza meg, hogy – a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségei függvényében – mely feladatokat, milyen mértékben és módon, mely szervezeti keretek közt lát el. A **szervezet-alkítás szabadsága** a megyei jogú városok esetében azzal járt, hogy mind a kötelező közszolgáltatásoknál (különösen a településüzemeltetés, vagyongazdálkodás), mind pedig az önként vállalt feladataik ellátásában – elsősorban a sport és kulturális szolgáltatások területein – a gazdasági társaságok kiemelt fontosságú szerephez jutottak. Ily módon a gazdálkodás, a pénzügyi helyzet kockázatai közvetlenül kikerültek ugyan az önkormányzati alrendszerből, azonban sérülhet az ellátási felelősség figyelemmel kísérése és érvényesítése, a közpénzek felhasználásának transzparenciája. Mindezek együttvéve – a beszámoló **konzolidálásának hiányában** – növelik a megyei jogú városok pénzügyi helyzetének megítélésében rejlő kockázatokat.

Az áttekintett időszakban az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás elvei** lényegesen nem változtak.

A megyei jogú városok önkormányzatainak mozgásterét, az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit a központi költségvetéstől való függőség mellett jelentősen befolyásolja a helyi **adókiivetési jog** gyakorlása⁸. A helyi adók rendszere a közszolgáltatások finanszírozásához szükséges források megteremtésének, bővítésének eszköze, amely a gazdasági válság, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége következtében differenciáltan érinti a települési önkormányzatokat⁹.

A települési önkormányzatok saját folyó bevételeinek keretében elszámolt, különböző jogcímenek kivetett **helyi adók** – iparüzési adó, építmény és telekadó, idegenforgalmi adó, vállalkozók és magánszemélyek kommunális adója – 2007-2010 között eltérő módon emelkedtek. A helyi adókból származó bevételek realizált összege országos szinten 2007-2009 között folyamatosan, 505,3 milliárd Ft-ról 566,3 milliárd Ft-ra emelkedett, majd a gazdasági válság hatásai következtében 2010-re 542,6 milliárd Ft-ra esett vissza. A helyi adók ré-

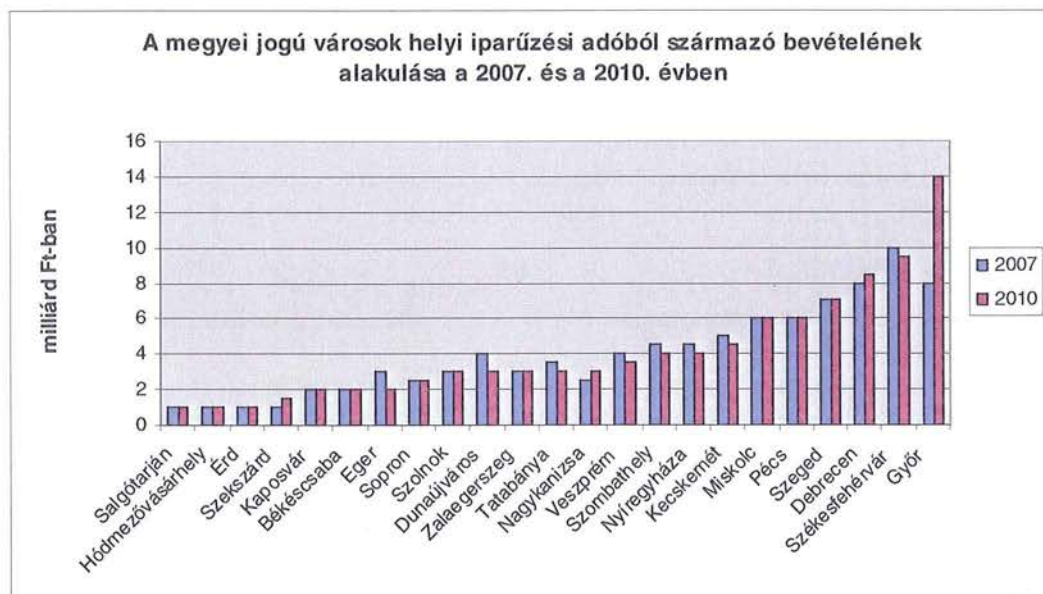
⁸ a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabályai szerint

⁹ Az Állami Számvevőszék 2010 decemberében közzétett 1031. számú jelentésében értékelte a helyi adók rendszerében a hatékonyság és az eredményesség érvényesülését.

szesedése az önkormányzatok saját folyó bevételein belül 2007-2010 között 2,5 százalékponttal csökkent¹⁰.

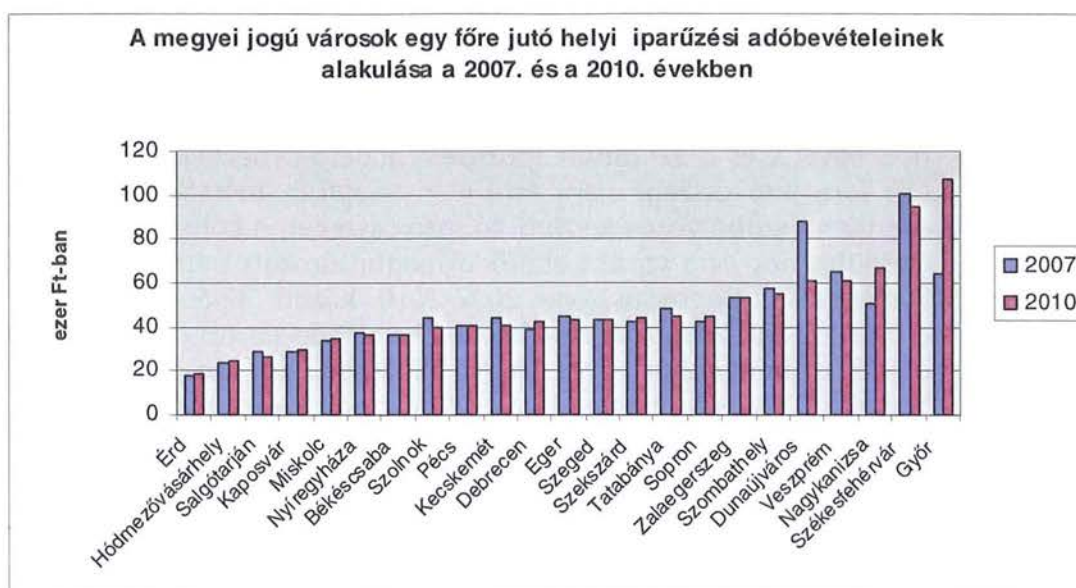
A megyei jogú városok saját folyó bevétele 2007-ben 191,5 milliárd Ft volt, 2008-ban 223,1, 2009-ben 225,4, 2010-ben 223,5 milliárd Ft-ot tett ki. A helyi adóbevételekből való részesedésük 2007-ben 110,5 milliárd Ft (21,9%), 2008-ban 128,3 milliárd Ft (23,2%), 2009-ben 124,4 milliárd Ft (22%), 2010-ben 118,7 milliárd Ft (részaránya a 2007. évvel azonosan 21,9%) volt. E realizált adóbevételek a megyei jogú városok saját folyó bevételeinek 2007-ben 57,7, 2008-ban 57,5, 2009-ben 55,2, 2010-ben 53,1%-át jelentették. A helyi adóbevételek 2007-ről 2010-re kimutatott 4,6 százalékpontos csökkenése annak ellenére következett be, hogy a megyei jogú városok saját folyó bevétele 2010-ben 16,7%-kal haladta meg a 2007. évit.

A helyi adókon belül a települések gazdasági helyzetének egyik fokmérője az elért helyi **iparűzési adóbevétel**, amely a megyei jogú városok körében erőteljes – a település nagyságrendtől is függő¹¹ – különbségeket mutat. A helyi iparűzési adóbevétel és annak egy lakosra vetített összegének 2007. és 2010. évi alakulását az alábbi diagramok szemléltetik:

¹⁰ A helyi adó bevételek saját folyó bevételekből való részesedése országosan 2007-ben 55,3%, 2010-ben 52,8% volt.

¹¹ A 100 ezer fő feletti népességű megyei jogú városok csoportjába Debrecen, Miskolc, Szeged, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét, Székesfehérvár tartozik. Nem megyeszékhely megyei jogú város Érd, Sopron, Nagykanizsa, Dunaújváros, Hódmezővásárhely.

A megyei jogú városi önkormányzatok saját bevételein belül második legjelentősebb elem az **illetékbevétel**. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevétel a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétel alig több mint 55%-a. A jelentős visszaesést döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, illetve egyes illetékkedvezmények bevezetése okozta. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. A megyei jogú városok önkormányzatai az önkormányzati alrendszer szintjén realizált illetékbevételből 2007-ben 13,6 milliárd Ft-tal (23,3%-kal), 2008-ban 15,3 milliárd Ft-tal (22,7%-kal), 2009-ben 12,6 milliárd Ft-tal (21,5%-kal), 2010-ben 7,9 milliárd Ft-tal (20,2%-kal) részesedtek¹². Az összes befolyt illetékbevételből a megyei jogú városok részesedése 2009-ről 2010-re mindössze 1,3 százalékponttal csökkent, ugyanakkor a realizált illetékbevétel csökkenése a 37,3%-ot (4,7 milliárd Ft) is elérte.

Az önkormányzati alrendszer átengedett bevételei közül a **személyi jövedelemadóból** való részesedés makroszintű szabályozása a vizsgált időszakban nem változott. A települési önkormányzatokat a településre kimutatott személyi jövedelemadó 8%-a közvetlenül, míg 32%-a külön szabályozott visszaosztási rendben illeti meg. A visszaosztás a jövedelem differenciálódás mérséklésével párosul, rendje a lakóhelyen maradó személyi jövedelemadóhoz és az iparüzési adó-erőképességhez¹³ igazodik, annak részletszabályait a mindenkori költségvetési törvény 4. számú melléklete határozza meg. A jövedelem differenciálódás

¹² Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt, amelyet a 2007. évtől az APEH (2011. január 1-jétől NAV) vett át. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a megyei jogú városoknál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le.

¹³ Az iparüzési adóerő-képesség egy potenciális, átlagos erőfeszítés mellett elérhető (a települési önkormányzat iparüzési adóelőlegét meghatározó adóalap 1,4%-ának megfelelő számított) bevétel.

szabályai kétirányúak, a kiegészítés és a visszatartás feltételeit egyaránt meghatározták:

- Amennyiben az önkormányzatot közvetlenül megillető személyi jövedelemadó bevétel és a számított iparűzési adóerő-képesség együttesen számított, egy főre jutó összege nem érte el a település méretéhez kapcsolódóan az évenkénti szabályozás szerinti változó összeget, a költségvetés a részesedést – település nagyság szerint eltérően meghatározott szintig – kiegészítette¹⁴. A kiegészítés fajlagos összege 2007-2010 között 37 500 Ft-ról 48 010 Ft-ra (10 510 Ft-tal, 28%-kal) emelkedett. Az előzőeken túl a jövedelem differenciálódás szabályozása egyes térségi (középiskolai, szakiskolai, szakképző intézményi, kollégiumi) feladatok ellátásának függvényében további kiegészítő hozzájárulást biztosított.
- Amennyiben az egy főre számított személyi jövedelemadó és az iparűzési adóerő-képesség együttes összege a település nagyságrendjéhez rendelt értékhatárt több mint 25%-kal (2010-től 20%-kal) meghaladta, az egy főre jutó összeg sávonként differenciált módon¹⁵ visszavonásra került az önkormányzatot megillető normatív állami hozzájárulás összegéből.

Az önkormányzatok személyi jövedelemadó bevétele 2007-ben 494,3 milliárd Ft, 2008-ban 558,6 milliárd Ft, 2009-ben 639,5 milliárd Ft, 2010-ben 681,2 milliárd Ft volt, az időszak alatt összegében 186,9 milliárd Ft-tal, 37,8%-kal emelkedett, miközben az szja bevétel átengedett bevételeken belüli részesedése 1,8 százalékponttal emelkedett.

A megyei jogú városok önkormányzatainak személyi jövedelemadó részesedése az alrendszer átengedett személyi jövedelemadó bevételeiből 2007-ben 77,6 milliárd Ft-ot (15,7%-ot), 2008-ban 105,4 milliárd Ft-ot (18,9%-ot), 2009-ben 122,9 milliárd Ft-ot (19,2%-ot), 2010-ben 136,6 milliárd Ft-ot (20,1%-ot) tett ki. A realizált **szja bevétel a megyei jogú városoknál** az időszak alatt folyamatosan emelkedett, a 2010-ben realizált adóbevétel 59,0 milliárd Ft-tal (76%) volt magasabb a 2007. évinél, az átengedett bevételeken belüli részesedése 2010-re 5,1 százalékponttal haladta meg a 2007. évi részarányt¹⁶. A részesedés alapjául szolgáló szja településenként eltérő, az egy adózóra jutó szja 2009. évi adatait¹⁷ a következő ábra szemlélteti.

¹⁴ A megyei jogú városok esetében a jövedelemkülönbségek mérséklésénél figyelembe veendő lakosonkénti értékhatár 2007-ben 37 500 Ft, 2008-ban 42 385 Ft, 2009-ben 45 933 Ft, 2010-ben 48 010 Ft volt.

¹⁵ A sávós értékhatár 2010-től 20%-os intervallumonként, 120% felett a visszatartást 25%-tól 90%-os mértékig rögzíti. Amennyiben a település nagyságrendhez rendelt értékhatár összege az önkormányzatnál eléri vagy meghaladja a 200%-ot, az egy főre jutó összeg 90%-a levonásra kerül. Az értékhatár sávjai 2010 előtt 25%-os léptékűek voltak, a levonási arányok az ellenőrzött időszakban nem változtak.

¹⁶ E bevételek a megyei jogú városok átengedett bevételeiben 2007-ben 84,7, 2008-ban 87,7, 2009-ben 89,7, 2010-ben 89,8%-os részarányt jelentettek.

¹⁷ Adatforrás: KSH Megyei Jogú Városok a Közép Dunántúlon 2009. kiadványa, 4.1. sz. összehasonlító tábla.

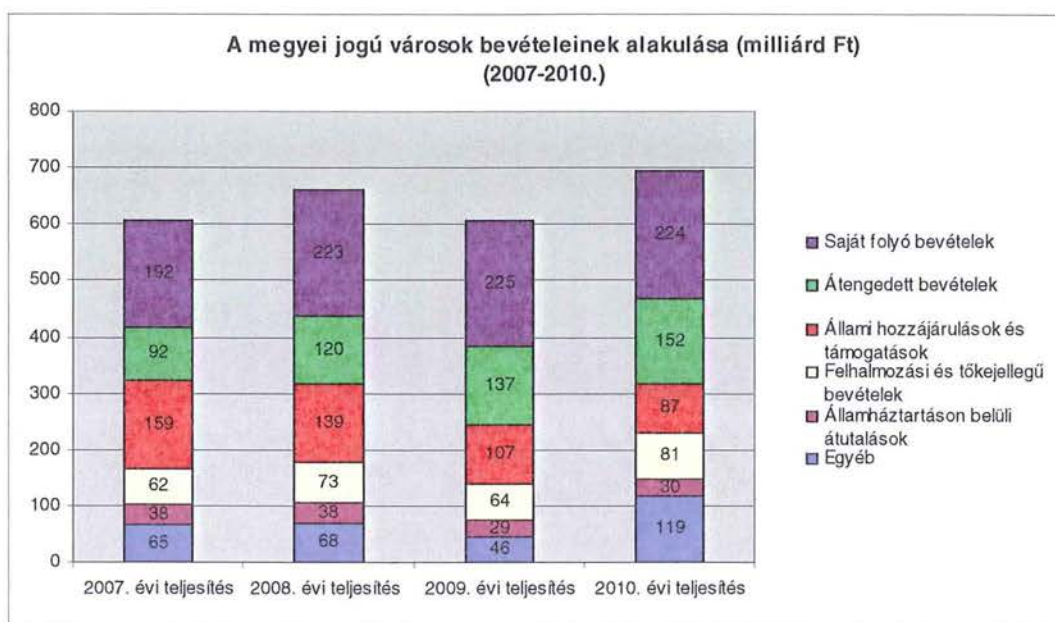

Az átengedett bevételek második legjelentősebb eleme a **gépjárműadó**, amelynek bevételi szabályozása az ellenőrzött időszakban nem változott, az adóbevétel teljes összege az önkormányzatot illeti meg. A gépjárműadó alapját, mértékét¹⁸ és egyes mentességi kategóriákat érintő módosítások 2010. január 1-jétől következtek be, amelyek az egyes adótételek esetében átlagosan 15%-os emelkedéssel jártak.

A gépjárműadó beszedéséből származó bevétel az önkormányzati alrendszer szintjén 2007-ben 62,4 milliárd Ft, 2008-ban 65,7 milliárd Ft, 2009-ben 63,8 milliárd Ft, 2010-ben 71,1 milliárd Ft volt, az adóbevétel egésze 2007-hez képest 8,7 milliárd Ft-tal, 13,9%-kal emelkedett. A gépjármű-adóztatás szabályainak változása 2010-ben 7,3 milliárd Ft többletet eredményezett. A megyei jogú városok gépjárműadó bevétele a 2007. évi 14,0 milliárd Ft-ról 2010-re 15,5 milliárd Ft-ra, 10,7%-kal emelkedett. A bevételnövekedés összegéből 1,4 milliárd Ft a 2010. évi adózási szabályok következménye.

A megyei jogú városok önkormányzatai 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásainak alakulását a következő ábra szemlélteti:

¹⁸ A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 7. § (1) bekezdésében foglalt adómértékek változása.

A megyei jogú városok **saját folyó bevételeinek** – amelyek főbb elemei: a helyi adók, az illetékbevételek, az intézményi térítési díjak, a kamatbevételek – részaránya a 2007. évi összbevételen (608 milliárd Ft) belül 32% volt. A 2010. évi összbevétel 693 milliárd Ft-os összegéből a saját folyó bevételek aránya – miközben összege 2007-ről 2010-re 32 milliárd Ft-tal emelkedett – nem változott.

Az **átengedett bevételek**, amelyek a megyei jogú városok önkormányzatainál döntően a személyi jövedelemadó és a gépjárműadó részesedést jelenti, az összbevételen belül a 2007. évi 92 milliárd Ft-ról (15%) 152 milliárd Ft-ra nőtt, részesedése 7 százalékponttal emelkedett. A 60 milliárd Ft-os növekedésből 59 milliárd Ft-ot az sza részesedés emelkedése okozott.

Az **állami hozzájárulások és támogatások** – amelyek főbb elemei: főként az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított előirányzatok – a 2007. évi 159 milliárd Ft-ról (26%-os részarányról) 2010-re 87 milliárd Ft-ra (13%-os részarányra) estek vissza.

A **felhalmozási és tőkejellegű bevételek** – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 62 milliárd Ft-ról (10%-os részarányról) 2010-re 81 milliárd Ft-ra (12%-os részarányra) emelkedtek.

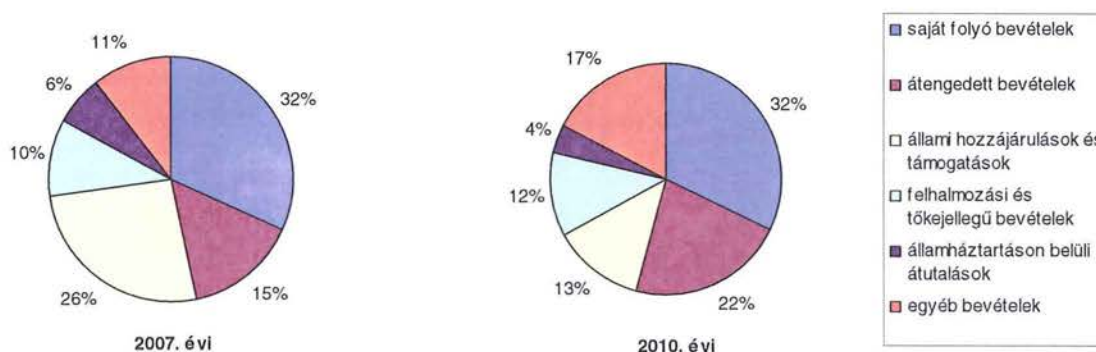
Az **államháztartáson belüli átutalások** részesedése 2007-ben 38 milliárd Ft volt. 2010. év végére 8 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 6%-ról 2010-ben 4%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az Egészségbiztosítási Alaptól és más elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel a megyei jogú városoknál 22 milliárd Ft-ot tett ki.

Az **egyéb**, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpap

pírok értékesítéséből származó **bevételek** részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 11%-ról 17%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 119 milliárd Ft volt¹⁹.

Mindezeket figyelembe véve a megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei jogú városok 2007. és 2010. évi forrásösszetétele

Az önkormányzati alrendszer **pénzügyi helyzetértékelése** során **új elemzési módszereket alkalmaz az ellenőrzés**. A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelynek lényegét és számításának módszerét a 2.1. pontban, és a jelentés 2. számú mellékletében ismertetjük részletesen.

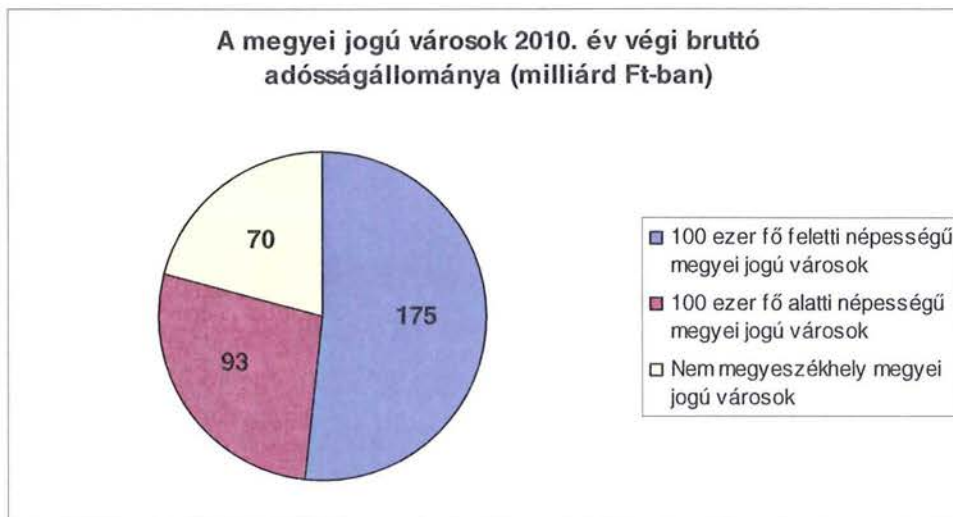
Az új módszereken alapuló helyzetértékelés fontosságát az adja, hogy a helyi **önkormányzatok bruttó adósságállománya**²⁰ a 2010. évi költségvetési beszámoló alapján 1248 milliárd Ft-ot tett ki. Az adósságállomány koncentráltságát jelzi²¹, hogy ebből a 23 megyei jogú város részesedése 338 milliárd Ft volt, amely a fővárosi és kerületi önkormányzatok adósságának figyelmen kívül hagyásával számított 2010. évi 977 milliárd Ft összegű bruttó adósságállomány 34,6%-át jelentette. Az adósságállomány több mint fele – 501 milliárd Ft – a 19 megyei önkormányzatnál és a 23 megyei jogú városnál jelentkezett.

¹⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 65 milliárd Ft, 2008-ban 68 milliárd Ft volt, 2009-ben 46 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben több mint két és félszeresére, 119 milliárd Ft-ra emelkedett.

²⁰ A bruttó adósságállomány 2010. év végi összege magában foglalja a fejlesztési és a működési célú kötvénykibocsátásokat, a beruházási és fejlesztési hitelek, a működési célú hosszú lejáratú hitelek, a rövid lejáratú hitelek, váltótartozások miatti kötelezettségek teljes (2011-ben, illetve az azt követő években esedékes) állományát.

²¹ A megyei jogú városok adósságállománya összegében ugyan elmarad az egyéb városok összesített adósságától [(ez utóbbiak részesedése 382,6 milliárd Ft (39,2%)], azonban az egyéb városok száma 304. A fővárosi és a kerületi önkormányzatok nélküli adósságállományból a 19 megyei önkormányzat 163 milliárd Ft-tal (16,8%-kal), míg a nagyközségek, községek együttesen 93 milliárd Ft-tal (9,5%-kal) részesednek.

A megyei jogú városok 338 milliárd Ft-os adósságállományából 175 milliárd Ft (51,8%) a 8 legnagyobb, 100 ezer fő feletti népességű város tartozása. Az 5 nem megyeszékhely megyei jogú város bruttó adósságállománya 70 milliárd Ft-ot (20,7%-ot), az előző két csoportba nem tartozó további 10 megyei jogú város adóssága 93 milliárd Ft-ot (27,5%-ot) tett ki.

A mérlegben kimutatott bruttó adósságállomány mellett az önkormányzatok számára az eszközállomány műszaki állapotának megőrzése is kötelezettségekkel jár. Az elhasználódott eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének²² elmaradása maga után vonhatja a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását. Emellett a 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit, amelyek a felhalmozási költségvetési hiány folyamatos emelkedésén túl – az előírt jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt – tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését²³.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében 43. számú, az *Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése* részeként egy időben, egymással párhuzamosan tekinti át, és elemzi a 23 megyei jogú városi önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ az előző évek során ebben az önkormányzati körben is ellenőrizte, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki. A jelentés a megyei jogú városok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzeté-

²² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

²³ Az Állami Számvevőszék 2011 júniusában közzétett 1108. számú, a helyi önkormányzatok fejlesztési célú támogatási rendszerének ellenőrzéséről szóló jelentésében feltárta a fejlesztési folyamatok problémáit. A helyi önkormányzatok elsősorban azokat a fejlesztéseket valósították meg, amelyekhez támogatást lehetett igényelni. A fejlesztési célok közül a magasabb támogatás intenzitású pályázatokat részesítették előnyben. A fejlesztéssel megvalósuló létesítmények jövőbeni üzemeltetésének várható ráfordításait az önkormányzatok 71,9%-a nem mérte fel.

re tekintettel az önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2010. december 31. közötti időszakot öleli fel.

A vizsgálat jogszabályi alapját az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdései²⁴, az Ötv. 92. § (1) bekezdése, az Áht. 104. § (3), és 120/A. § (1) bekezdése előírásai képezik.

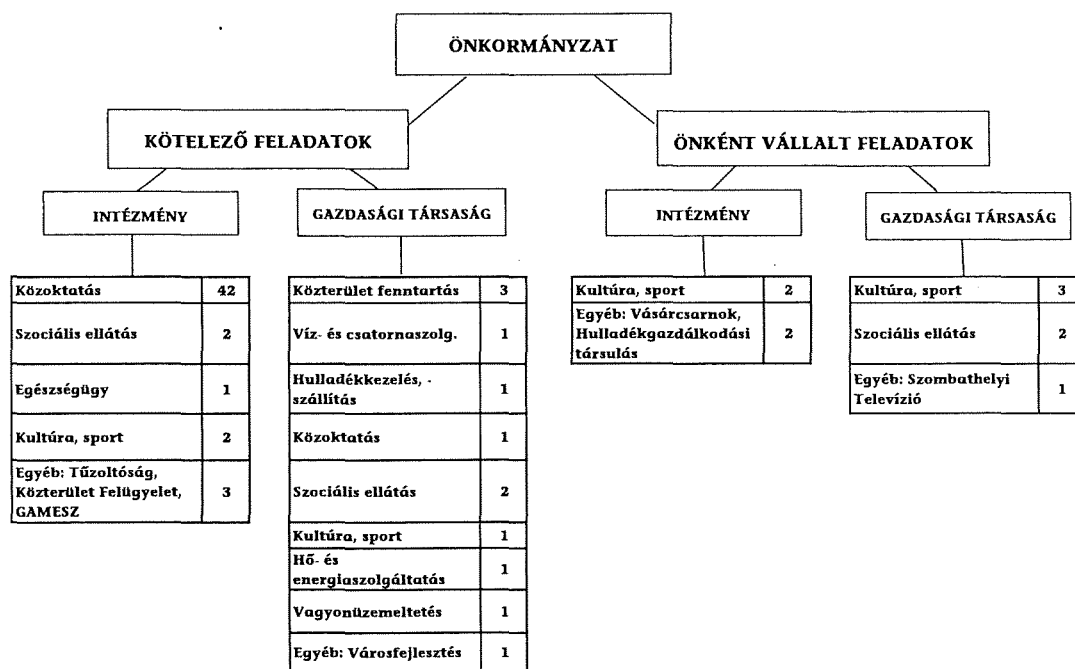
---

²⁴ 2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI törvény 5. § (2)-(5) bekezdései

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat – adatszolgáltatása szerint – a 2010. év működési költségvetési kiadásaiból (20 084 millió Ft) 15 778 millió Ft-ot (78,6%) a **kötelező** feladatok, 4306 millió Ft-ot (21,4%) az **önként vállalt feladatok** ellátására fordított. A Közgyűlés az SzMSz-ben szabályozta a kötelezően ellátandó feladatokat és hatásköreit, ugyanakkor az önként vállalt feladatok körét nem rögzítette, arról egyéb belső szabályzatokban sem rendelkezett. Az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint önként vállalt feladata a sport és szabadidős tevékenységhez, kulturális és közművelődési feladatokhoz, felsőoktatási ösztöndíj pályázathoz, különféle tagdíjak befizetéséhez kapcsolódnak, valamint támogatást nyújt civil szervezetek, alapítványok működéséhez.

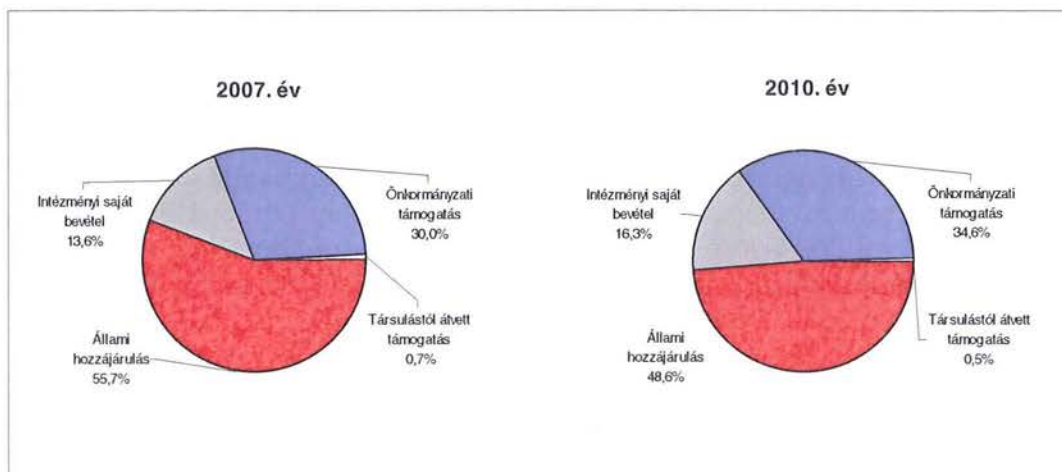
Az Önkormányzat **feladatellátásának szervezeti struktúráját** a következő ábra szemlélteti:

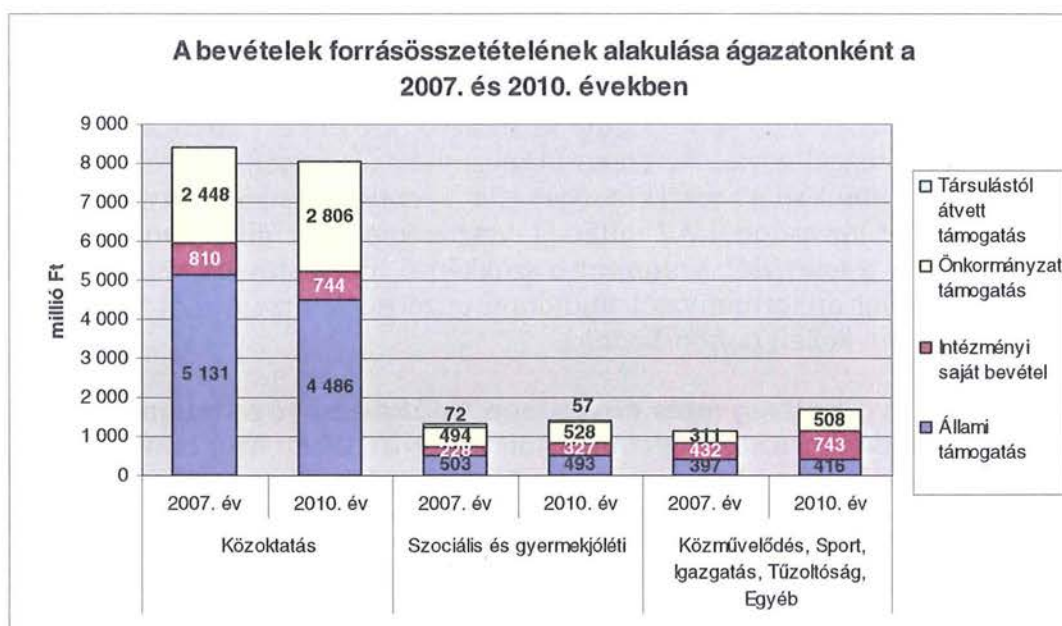
Az ábrában szereplő intézmények és gazdasági társaságok száma halmozódást mutat, mivel egy gazdasági társaság négyféle kötelező feladatellátásban is részt vett, valamint két intézmény és két gazdasági társaság kötelező és önként vállalt feladatot is ellátott.

Az Önkormányzat feladatait 2010. december 31-én (az Önkormányzati hivatallal együtt) 53 költségvetési szervvel és tizenhárom 25% feletti tulajdoni hányadú gazdasági társaságával, továbbá öt – az Önkormányzattól tulajdonosi szempontból független gazdasági társaság közreműködésével látta el. Két költségvetési szerv a Szombathely és Térsége Szociális és Gyermejköltségi Intézményfenntartó Társulás közös fenntartású intézménye. Az intézményszervezeti átalakítások következtében a feladatellátás telephelyeinek száma a 2006. év végi 187-ről a 2010. év végére 193-ra nőtt.

Az Önkormányzat működési kiadásokra 2010-ben 20 084 millió Ft-ot fordított, amely 1010 millió Ft-tal (5,3%-kal) haladta meg a 2007. évi ráfordításokat. A 2010. évben a működési kiadások 56,3%-át az intézményi körben mutatták ki. E kiadások fedezetéül szolgáló bevételi források 2007. és 2010. években jellemző összesített arányait a következő ábra szemlélteti:

Az egyes közszolgáltatások feladatellátásában résztvevő ágazati intézménycsoportok forrásösszetételének bevételi jogcímenkénti alakulását a következő ábra szemlélteti:

A működési célú állami hozzájárulások csökkenésével párhuzamosan évről évre növekedett az intézmények önkormányzati működési támogatásának összege és aránya, a 2007. évi 3253 millió Ft-ról a 2010. évre 18,1%-kal, 3842 ezer Ft-ra.

Az Önkormányzat 10 **gazdasági társaságban** rendelkezik minősített többségi – amelyből kilenc gazdasági társaság kizárólagos önkormányzati tulajdonú –, két gazdasági társaságban többségi, és egy gazdasági társaságban 35% tulajdoni hányaddal. Egy kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság és a 35%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnak volt 25% feletti tulajdoni hányada további gazdasági társaságokban, amelyek közül egy – hő és energiaszolgáltató – részt vett az Önkormányzat feladatellátásában.

A gazdasági társaságok sport, kultúra, szociális ellátás, vagyonüzemeltetés, víz és csatornaszolgáltatás, hulladékkezelés, hő és energiaszolgáltatás, közterület fenntartás közszolgáltatás területén kaptak szerepet az Önkormányzat feladatellátásában. A gazdasági társaságok működésükhöz a 2010. évben összesen 1013 millió Ft-ot felhalmozásra 116 millió Ft-ot kaptak az Önkormányzattól. A működési célra átadott pénzösszeg 24,9%-át (252 millió Ft-ot) a Színház Kft. kapta a 2010. évben.

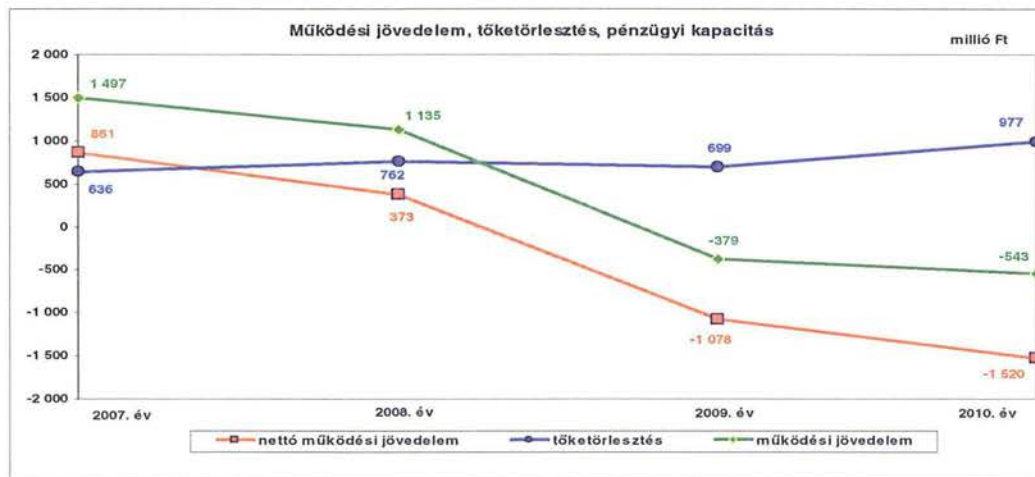
A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok közül 2010. december 31-én kilencnél a saját tőke jegyzett tőke aránya 1 értéknél magasabb, kedvezőbb volt, kettőnél a mutató minimálisan 1 érték alá csökkent. Tartósan kedvezőtlen a pénzügyi helyzete a kosárlabda csapatot működtető Kft-nek. A veszteségrendezés ellenére a gazdasági társaság saját tőkéje a 2010. év végén -54,5 millió Ft, amelyhez hozzájárult az évek óta magas – 2010. december 31-én 57 millió Ft – kötelezettség állománya. A gazdasági társaság a 2010. évet 55,7 millió Ft mérleg szerinti veszteséggel zárta. A vagyonüzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaságnál annak ellenére, hogy a saját tőke jegyzett tőke aránya 1 értéknél magasabb, az arányszám évről évre csökkenést mutat, – 2007-ben 1,58, 2010-ben 1,04 volt – amely folyamatos tőkevesztésre utal. A gazdasági társaság a 2010. évet 750 millió Ft mérleg szerinti veszteséggel zárta. Az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban tőkeemelésről egy futball sport tevékenységet ellátó többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnál 8,7 millió Ft, veszteségfeltöltésről három – a kosárlabda csapatot, a televíziót, valamint a szakképző intézményeket integráló – minősített többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnál 115,2 millió Ft összegben kellett gondoskodnia.

A **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** 2007-2009 között működési forrástöbbletet mutatott, 2009-2010-ben azonban, az Önkormányzat működési forráshiányos volt²⁵. A 2007-2008. években a működési többlet fedezni tudta a tárgyévben jelentkező törlesztési kötelezettségeket, így az Önkormányzat **pénzügyi kapacitása (nettó működési jövedelme)** is pozitív értékű volt. A 2009. évben a folyó kiadások csökkenését meghaladó arányú folyó bevétel csökkenés miatt a működési jövedelem negatív volt, amelynek következtében nem volt fedezet az éves törlesztési kötelezettség teljesítésére (699 millió Ft), így a pénzügyi kapacitás is negatívvá vált (1078 millió Ft). A 2010. évben a folyó bevételek növekedését meghaladó arányú folyó kiadásnö-

---

²⁵ 2007-ben a folyó bevételek 7,5%-át (1497 millió Ft-ot), 2008-ban 5,2%-át (1135 millió Ft-ot) tette ki a működési forrástöbbletet, azonban 2009-ben a folyó bevételek 2,0%-át (379 millió Ft-ot), 2010-ben 2,8%-át tette ki (543 millió Ft) a negatív működési jövedelem.

vekedés miatt a működési jövedelem ismét negatív volt (543 millió Ft), amelynek következtében nem volt fedezet a növekvő éves törlesztési kötelezettség teljesítésére (977 millió Ft), így a pénzügyi kapacitás is negatívvá vált (1520 millió Ft).

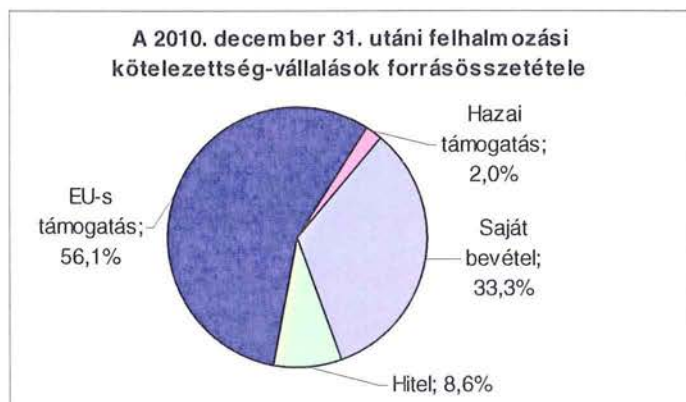
A 2007-2010. években az Önkormányzat **felhalmozási költségvetésének egyenlege** folyamatosan negatív összegű volt, amely 2007-2010 között összesen 7994 millió Ft felhalmozási forráshiányt okozott.

A pénzügyi egyensúly fenntartása külső források bevonásával volt biztosítható. A 2007-2010. években 3074 millió Ft hitelt törlesztettek. Az adósságszolgálat, továbbá a felhalmozási forráshiány 2007-2010 között 11 067 millió Ft-ot tett ki, amelyre az időszakban képződő 1710 millió Ft működési többlet (működési jövedelem), valamint a 2007. január 1-jén rendelkezésre álló 1858 millió Ft pénzkészlet szolgált fedezetül. A további pénzeszközöket 10 657 millió Ft hitel felvételével teremtették meg. A kialakult pénzügyi helyzet **pozitív nettó működési jövedelmet eredményező gazdálkodás mellett teszi elkerülhetővé további külső források bevonását, az eladósodás növekedését.**

A vizsgált időszakban az Önkormányzat a helyi iparüzési adót, építményadót, idegenforgalmi adót vetett ki. A bevételek növelése érdekében az idegenforgalmi adó és az építményadó mértékét emelték, változtak a mentességi és kedvezményi szabályok. A **helyi adókból és pótlékokból** származó bevételek aránya 2007-2010 között 26,3% volt a folyó (működési) bevételek körében. A pótlékkal, bírsággal növelt helyi adóbevételek a 2007. évi 5098 millió Ft-ról 2010-re 5182 millió Ft-ra (1,6%-kal, 84 millió Ft-tal) növekedett. A helyi adóbevételek átlagosan 85,1%-át az iparüzési adó tette ki, amelynek mértéke a helyi adókról szóló törvényben rögzített maximális mértékben került megállapításra. A helyi adók növekedését az építményadó 278 millió Ft-os növekedése, és az iparüzési adó 195 millió Ft-os visszaesése határozta meg. Új helyi adónemet a vizsgált időszakban az Önkormányzat nem vetett ki.

A **befejezett fejlesztések** jelentős részét pénzügyi forrásokból finanszírozták. A 2010. év végéig 5688 millió Ft értékben teljesített beruházás és felújítás forrása 1987 millió Ft hitelfelvétel (34,9%) volt. A 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok** végrehajtására 9605 millió Ft kiadást teljesítettek, amelyre hitelből 582 millió Ft-ot (6,1%) fordítottak.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **folyamatban lévő fejlesztési feladatok kötelezettség-vállalásainak összege** 3700 millió Ft, amelyet 2077 millió Ft EU-s támogatásból, 74 millió Ft hazai támogatásból, valamint 1232 millió Ft saját bevételből, és 317 millió Ft összegű újabb hitel felvételéből terveznek biztosítani. A tervezett saját bevételek rendelkezésre állását azonban az Önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete nem igazolja. Mindez kockázatot jelent a vállalt fejlesztések jövőbeni finanszírozhatósága szempontjából.

Az Önkormányzat által beadott, elbírálás alatt álló pályázatok tervezett teljes bekerülési költsége 62 millió Ft volt, amelyhez 8 millió Ft EU-s támogatást, és 41 millió Ft hazai támogatást kívántak igénybe venni, 13 millió Ft saját bevétel mellett.

Az Önkormányzat mérleg szerinti **pénzügyi kötelezettsége** a 2006. év végéről a 2010. év végére, 5583 millió Ft-ról 15 927 millió Ft-ra nőtt, amelyből az árfolyamváltozások miatti különbözet 2584 millió Ft (208 millió Ft árfo-lyamnyereség, 2792 millió Ft árfolyamvesztés) volt. A fennálló pénzügyi kötelezettségek tizenhárom hosszú lejáratú hitelből és folyószámlahitel igény-bevételéből keletkeztek.

Az Önkormányzat kötelezettségvállalásaira közgyűlési döntés alapján került sor, azonban az előterjesztésekben nem mutatták be a visszafizetés forrásait, valamint a kamat- és – a devizaalapú kötelezettségeket érintő – árfolyamkoc-kázatot.

Az Önkormányzat éven túli hiteleiből beruházásokat és felújításokat finanszí-rozott, korábbi hiteleit törlesztette, valamint a működési kiadások fedezetére használta.

Az Önkormányzat a devizában fennálló pénzügyi kötelezettségeiből 14 609 ezer CHF (2738 millió Ft), valamint 257 ezer EUR (73 millió Ft) tőkét tör-lesztett, kamatot és egyéb költséget fizetett. A HUF-ban fennálló kötelezettsé-gekből 1268 millió Ft tőkét, kamatot és egyéb költséget teljesített. Az Önkor-mányzat a hitelek igénybevételéből származó forrásokat 2010. év végéig a cé-loknak megfelelően felhasználta. A 2007-2010. években átmenetileg szabad pénzeszközeiből 482 millió Ft kamatbevételt ért el. Az Önkormányzat számla-vezető bankot 2010. január hónapban váltott. A számlavezető pénzügyi intézettel a szerződéskötést megelőzően kettő (3300 millió Ft), ezt követően egy hitelszerző-

dés kötése (643 millió Ft) történt, amely a banki befolyás növekedése miatt kockázatot jelent az Önkormányzat számára.

Az Önkormányzat működésének pénzügyi egyensúlyát a vizsgált időszakban folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani.

A **folyószámlahitel** igénybevétele a 2007-2010. években az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	millió Ft-ban			
	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Keretösszeg január 1-jén	2 500,00	2 500,00	2 500,00	1 700,00
Átlagos napi állomány	402	587	914	961
Folyószámla hitellel zárt napok száma (nap)	185	224	318	247
2010. december 31-i egyenleg (állomány)	x	x	x	1 666

A likviditás biztosítása az Önkormányzatnak 162 millió Ft kamatkiadást okozott.

Az Önkormányzat 2010. év végi **szállítói tartozása** 924 millió Ft, amelyből a lejárt tartozás 40 millió Ft volt, a szállító állományból átütemezés nem történt. Az Önkormányzati hivatalnál a 60 napot meghaladó – amely azonos a 91 napon túli lejárt tartozással –, szállítók felé fennálló kötelezettség 0,4 millió Ft-os összege (1,0%) késedelmes számla beérkezés, illetve vitatott számlaösszeg miatt keletkezett, amely tételeket 2011. február hóban rendezték.

Az Önkormányzat 3 gazdasági társasága, 3 csatornamű társulat és 1 civil szervezet részére folyószámla- és egyéb hitelek igénybevételéhez **készfizető kezes-séget vállalt** 726 millió Ft, 617 ezer EUR és 900 ezer CHF összegben. A 2010. december 31-ére a kezeségvállalással kapcsolatos kötelezettség 40 millió Ft-ra csökkent. A gazdasági társaságok részére öt alkalommal összesen 51 millió Ft összegben visszafizetési kötelezettséggel adott át pénzeszközt az Önkormányzat, amelyből a 2010. év végi állomány 14 millió Ft volt. Az Önkormányzat egyéb kölcsönt egy alkalommal, Söpte Község Önkormányzat részére nyújtottak, amelynek állománya 2010. év végén 165 millió Ft volt.

A folyószámlahitel és fejlesztési hitelek biztosítékeként **jelzálogjog** alapításra és bejegyzéséhez nem volt szükség.

Az Önkormányzat kötelezettségeinek 2010. december 31-i állományát és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Várható kötelezettség 2011. 2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem
Pénzüntézetek kötelezettségei									
Hosszú lejáratú hitelek	5 064		HUF	2825		HUF	8011		HUF
Hosszú lejáratú hitelek		34 029,0	CHF		17 033	CHF		17521	CHF
Hosszú lejáratú hitelek		5 828,0	EUR		1 920	EUR		4593	EUR
Folyószámlahitel	1 666		HUF	1 666		HUF			HUF
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen HUF-ban:	6 730		HUF	4 491		HUF	8 011		HUF
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen CHF-ben:		34 029,0	CHF		17 033	CHF		17521	CHF
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen EUR-ban:		5 828,0	EUR		1 920	EUR		4593	EUR
Biztosítékok									
Kezesség	40		HUF						
Biztosítékok összesen:	40		HUF						
Szállítói tartozás	924		HUF	924		HUF			

Az Önkormányzatnak **pénzüntézetekkel szemben fennálló kötelezettsége** a 2010. év végén 6730 millió Ft, 34 029 ezer CHF és 5828 ezer EUR volt. Ezek várható kötelezettsége (tőke, kamat és egyéb költség) a legutóbbi kamatfizetés feltételei alapján a 2011. évtől 12 502 millió Ft, továbbá 34 554 ezer CHF és 6513 ezer EUR. Az Önkormányzatnak a 2010. december 31-én fennálló szállítói tartozások címén a 2011. évre 924 millió Ft fizetési kötelezettsége keletkezett. A kezességvállalásaiból adódóan 40 millió Ft összegű terhe jelentkezhet, amennyiben a gazdasági társaság és a civil szervezet kötelezettségeiket nem teljesítik. Az Önkormányzatnak jogerős határozattal lezárt **peres** eljárásból adódóan kötelezettsége nem volt. A **2011-2013. években a várható összes kötelezettség teljesítésére figyelembe vehető** a 2010. év végén fennálló 787 millió Ft követelésállomány, a jelzáloggal nem terhelt 9003 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, továbbá újabb pénzüntézetek kötelezettségvállalások, a meglévő hitelkeretek igénybevétele, és kisebb részben saját bevételek. A **kötelezettségek forrásait a 2014. évet követően** nem számszerűsítették. A CLF módszer szerint a 2009-2010. évek negatív működési jövedelme – 379 millió Ft, 543 millió Ft –, azonban nem nyújt fedezetet az önkormányzati kötelezettségek biztosítására.

Az Önkormányzat **minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságai kötelezettségeinek** 2010. december 31-i állományát és várható alakulását a kötelezettségek lejáratáig a következő táblázat mutatja be:

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011. 2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem
Kötvény		32274	CHF		5168	CHF		30182	CHF
Hosszú lejáratú hitelek	160		HUF	156		HUF	21		HUF
Hosszú lejáratú hitelek		33	EUR		18	EUR		23	EUR
Folyószámla- és egyéb rövid lejáratú hitelek	10		HUF	10		HUF			
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen HUF-ban:	170		HUF	166		HUF	21		HUF
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen CHF-ben:		32274			5168			30182	
Pénzüntézetek kötelezettségei összesen EUR-ban:		33			18			23	
Szállítói tartozás	655		HUF	655		HUF			

Az önkormányzati kötelezettségek növekedése mellett a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei is befolyásolhatják az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát. A gazdasági társaságoknak a 2011. évtől 187 millió Ft, 35 350 ezer CHF, valamint 41 ezer EUR pénzüntézetek kötelezettséget, és 655 millió Ft szállítói tartozást kell rendezniük, amelyből meghatározó a vagyonüzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaság kötvény visszafizetésé-

vel összefüggő 2010. december 31-én fennálló 32 274 ezer CHF tőkefizetési kötelezettsége. Kockázatot hordoz, ha a gazdasági társaságok ezen kötelezettségeiket nem teljesítik és a Gt. és a Csődtv. rendelkezései alapján – a jogszabályi feltételek bekövetkezése esetén – a bíróság korlátlan és teljes felelősséget állapít meg az Önkormányzat terhére.

Az Önkormányzat működési költségvetési támogatásból, átengedett bevételekből, és illeték bevételekből származó bevételei a 2007. évhez képest az időszak egészét tekintve összességében nem csökkentek. Ennek ellenére az Önkormányzat **kiadási megtakarítást** és **bevételnövelő intézkedéseket** hozott. A 2007-2010. években tett intézkedések hatására 496 millió Ft bevételi többletet, továbbá 1545,2 millió Ft kiadási megtakarítást mutattak ki, amelyek az Önkormányzat pénzügyi helyzetére kedvező hatással voltak. A kiadási megtakarítások 81,5%-a az elrendelt álláshely csökkentések eredménye. Az álláshely csökkentő intézkedések 2007-2010 között az Önkormányzati hivatalnál és az intézményeinél összesen 215,2 álláshely (ebből 13 üres álláshely) megszüntetését jelentették. Egyes közszolgáltatási területeken azonban feladatbővülések is voltak, amelyek álláshely és egyben létszámnövekedéssel is jártak. Ennek következtében az időszak álláshelyeinek száma 93 fővel csökkent. A helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódóan a 2007-2010. években 224 millió Ft támogatásban részesült az Önkormányzat, amellyel a tartósan leépített létszám 88 fő volt. A bevételnövelő intézkedések szabad kapacitások kihasználásához, helyi adók emeléséhez, önkormányzati bérlakások bérleti díj emeléséhez kapcsolódtak.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett kettő szabályszerűségi javaslat teljesítésének vizsgálatára terjedt ki. Az Önkormányzatnál az egyik szabályszerűségi javaslat megvalósult, a finanszírozási célú pénzügyi műveletekre vonatkozó másik javaslat azonban részben teljesült, mert a költségvetési rendeletekben a finanszírozási célú kiadásokat költségvetési kiadásként vették figyelembe.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

A 2007-2010. években az Önkormányzat **működési kockázatát** növelte a 2009-2010. évi negatív nettó működési jövedelem. A működési bevételek 2009-2010. években nem biztosították a működési kiadások és az adósságszolgálat finanszírozását, a likviditás biztosítása növekvő mértékű folyószámlahitel és hosszú lejáratú működési célú hitel igénybevételével történt. Az Önkormányzat pénzügyi helyzetére negatív hatást gyakorolt az önként vállalt feladatok működési célú költségvetési kiadásokon belüli 21,4%-os aránya is.

A gazdasági társaságok szerepe az Önkormányzat közfeladat-ellátásában meghatározó. A többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknak az Önkormányzat költségvetési egyensúlyára gyakorolt hatása számottevő a gazdasági társaságok száma, azokban való részesedése, valamint a minősített többségi befolyásával összefüggő korlátlan felelőssége miatt. A vagyonzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaság kötvénykibocsátás miatti eladósodása, és egy sporttevékenységet folytató gazdasági társaság saját tőkéjéhez viszonyítottan magas kötelezettségállománya növeli a pénzügyi kockázatot.

Az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege a 2007-2010. években negatív volt. A pénzügyi hiány fedezete pénzmaradvány igénybevétel és hitel felvétel volt. A fennálló felhalmozási célú kötelezettségvállalásokra a jövőben a fedezet elsősorban további pénzügyi kötelezettségvállalással biztosítható. A fejlesztési célú kötelezettségvállalások jövőben teljesítendő kifizetései tekintetében a nettó működési jövedelem negatív értéke a **felhalmozási kiadások finanszírozásának kockázatát** növeli.

A **pénzügyi kötelezettségek teljesítésének kockázatát** növelte, hogy azok gyors ütemű növekedése ellenére, nem történt meg a visszafizetés forrásainak számszerűsítése, valamint a kötelezettségvállalást megelőzően a teljes futamidőre várható kamat és árfolyamkockázatok bemutatása. A pénzügyi kockázatot mérsékelheti, hogy az Önkormányzat az adósságállomány kezelése érdekében a 2010. évben Önkormányzati Finanszírozási Programot dolgozott ki, továbbá a 2010. évi követelésállománya, és forgalomképes ingatlanvagyona szükség esetén felhasználható az adósságszolgálat mérséklésére.

A központi intézkedések miatt az Önkormányzat működési költségvetési támogatásból, átengedett bevételekből és illetékből származó bevételei nem csökkentek. A 2007-2010. években tett intézkedések az Önkormányzat pénzügyi helyzetére kedvező hatással voltak.

Míndezek alapján az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyának fenntarthatósága rövid- és hosszú távon mielőbbi intézkedéseket igényel.

A polgármester tájékoztatása szerint a helyszíni vizsgálatot követően a tervezett bevétel bizonytalan teljesítése és a devizahitelek törlesztő részleteinek növekedése miatt a 2011. évi költségvetési rendelet módosításával 184 millió Ft kiadáscsökkentést hajtottak végre.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

Az ellenőrzés intézkedést igénylő **javaslatai:**

a Polgármesterek

1. a Közgűlés elé terjesztendő intézkedési terv írja elő a működés pénzügyi egyensúlyának gyors helyreállítása és hosszú távú fenntarthatósága érdekében – felelősök és határidők megjelölésével – olyan program készítését, amely tartalmazza az alábbiakat:
  - a) bevételszerző lehetőségek feltárását, különösen a helyi adópolitikai célok meghatározását és számszerűsítését, a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítását, felülvizsgálatát, a követelések behajtását, az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetőségét;

- b) a folyamatban lévő és a tervezett beruházások teljes körű felülvizsgálatát;
  - c) a kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizsgálatát;
  - d) az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezését, elkülönített kezelését az adósságszolgálat teljesítése érdekében;
  - e) az intézményi gazdálkodás felülvizsgálatát;
  - f) az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági program áttekintésével összhangban;
  - g) az intézkedések eredményei legalább évenkénti áttekintésének előírását;
2. mutassa be félévente – a szokásos beszámoló keretében – a Közgyűlésnek:
- a) az Önkormányzat és a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságai aktuális pénzügyi helyzetét, az Önkormányzat gazdasági társaságainak nyújtott kölcsöneit;
  - b) legalább három évre kitekintően a kötelezettségek teljes körére szóló finanszírozási tervet, amely figyelembe veszi a kötelezettség éven belüli és túli felmerülését, a források számszerűsített megjelölésével;
  - c) az Önkormányzat folyamatban lévő és tervezett fejlesztéseihez szükséges belső és külső források rendelkezésre állását, és ebből a szempontból értékelje az Önkormányzat beruházásait;
3. intézkedjen a beruházásokkal létrehozott létesítmények működtetését és jövőbeni fenntarthatóságát biztosító megalapozott források költségvetési rendeletekben történő feltüntetéséről;
4. mutassa be a Közgyűlésnek évente a zárszámadási rendelet előterjesztésében az értékcsökkenés összegét, és ezzel összevetve az elhasználdott eszközök pótlására fordított tényleges kiadásokat, az eszközök elhasználdási fokának alakulását;
5. mutassa be a Közgyűlésnek az intézményfenntartó társulási tagságból, gesztorságból eredő, az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát befolyásoló kockázatokat, és azok mérséklését szolgáló intézkedéseket;
6. kísérje folyamatosan figyelemmel – a tulajdonosi jogkört gyakorlók közreműködésével – a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségeinek alakulását, az Önkormányzat likviditására, pénzügyi-egyensúlyi helyzetére gyakorolt hatását;

a jegyzőnek

1. gondoskodjon az önként vállalt feladatok körének rögzítéséről az SzMSz módosításában;

2. kísérje figyelemmel a jövőbeni várható – árfolyam-, kamat- valamint visszafizetési – kockázatokat, és legalább félévente tájékoztassa a Közgyűlést azok alakulásáról;
3. gondoskodjon, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési előterjesztések tételesen tartalmazzák a visszafizetés forrásait, valamint legalább 3 éves kitekintéssel mutassák be a kamat és árfolyamkockázat várható kihatásait.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat a 2010. évi elemi beszámolója szerint a működési **költségvetési kiadásából 15 778 millió Ft-ot (78,6%) a kötelező, 4306 millió Ft-ot (21,4%) az önként vállalt feladatok ellátására fordított**²⁶. A 2011. évi tervadatok alapján az önként vállalt működési célú feladatokra 3782 millió Ft-ot (21,2%) terveznek felhasználni, amely 0,2 százalékponttal (524 millió Ft-tal) kevesebb az előző évhez képest. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai²⁷ sport és szabadidős tevékenységhez, kulturális és közművelődési feladatokhoz, felsőoktatási ösztöndíj pályázathoz, különféle tagdíjak befizetéséhez kapcsolódnak, valamint támogatást nyújt civil szervezetek, alapítványok működéséhez.

A 2010. évi működési kiadások kötelező feladatonkénti megoszlását és azok finanszírozási arányait az – Önkormányzat adatszolgáltatása alapján – az alábbi táblázat mutatja be²⁸:

Az Önkormányzat 2010. évi működési kiadásai és finanszírozási arányai főbb feladatonként

Ellátott feladat	Működési kiadás összesen (millió Ft)	Kötelező feladat kiadásainak részaránya	Működési bevétel összesen (millió Ft)	Allami támogatás részaránya %	Intézményi saját bevétel részaránya %	Önkormányzati támogatás részaránya %
Óvodák	1 042	100,0	1 026	59,1	0,9	40,0
Általános iskolák	2 840	100,0	2 862	47,7	9,0	43,3
Gimnáziumok	430	100,0	426	59,8	14,9	25,3
Szakközépiskolák, szakképző intézmények	3 855	100,0	3 722	60,7	11,1	28,2
Szociális intézmények	806	100,0	794	33,9	16,3	44,1
Gyermekjóléti intézmények	636	100,0	611	36,7	32,3	29,1
Közművelődési Intézmények	386	50,0	323	2,2	53,4	44,4
Egyéb intézmények	878	81,0	885	0,8	59,2	40,0
Tűzoltóság	442	100,0	459	87,6	10,2	2,2
Intézmények összesen	11 315	96,8	11 108	48,6	16,3	34,6
Polgármesteri Hivatalban kimutatott feladatok működési kiadásai	8 769	55,0	7 363	16,9	83,1	0,0
Működési kiadások összesen	20 084	78,6	18 471	35,9	43,0	20,6

²⁶ Az adatok az Önkormányzat adatszolgáltatásán alapulnak.

²⁷ az Önkormányzat besorolása alapján

²⁸A Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulástól átvett támogatás a szociális intézménynél 5,7%, a gyermekjóléti intézménynél 1,9%, az intézményeknél összesen 0,5%, a működési kiadásoknál összesen 0,5% volt a 2010. évben. A táblázatban a működési bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványt.

A Közgyűlés az SzMSz-ben szabályozta a kötelezően ellátandó feladatait és hatásköreit, ugyanakkor az önként vállalt feladatok körét nem rögzítette²⁹, arról egyéb belső szabályzatokban sem rendelkeztek.

Az Önkormányzat **működési célú** feladatainak ellátásához biztosított **állami hozzájárulás összege a 2007. évi 7195 millió Ft-ról a 2010. évre 6638 millió Ft-ra csökkent**, amely a 2007. évben az Önkormányzat 19 074 millió Ft működési kiadásának 37,7%-ára, a 2010. évben a 20 084 millió Ft működési kiadás 33,1%-ára nyújtott fedezetet.

A működési célú állami hozzájárulások csökkenésével párhuzamosan évről évre növekedett az intézmények önkormányzati működési támogatásának összege és aránya, a 2007. évi 3253 millió Ft-ról a 2010. évre 18,1%-kal, 3842 ezer Ft-ra. A működési bevételeken belül **a működési célú önkormányzati támogatás aránya a 2007. évben 16,7%, a 2010. évben 20,6% volt**. A közoktatási ágazatban az állami támogatás aránya a 2007. évi 61,2%-ról (5131 millió Ft) a 2010. évre 5,4 százalékponttal 55,8%-ra (4486 millió Ft) csökkent, amely következtében a működési célú önkormányzati támogatás a 2007. évi 2448 millió Ft-ról a 2010. évre 14,6%-kal 2806 millió Ft-ra nőtt³⁰. A szociális intézmény működési célú önkormányzati támogatása a 2007. évről a 2010. évre 64 millió Ft-tal (22,5%) 350 millió Ft-ra emelkedett, míg a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulás által biztosított támogatás összege a 2007. évről, a 2010. évre 5 millió Ft-tal, a működési célú állami támogatás összege 28 millió Ft-tal csökkent. A gyermekjóléti intézménynek biztosított működési célú önkormányzati támogatás a férőhelybővüléssel összefüggő normatív támogatás (18 millió Ft) és az intézményi saját bevétel (50 millió Ft) emelkedése miatt a 2007. évi 208 millió Ft-ról a 2010. évre 178 millió Ft-ra csökkent. A Tűzoltóság működési bevételeiben az önkormányzati működési támogatás mértéke a 2007. évi 12 millió Ft-ról (2,8%) a 2010. évre 10 millió Ft-ra (2,2%) csökkent. A közművelődési intézmények bevételeiben az intézményi saját bevétel aránya a 2007. évi 38,4%-ról, 82 millió Ft-ról a 2010. évre 53,4%-ra, 172 millió Ft-ra nőtt, míg a működési célú önkormányzati támogatás aránya 59,6%-ról, 44,4%-ra csökkent annak ellenére, hogy a támogatás mértéke 128 millió Ft-ról 143 millió Ft-ra emelkedett.

A közoktatási ágazatban foglalkoztatottak száma a 2007. évről a 2010. évre – az ágazatot érintő átszervezések ellenére – mindössze 1%-kal (1947 főre) csökkent, az intézményekben ellátottak számának 2%-os – 18 062 főről 17 702 főre – csökkenése mellett. **Az ágazatban a 2007. évben az egy ellátottra jutó** működési bevételen belül az **állami támogatás aránya 61,2%** (284 ezer Ft), **az önkormányzati támogatás aránya 29,2%** (136 ezer Ft) **volt, amely a 2010. évre 55,8%-ra** (253 ezer Ft) **illetve 34,9%-ra** (159 ezer Ft) **módosult**. A **szociális ellátás területén** a feladatellátás szervezeti kereteinek változása a foglalkoztatottak számában 3,3% (180 főről 174 főre) csökkenést eredményezett, az ellátottak számának 8,7%-os (158 fő) növekedése

---

²⁹ Erre jogszabályi előírás jelenleg nem kötelezi az Önkormányzatot.

³⁰ A közoktatási ágazatban az intézményi saját működési bevételek 66 millió Ft-os (8,1%) csökkenésének oka, hogy az óvodák térítési díjbevétele és az étkeztetéssel kapcsolatos kiadások a 2010. évtől a Művelődési GAMESZ költségvetésében szerepelnek.

mellett. Az ágazatban az **állami hozzájárulás** 28 millió Ft-os **csökkenése, valamint a működési kiadások összegének** 100 millió Ft-os **emelkedése az egy ellátottra jutó működési célú önkormányzati támogatás összegének 158 ezer Ft-ról 178 ezer Ft-ra történő 12,7%-os emelkedését okozta. A gyermekjóléti intézménynél** a foglalkoztatottak száma a 2007. évi 190 főről a 2010. évre nem változott, annak ellenére, hogy az ellátottak száma férőhelybővülések miatt 17,6%-kal 461 főre emelkedett. Az egy ellátottra jutó állami hozzájárulás a 2007. évi 526 ezer Ft-ról a 2010. évre 7,6%-kal 486 ezer Ft-ra, **az egy ellátottra jutó működési önkormányzati támogatás 531 ezer Ft-ról 27,3%-kal 386 ezer Ft-ra csökkent**, míg az egy ellátottra jutó intézményi saját bevétel 52 ezer Ft-tal (13,8%) nőtt.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én 53 költségvetési szervvel, valamint 13 gazdasági társasággal látta el. Az intézmények száma a 2006. év végi 61-ről a 2010. év végére 53-ra, a gazdasági társaságok száma 16-ról 13-ra csökkent. Az Önkormányzat 2010. december 31-én tíz gazdasági társaságban minősített többségi³¹, kettőben többségi, és egyben 35%-os befolyással rendelkezett. További hat gazdasági társaságban kisebbségi befolyása volt az Önkormányzatnak, amelyek az önkormányzati feladatellátásában nem vettek részt. Egy kizárólagos és egy 35%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnak volt 25% feletti tulajdoni hányada további gazdasági társaságokban, amelyek közül egy részt vett az Önkormányzat feladatellátásában. Az intézmények és az önkormányzati feladatellátásban résztvevő gazdasági társaságok – alapító okirataik szerint – 2010. december 31-én összesen 193 telephelyen működtek.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatokat ellátó intézményei közül egészségügyi feladatokat egy, szociális és gyermekvédelmi feladatokat két, közművelődési feladatokat két intézmény lát el. Közoktatási feladatokat 42 intézményben végeznek (17 óvoda, 11 általános iskola, 13 középfokú oktatási és kollégiumi feladatot ellátó, továbbá egy fogyatékos oktatási feladatot ellátó intézmény), az egyéb feladatot ellátó intézmények³² száma öt, igazgatási feladatokat az Önkormányzati hivatal lát el.

Az Önkormányzat által fenntartott 53 költségvetési szerv közül 35 önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, 18 önállóan működő költségvetési szerv. Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervek közül kettő a Szombathely és Térsége Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás közös fenntartásában lévő intézmény. A Társulás működése során az intézmények közös fenntartásával kapcsolatos hatásköröket az Önkormányzat – mint gesztor önkormányzat – gyakorolja. A vizsgált időszakban az Önkormányzat és a megyei önkormányzat a kulturális és művészeti közfeladataikat együttmű-

³¹ amelyből kilenc gazdasági társaság kizárólagos tulajdona az Önkormányzatnak

³² A Városi Tűzoltóság, a Vásárcsarnok a Közterület Felügyelet, a Hulladékgazdálkodási társulás és egy intézmény gazdasági, műszaki ellátó szervezetként működik.

ködvé, a Kulturális Intézményeket fenntartó Társulásban látták el³³. Az intézmények, mint költségvetési szervek a megyei önkormányzat költségvetésén keresztül kapcsolódnak az államháztartás rendszeréhez. A fenntartói támogatást a társuló önkormányzatok a társulási megállapodásban rögzítetteknek megfelelően 50-50%-ban biztosítják.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években az intézmények és a gazdasági társaságok mellett feladat-ellátási szerződéssel is biztosította kötelező és önként vállalt feladatai ellátását.

Az ellenőrzött időszakban az Önkormányzatnál a pedagógiai szakszolgálati és pedagógiai szakmai szolgáltatási feladatok ellátását közoktatási feladat-ellátási megállapodással az NYME biztosította. A feladatok ellátásáért az Önkormányzat évente 39,5 millió Ft támogatást nyújtott. Az alapellátási ügyelet feladatainak működtetését³⁴ az Országos Mentőszolgálat látja el. A feladat működtetésére az Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozáson túl az Önkormányzat az Országos Mentőszolgálatnak évente 34 millió Ft támogatást nyújtott. A szombathelyi illetőségű, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek és fiatal felnőttek ellátását³⁵ feladat-ellátási szerződéssel a megyei önkormányzat biztosítja. Az Önkormányzat a 2009-2010. évek feladatellátásáért 150 millió Ft-ot fizetett ki. A feladatellátás biztosításában a 2010. évtől részt vesz az SOS-gyermekfalu Magyarországi Alapítvány is, amelynek évi 1,5 millió Ft – a 2010. évben időarányosan 750 ezer Ft – támogatást biztosított az Önkormányzat. A gyermekek átmeneti gondozását az Önkormányzat a TEGYESZ Gyermekotthonban, illetve annak átmeneti otthonában feladat-ellátási szerződés útján látja el, amelyhez a 2007-2010. években összesen 5 millió Ft-ot fizetett ki. A pszichiátriai betegek valamint a szenvedélybetegek ellátásával kapcsolatos szociális szolgáltatásokat³⁶ feladat-ellátási szerződéssel a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás biztosítja, amelyhez az Önkormányzat a 2007-2010. években összesen 152 millió Ft-ot biztosított. A fogyatékosok átmeneti otthonában történő gondozását³⁷ a Magyarországi Evangélikus Egyházzal kötött feladat-ellátási szerződésben foglaltak szerint a Johanneum Evangélikus Diakónia Központ biztosítja. A feladatellátásához az Önkormányzat a 2007-2010. években összesen 3 millió Ft-ot biztosított.

Az Önkormányzat az áttekintett időszakban önkormányzatoktól, önkormányzati társulástól, központi költségvetési szervtől, egyháztól, egyéb szervezettől feladatot nem vett át, az előbbieken felsorolt szervezeteknek feladatot nem adott át.

---

³³ A közösen fenntartott intézmények a Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár, a Mesebólt Bábszínház, a Szombathelyi Képtár, a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar, az Ungaresca Táncegyüttes, a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ valamint a Smidt Múzeum.

³⁴ az Ötv. 8. § (4) bekezdése, valamint Eü. tv. 93. § (1)-(2) bekezdés szerint

³⁵ a Gyvtv. 94. § (2) bekezdése és a 95. §-a alapján

³⁶ a Szoc. tv. 90. § (2) bekezdése alapján

³⁷ a Szoc. tv. 87. § d. pontja szerint

Az Önkormányzat feladatellátásában résztvevő gazdasági társaságok számában bekövetkezett változások abból adódtak, hogy az Önkormányzat **2007-ben** vagyonüzemeltetési, hulladékkezelési feladatok ellátására gazdasági **társaságot alapított korábbi három jogelőd gazdasági társaságából**³⁸. A 2009. évben a távhőszolgáltatást ellátó gazdasági társaság 75%-os üzletrésze is apportálásra került a vagyonüzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaságba. A 2007. évben a Közgyűlés a város önálló színházának működtetésére gazdasági társaságot alapított, valamint a kulturális intézmények racionalizálásával kapcsolatosan három kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság megszüntetéséről döntött. A Közgyűlés a 2009. évben a város településfejlesztési feladatainak menedzselésére, a 2010. évben zöldfelületi területek fenntartására és a város tulajdonában álló temetők fenntartására és üzemeltetésére kettő gazdasági társaságot hozott létre. A 2007-2010. években alapított gazdasági társaságokban az Önkormányzat tulajdoni részaránya 100%. A gazdasági társaságokra vonatkozó adatokat a jelentés 4. sz. melléklete tartalmazza részletesen.

Kizárólagos önkormányzati tulajdonban volt még 2010. december 31-én két sport tevékenységet ellátó és sportlétesítményt üzemeltető, két szociális feladat elvégzésében közreműködő – mentális, szenvedélybetegek bentlakásos ellátását, a hajléktalanok szociális ellátását, az idősek, fogyatékosok szociális ellátását biztosító –; és egy rádiós és televíziós tevékenységet ellátó gazdasági társaság³⁹.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én a kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokon túl egy gazdasági társaságban minősített többségi, két gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkezett.

A szakképző intézményeket integráló gazdasági társaságban 97,17% tulajdoni hányaddal az Önkormányzat és 2,83% tulajdoni hányaddal a Vasi Szakmunkásképző és Oktatási Alapítvány rendelkezik. Az Önkormányzat 54,09% tulajdoni részaránnyal rendelkezik a víz és csatornaszolgáltatást biztosító gazdasági társaságban. A gazdasági társaság további tulajdonosai a megyei önkormányzat (32 település képviselőjében), és további 179 Vas megyei, egy Veszprém megyei és két Zala megyei önkormányzat. Egy sporttevékenységet ellátó gazdasági társaság 51%-ban az Önkormányzat, 44% illetve 5%-ban további két gazdasági társaság tulajdonában van.

---

³⁸ A gazdasági társaság a 2009. évtől 75%-os, illetve 25,37%-os üzletrésszel rendelkezik további két (távhőszolgáltatást biztosító) gazdasági társaságban, amelyek közül a minősített többségi tulajdonban lévő gazdasági társaság részt vett az önkormányzati feladatellátásban.

³⁹ A Közgyűlés a 2011. évben a versenyképes és fenntartható turisztikai desztináció kialakítására és fejlesztésére nonprofit gazdasági társaságot hozott létre, amelyben az Önkormányzatnak 85%, a Szombathely Kistérség Többcélú Társulásnak 5%, a Szombathelyi Testvérvárosi Egyesületnek 10%-os tulajdoni hányada van. A gazdasági társaság 2011. április 1-jén kezdte meg működését.

A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (száma 12) saját tőkéje 2010. december 31-én 17 687 millió Ft (ezen belül a kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok saját tőkéje 4929 millió Ft), a jegyzett tőkéjük 12 806 millió Ft (ezen belül a kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok jegyzett tőkéje 4632 millió Ft) volt.

Az Önkormányzatnak a vizsgált időszakban **tőkeemelésről egy, veszteségfeltöltésről három gazdasági társaságnál kellett gondoskodnia**⁴⁰.

Egy sport tevékenységet folytató gazdasági társaságnál – nemzetközi előírások miatt – a 3 millió Ft összegű törzstőkéjét 20 millió Ft-ra kellett felemelni. A tulajdoni arányok alapján a jegyzett tőke emelésére az Önkormányzatnak 8,7 millió Ft-ot kellett biztosítania. Az Önkormányzat a kizárólagos tulajdonú rádiós és televíziós tevékenységet ellátó, a kizárólagos tulajdonú kosárlabda csapatot működtető, és a 97,17% tulajdoni hányadú szakképző intézményeket integráló gazdasági társaságainál a 2007-2009. éveket terhelő veszteségek rendezése érdekében a gazdasági társaságok törzstőkéjét 16,3 millió Ft-tal, 5,6 millió Ft-tal, valamint 2,5 millió Ft-tal lecsökkentette, és a fennmaradó veszteség rendezésére összesen 115,2 millió Ft pótbefizetést biztosított.

A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok közül 2010. december 31-én kilencnél a saját tőke jegyzett tőke aránya 1 értéknél magasabb, kedvezőbb volt, kettőnél a mutató minimálisan 1 érték alá csökkent. Tartósan kedvezőtlen a pénzügyi helyzete a kosárlabdacsapatot működtető Kft-nek. A veszteségrendezés ellenére a gazdasági társaság saját tőkéje a 2010. év végén -54,5 millió Ft, amelyhez hozzájárult az évek óta magas – 2010. december 31-én 57 millió Ft – kötelezettség állománya. A gazdasági társaság a 2010. évet 55,7 millió Ft mérleg szerinti veszteséggel zárta⁴¹.

A vagyonzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaságnál annak ellenére, hogy a saját tőke jegyzett tőke aránya 1 értéknél magasabb, az arányszám évről évre csökkenést mutatott, – 2007-ben 1,58, 2010-ben 1,04 volt – amely folyamatos tőkevesztésre utal. A gazdasági társaság eladósodottságának foka a 2007. évről a 2010. évre kedvezőtlenül 54,9%-ról 55,4% változott, a kötelezettségek 22,6%-os (6463 millió Ft-ról 7927 millió Ft-ra) emelkedése miatt. A gazdasági társaság a 2010. évet 750 millió Ft mérleg szerinti veszteséggel zárta.

A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknak az Önkormányzat költségvetési egyensúlyára gyakorolt hatása számottevő, a gazdasági társaságok száma, azokban való részesedése, valamint a minősített többségi befolyásával összefüggő **korlátlan felelőssége** miatt.

---

⁴⁰ a Közgyűlés 548/2009. (X. 29.), 525/2009. (X. 29.), 355/2010. (VI. 17.), 144/2008. (IV. 24.), 211/2009. (IV. 30.) számú határozatai alapján

⁴¹ A Közgyűlés a gazdasági társaságnak a 2011. év I. félévében veszteségpótlás címén 34 millió Ft-ot biztosított.

Az Önkormányzat gazdasági társaságainál a helyszíni ellenőrzés befejezéséig csődeljárás nem volt folyamatban, átszervezés alatt nem álltak.

A települési szilárd hulladékszállítás és ártalmatlanítás díjait, a fizetőparkolók díjait, valamint a víz és csatornadíjakat az Önkormányzat helyi rendeletekben határozta meg. A szolgáltatást biztosító gazdasági társaságok az Önkormányzattól rendszeres működési célú pénzeszköz átadásban nem részesültek, a kialakított díjrendszernek biztosítania kellett a gazdasági társaság ráfordításaira és a működéshez szükséges nyereségre a fedezetet. A két szociális feladatot ellátó gazdasági társaság által biztosított szolgáltatásokra megállapított intézményi térítési díjakat a Közgyűlés minden esetben, határozatban állapította meg.

A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok az Önkormányzattól vagyongazdálkodásba vett vagyonnal nem rendelkeztek. Az Önkormányzattól üzemeltetésre átvett vagyonnal négy gazdasági társaság rendelkezik, az üzemeltetésre átvett 2010. év végi nettó vagyon összege 12 394 millió Ft volt, amelyből 12 175 millió Ft (98,2%) a kötelező, 219 millió Ft (1,8%) az önként vállalt önkormányzati feladatokra van kimutatva.

A minősített többségi és a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál – az általuk nyújtott adatszolgáltatás alapján – az önkormányzati **kötelező és önként vállalt feladatokhoz** rendelt 2010. év végi nettó vagyon összesen 22 697 millió Ft, amelyből 21 093 millió Ft (92,9%) a kötelező feladatokhoz rendelt és 1604 millió Ft (7,1%) az önként vállalt feladatokhoz rendelt nettó vagyon. A gazdasági társaságok adatszolgáltatása alapján a **tulajdonukba adott** 2010. év végi nettó vagyon összesen 5267 millió Ft, amelyből 4240 millió Ft (80,5%) a kötelező, 1027 millió Ft (19,5%) az önként vállalt önkormányzati feladatokra kimutatott vagyon.

Az Önkormányzat az ellenőrzött időszakban 35%-os részesedéssel rendelkezett egy parképítő gazdasági társaságban, amelyben saját tulajdoni részarányának összege 52,5 millió Ft volt. A Kft-ben 65%-ban magánszemélyek rendelkeznek még tulajdoni hányaddal⁴². A gazdasági társaság a 2007-2010. években közbeszerzést követően, vállalkozási szerződéssel látta el a közterületek fenntartását, a 2011. évben azonban már nem vesz részt az önkormányzati feladatellátásban. A gazdasági társaságnak az Önkormányzattól üzemeltetésre, vagyongazdálkodásba vett vagyona nem volt.

Az Önkormányzat kisebbségi befolyással rendelkezik hat gazdasági társaságban. A gazdasági társaságok közül kettő felszámolás alatt áll, a gazdasági társaságok nyilvántartási értékének 100%-át 5 millió Ft-ot, valamint 39,4 millió Ft-ot az Önkormányzat értékvesztésként elszámolta. A további négy gazdasági társaságban az Önkormányzat tulajdoni hányadának értéke összesen 113,6 millió Ft.

---

⁴² A gazdasági társaság 75% tulajdonosi hányaddal rendelkezik egy Romániában bejegyzett kertészeti árudának, amelyben 25%-ban egy román állampolgárságú magánszemély rendelkezik még tulajdoni üzletrésszel.

Az ellenőrzött időszakban az Önkormányzat⁴³ a jogszabályi kötelezettségének eleget téve a helyi tömegközlekedést, a köztemetők fenntartását és üzemeltetését, a kéményseprő ipari szolgáltatást, valamint a lakossági települési folyékony hulladék gyűjtését és szállítását olyan gazdasági társaságokkal biztosította, amelyekben nem rendelkezett tulajdonnal. A közszolgáltatások ellátására az Önkormányzat egy személyszállítást végző, két kéményseprő ipari szolgáltatást végző, egy kegyeleti közszolgáltatást végző valamint egy folyékony hulladékot kezelő gazdasági társasággal kötött közszolgáltatási szerződést. A Közgűlés⁴⁴ helyi rendeletekben határozta meg közszolgáltatások díjait, a szolgáltatók a rendeletekben megállapított tarifákat alkalmazhatják.

A költségvetési intézmények száma a 2006. év végi 61-ről a saját hatáskörben végrehajtott átszervezések, megszüntetések, intézmény összevonások következtében a 2010. év végére 53-ra csökkent.

Az Önkormányzat az intézményi átszervezésekhez kapcsolódó megtakarítások **költségvetési kiadásokra gyakorolt hatását** az áttekintett időszakban 909,5 millió Ft összegben mutatta ki, amelyből 651,5 millió Ft a személyi juttatások és járulékaik, 258 millió Ft a dologi kiadásoknál jelentkezett. A megtakarítások 59,4%-a, 540 millió Ft a két általános iskola megszüntetéséhez kapcsolódott. Az átszervezések az állami támogatás összegére önkormányzati szinten nem voltak hatással, mivel az ellátottak (tanulók) az Önkormányzat más intézményeibe kerültek át, az ellátottak után a normatív állami támogatás ezen intézményeket illeti meg.

2. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

2.1. A működési és a felhalmozási egyensúly alakulása

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az Önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások az önkormányzati feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit⁴⁵. A saját folyó bevételek, valamint a saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket⁴⁶.

---

⁴³ az Ötv. 8. § (1) bekezdésében, valamint az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybeviteléről szóló 1995. évi XLII. tv. 1. § (1) bekezdésében foglaltak alapján

⁴⁴ az Ötv. 16. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján valamint az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. tv. 7. §. (1) bekezdése alapján

⁴⁵ A CLF modell nem bontja meg működési és felhalmozási célú adósságszolgálatra a tárgyévben kifizetett tőketörlesztést és kamatot. Annak teljes összegét levonásba helyezi a működési forráshiány (nettó működési eredmény) meghatározásakor. A hitelfelvételek sem jelennek meg fejlesztési és működési célú bontásban.

⁴⁶ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években a pénzmaradványból képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az Önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az Önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, akkor változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) körültekintő költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége, vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal⁴⁷. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, így módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke (nettó működési jövedelme) az Önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a Kincstáron keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra.

---

⁴⁷ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

Megnevezés	ezer Ft			
	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	19 844 471	21 919 931	19 420 138	19 596 173
Folyó kiadások	18 347 937	20 785 393	19 798 962	20 139 025
Működési jövedelem	1 496 534	1 134 538	-378 824	-542 852
Nettó működési jövedelem =működési jövedelem - tőketörlesztés	860 642	373 461	-1 077 918	-1 519 843
Felhalmozási bevételek	2 912 331	1 721 519	2 054 813	2 790 337
Felhalmozási kiadások	4 577 177	3 477 423	3 419 638	5 998 415
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-1 664 846	-1 755 904	-1 364 825	-3 208 078
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció= működési jövedelem+felhalmozási költségvetés egyenlege	-168 312	-621 366	-1 743 649	-3 750 930
Finanszírozási műveletek egyenlege	1 232 075	889 710	2 945 103	1 916 710
Tárgyévi pénzügyi pozíció változás	1 063 763	268 344	1 201 454	-1 834 220
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	8 542 561	9 808 686	13 009 184	17 395 386
-ebből rövid lejáratú	2 542 689	1 914 088	2 111 440	4 363 596
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	402 263	586 511	914 457	961 250
Folyószámlahitel napi átlagos állománya **	203 887	359 941	796 705	650 490
Likvidhitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Kezesség és garanciaállalások	253 256	363 369	400 000	10 000
Jogerős bírósági ítéletekből adódó kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba vonható eszközök:	1 858 203	2 126 547	3 328 001	1 493 781
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök év végi állománya (idegen pénzeszközök nélkül)	1 858 203	2 126 547	3 328 001	1 493 781

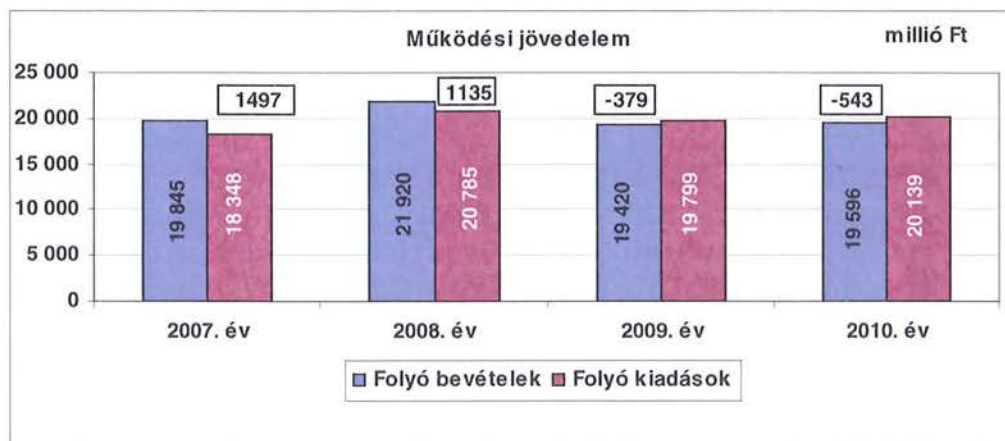
* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradványelszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla-, likvid- és munkabérhitel átlagos állományát 365 napos nevezővel számítottuk.

Az Önkormányzat részletes pénzügyi adatait a jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.

A CLF módszer szerint figyelembe vett felhalmozási bevételek és kiadások alakulását befolyásolta, hogy azok az Önkormányzat gesztor szerepéből adódóan a Hulladékgazdálkodási társulás és az ISPA projekt – döntően felhalmozási bevételekből és kiadásokból álló – adatait is tartalmazzák⁴⁸.

A 2007-2008. években **az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme pozitív, a 2009-2010. években negatív összegű volt**, amelyet a következő ábra szemléltet:

A folyó költségvetés egyenlege – a működési **forrástöbblet** – 2007-ben a folyó bevételek 7,5%-át (1497 millió Ft-ot), 2008-ban 5,2%-át (1135 millió Ft-ot) jelentette. A folyó költségvetés egyenlege – a működési **forráshiány** – a 2009. évben a folyó bevételek 2,0%-át (379 millió Ft-ot), a 2010. évben 2,8%-át (543 millió Ft) tette ki. A 2007-2008. években keletkezett összes működési jövedelem 2632 millió Ft többletet mutatott, amely azokban az években részbeni forrásául szolgálhatott az Önkormányzat fennálló tőketörlesztési kötelezettségeinek teljesítéséhez, valamint fejlesztéseinek finanszírozásához.

A 2007-2008. években pozitív előjelű folyó költségvetési egyenleg ellenére az Önkormányzat folyószámlahitel felvételére kényszerült egyrészt a likviditási problémák kezelése, másrészt fejlesztési kiadásai finanszírozása miatt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya – a folyószámlahittel zárt naptári napok figyelembevételével – 2007-2010 között több mint kétszeresére nőtt (402 millió Ft-ról 961 millió Ft-ra)⁴⁹.

Az Önkormányzat összes kötelezettségén belül meghatározó a hosszú lejáratú hitelekkel eredő, amelynek összege a 2007. évben 6729 millió Ft (az összes kötelezettség 78,8%-a), a 2010. évben 14 261 millió Ft (az összes kötelezettség 82,0%-a) volt. Az Önkormányzat 2007. december 31-én fennálló pénz és tőke-

⁴⁸ A 2007-2010. években a Hulladékgazdálkodási társulás és az ISPA projekt bevételeiből a csatlakozott települési önkormányzatokra jutó rész összesen 1142 millió Ft, a kiadásoké 987 millió Ft volt.

⁴⁹ A folyószámlahitel napi átlagos állománya – 365 napos nevezővel számolva – a 2007. évben 204 millió Ft, a 2008. évben 360 millió Ft, a 2009. évben 797 millió Ft, a 2010. évben 650 millió Ft volt.

piaci kötelezettsége 6729 millió Ft-ról 15 927 millió Ft-ra (136,7%-kal) nőtt a 2010. év végére. A hosszú lejáratú hitelek közül eredő kötelezettségek a 2010. év végére a 2007. év végét 7532 millió Ft-tal (111,9%-kal) haladták meg, miközben a korábban felvett hitelek közül eredő rövid lejáratú fizetési kötelezettség 729 millió Ft-ról, 1229 millió Ft-ra (68,6%-kal) emelkedett.

A rövid lejáratú kötelezettségek aránya az összes kötelezettség körében a 2007. évi 29,8%-ról a 2010. év végére 25,1%-ra mérséklődött, miközben összege 2543 millió Ft-ról, 4364 millió Ft-ra emelkedett. A 2010. év végén fennálló rövid lejáratú kötelezettség jelentős emelkedését a folyószámlahitel (1666 millió Ft), a hitelek következő évet terhelő 68,6%-os növekedést mutató törlesztő részletei (1229 millió Ft), valamint a 14,5%-kal megnövekedett szállítói tartozásállomány (924 millió Ft) határozták meg.

Az Önkormányzat – a CLF módszer alapján számított – pénzügyi kapacitása⁵⁰ a vizsgált időszak első felében pozitív, a második felében már negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**⁵¹ értéke a működési jövedelem mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi. Az Önkormányzat költségvetési megtakarításai nem voltak elégségesek az adósságszolgálati kiadásokra, mert a 2007-2010. években keletkezett összesen 1710 millió Ft működési jövedelmet 79,8%-kal (3074 millió Ft) haladta meg a fejlesztési célú hitelekhez kapcsolódó tőketörlesztés, amelynek teljesítését követően **1364 millió Ft negatív nettó működési jövedelem** keletkezett.

A nettó működési jövedelem – az évenkénti tőketörlesztés változása⁵² mellett – 2007-ben 861 millió Ft, 2008-ban 373 millió Ft volt, majd a pénzügyi kapacitás 2009-ben olyan mértékben romlott, hogy 1078 millió Ft, a 2010. évben 1520 millió Ft negatív nettó működési jövedelem keletkezett, alapvetően a folyó költségvetés egyenlegének (működési jövedelem) csökkenése, majd 2009-2010. évi deficitje miatt. A folyó költségvetési egyenleg (működési jövedelem) negatív értéke az Önkormányzat fejlesztéseire felhasználható források elvesztését jelenti.

Az Önkormányzat – a CLF módszer alapján számított – fejlesztési kiadásainak fedezetét 2007. évben 89,9%-ban (1497 millió Ft), 2008. évben 64,6%-ban (1135 millió Ft) a folyó költségvetés biztosította. A 2009. évben a finanszírozási műveletek többletének 12,9%-a (379 millió Ft) a folyó költségvetést, 46,3%-a (1365 millió Ft) a beruházási költségvetést finanszírozta. A 2010. évben azonban már a finanszírozási műveletek többlete sem nyújtott elégséges forrást a folyó és a beruházási költségvetés egyensúlyának biztosításához, az Önkormányzat tárgyévi pozícióját 1834 millió Ft negatív eredménnyel zárta.

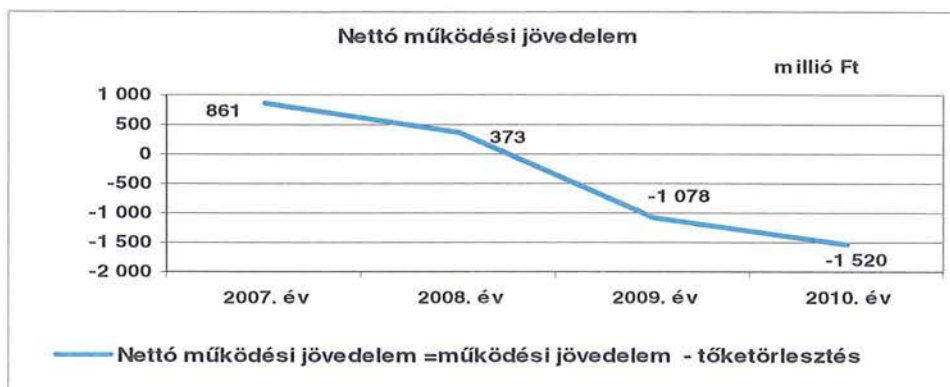
---

⁵⁰ Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a nettó működési jövedelemmel jellemezhető.

⁵¹ nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőketörlesztés

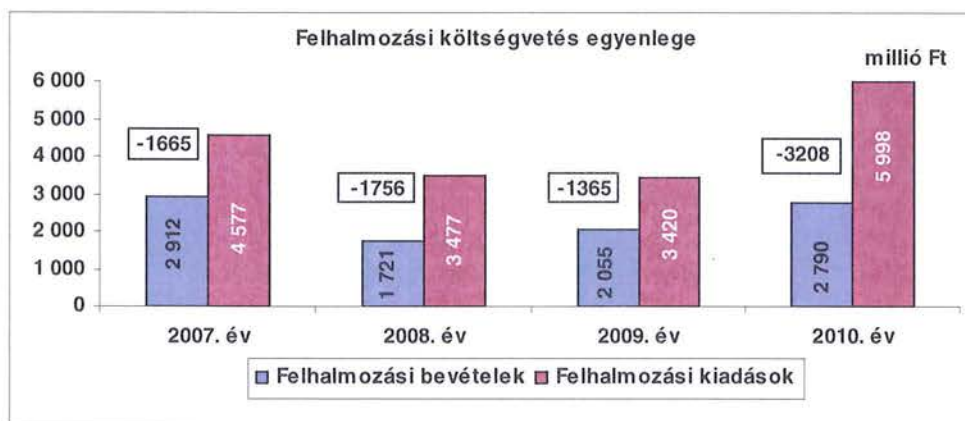
⁵² Az Önkormányzat tőketörlesztési kötelezettségéből adódóan a 2007. évben 636 millió Ft, a 2008. évben 761 millió Ft, a 2009. évben 699 millió Ft, a 2010. évben 977 millió Ft kiadást teljesített.

A 2007-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege folyamatosan negatív összegű volt**, amely körültekintő költségvetési gazdálkodás és pénzügyileg fenntartható⁵³ beruházások esetén is pénzügyi kockázatot jelent, mivel az Önkormányzatnál a nettó működési jövedelem is negatív.

A felhalmozási költségvetés egyenlegének alakulását évről évre a következő ábra szemlélteti:

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 36,4% (1665 millió Ft), 2008-ban 50,5% (1756 millió Ft), 2009-ben 39,9% (1365 millió Ft), 2010-ben 53,5% (3208 millió Ft) volt. A vizsgált időszakban jelentkező összes felhalmozási forráshiány 7994 millió Ft volt, amelyből a 2007. évi felhalmozási hiány 51,7%-ára (861 millió Ft), a 2008. évi 21,3%-ra (373 millió Ft) nyújthatott fedezetet az akkor még pozitív értékű nettó működési jövedelem⁵⁴. A 2009-2010. évi felhalmozási forráshiányra a negatív nettó működési jövedelem nem nyújthatott fedezetet. A felhalmozási forráshiány további finanszírozása a 2007-2010. években az előző évek pénzmaradvá-

⁵³ Az minősül pénzügyileg fenntartható beruházásnak, amelynek működtetésére az Önkormányzat nettó működési jövedelme a következő években is fedezetet nyújt.

⁵⁴ Az ábrában megjelenő 2007-2010. évi felhalmozási kiadásokban a Hulladékgyűjtési társulás és az ISPA projekt kiadásaiból a társulásban, illetve a konzorciumban résztvevő más települési önkormányzatokra jutó felhalmozási kiadás összege 987 millió Ft.

nyából⁵⁵, valamint hitelek igénybevételeiből⁵⁶ történt. A 2010. év végén rendelkezésre álló, a finanszírozásba bevonható szabad pénzmaradvány 31 millió Ft volt⁵⁷.

Az Önkormányzat 2011. évi költségvetési rendeletében tervezett bevételeinek és kiadásainak különbözete 4429 millió Ft finanszírozási hiányt mutat, amelyet a Közgyűlés döntése szerint finanszírozhat a 2010. évi és a korábbi években képződött 433 millió Ft pénzmaradvány⁵⁸, az 1598 millió Ft működési, továbbá 2398 millió Ft felhalmozási célú hitelfelvétel.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya⁵⁹ – a CLF módszer szerint számolva – 2007-ben 804 millió Ft, 2008-ban 1383 millió Ft, 2009-ben 2443 millió Ft, 2010-ben 4728 millió Ft volt, amelynek finanszírozását a finanszírozási célú bevételek és kiadások egyenlege a 2008. és 2010. években nem biztosította, ekkor a költségvetés hiánya 493 millió Ft, illetve 2811 millió Ft volt.

Az Önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet⁶⁰ egyrészt azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt az előző években keletkezett pénzmaradvány igény-

⁵⁵ A pénzmaradvány igénybevétele révén keletkezett felhalmozási célú forrásbevonás a 2007. évben 252 millió Ft, a 2008. évben 1510 millió Ft, a 2009. évben 1941 millió Ft, a 2010. évben 2437 millió Ft volt.

⁵⁶ Az összesen 10 657 millió Ft felvett hitelből 1200 millió Ft működési célt szolgált.

⁵⁷ A 2010. évi záró pénzkészlet 1494 millió Ft volt, amely a folyószámlahitel 1666 millió Ft-os negatív, a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek és kiadások 678 millió Ft-os pozitív, valamint a finanszírozásból származó korrekciók 3 millió Ft-os negatív egyenlegének figyelembevételével 503 millió Ft pénzkészletet mutat (amelyből az előző évek pénzmaradványaiból képződött 84 millió Ft tartalék)

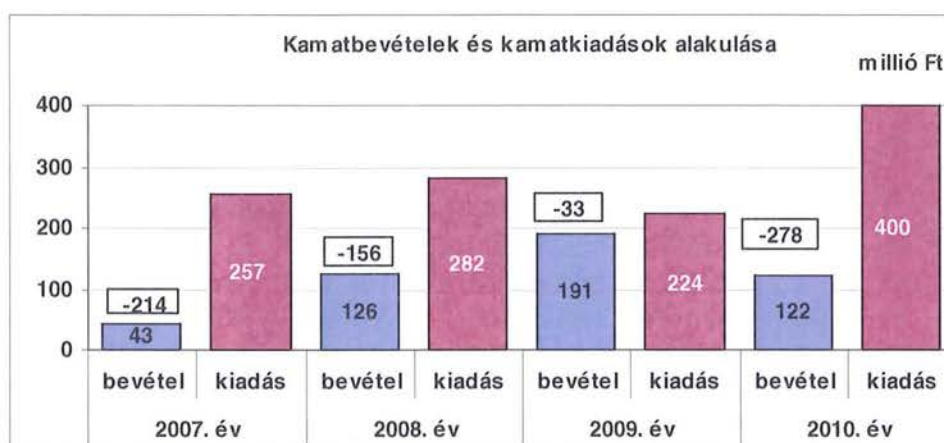
⁵⁸ Az előző évek pénzmaradványából működési célra 292 millió Ft-ot, felhalmozási célra 141 millió Ft-ot tervezett igénybe venni az Önkormányzat.

⁵⁹ a nettó működési jövedelem és a beruházási költségvetés eredője

⁶⁰ A felvett hitel összege a 2007. évben 1232 millió Ft-tal, a 2008. évben 890 millió Ft-tal, a 2009. évben 2945 millió Ft-tal, a 2010. évben 1917 millió Ft-tal haladta meg a hiteltörlesztés és az egyéb finanszírozási kiadások és bevételek együttes összegét.

bevételén túl külső – hitelből történő – finanszírozásra is⁶¹, másrészt, hogy a tárgyévben felvett hitel teljes nagyságrendjére a felhalmozási kiadások teljesítésének ütemkülönbsége miatt nem volt szükség a tárgyévben. A költségvetési beszámolók a pénzmaradvány igénybevétel figyelembe vétele nélkül a 2007. évben 168 millió Ft, a 2008. évben 621 millió Ft, a 2009. évben 1744 millió és a 2010. évben 3751 millió Ft pénzügyi hiányt, a pénzmaradvány igénybevétel figyelembe vételével a 2007. évben 1100 millió Ft, a 2008. évben 1917 millió Ft, a 2009. évben 919 millió Ft, és a 2010. évben 175 millió Ft pénzügyi többletet mutattak ki. Az Önkormányzat éves beszámolóiban megállapított működési és felhalmozási kiadásokat, a keletkezett pénzügyi többleteket a jelentés 1. számú melléklete mutatja be⁶².

A vizsgált időszakban az összes önkormányzati kötelezettség (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 8543 millió Ft-ról 17 395 millió Ft-ra emelkedett, amely együtt járt a kamatkidadások 2007-ről 2010-re 144 millió Ft-tal (55,9%-kal) történt növekedésével is. A 2007-2010 között az Önkormányzat összesen 1163 millió Ft kamatot fizetett meg. A fizetett kamatok a vizsgált időszak minden évében meghaladták a kamatbevételeket. Az átmenetileg szabad pénzeszközökből realizált kamatbevétel 482 millió Ft volt, amely a teljes kamatkidadás 41,4%-át tette ki⁶³. Az Önkormányzat kamatbevételeinek és kamatkidadásainak alakulását a következő ábra mutatja be:

2.2. Az Önkormányzat bevételeinek alakulása

Az Önkormányzat feladatai ellátása érdekében a 2007. évben 19 844 millió Ft, a 2008. évben 21 920 millió Ft, a 2009. évben 19 420 millió Ft, a 2010. évben 19 596 millió Ft működési bevételt teljesített. A működési bevételek körében leginkább meghatározó volt a költségvetési támogatás, amelynek összege a 2007. évi 7099 millió Ft-ról (35,8%), a 2010. évben 6681 millió Ft-ra (34,1%) mérsék-

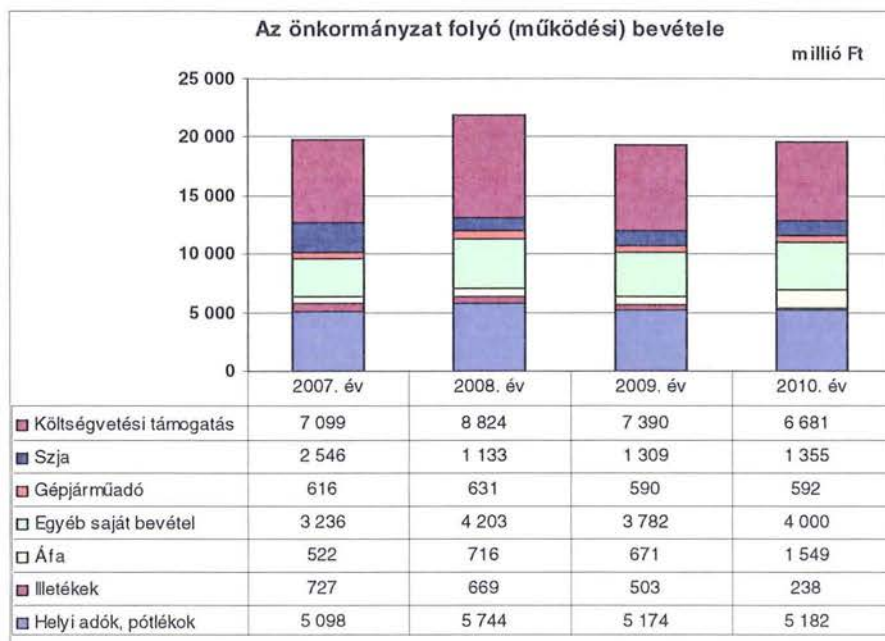
⁶¹ A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

⁶² Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

⁶³ A 2011. évre az Önkormányzat a kamatkidadások további emelkedésével számol, a költségvetési rendeletben tervezett 880 millió Ft kamatkidadás 480 millió Ft-tal (120,0%-kal) haladja meg a 2010. évben teljesítettet.

lődött. A működési bevételek között a második legnagyobb súllyal a helyi adókból beszedett bevétel bír, amelynek összege a 2007. évi 5098 millió Ft-ról (25,7%), a 2010. évben 5182 millió Ft-ra (26,4%) emelkedett.

Az Önkormányzat a 2007-2010 közötti időszakban realizált főbb folyó bevételi jogcímeinek számszaki adatait az alábbi grafikon mutatja be:

Az Önkormányzat **költségvetési támogatása** a 2007. évi 7099 millió Ft-ról 2008-ra 8824 millió Ft-ra (24,3%-kal) növekedett. A költségvetési támogatás összege 2008-ról 2009-re 7390 millió Ft-ra, 2010-re 6681 millió Ft-ra mérséklődött a központi támogatás elosztásának változása, illetve az intézmények számának csökkenése következtében⁶⁴. A költségvetési támogatásból a felhalmozási célú költségvetési támogatások összege a 2007. évben 1405 millió Ft, a 2008. évben 1051 millió Ft, a 2009. évben 48 millió Ft, a 2010. évben 43 millió Ft volt. Ezek döntő részét tette ki a – 2007. évben 1000 millió Ft, 2008. évben 850 millió Ft – színház megvalósításához kapott központi támogatás. Az **szja** összege a 2008. évre 1413 millió Ft-tal (55,5%) csökkent, majd a 2009. évre 176 millió Ft-tal, a 2010. évre 46 millió Ft-tal növekedett az előző évekhez képest. Az szja összege a 2007. évhez viszonyítva 1191 millió Ft-tal (46,8%-kal) lett alacsonyabb a 2010. évben. Az szja 2009-2010. évi – előző évhez viszonyítottan 15,5%-os (176 millió Ft) és 3,5%-os (46 millió Ft) – növekedésében a helyben maradó szja, valamint a 2010. évben az adóerő- képesség változása játszott szerepet.

A **gépjárműadóból** származó bevétel 2007-ről 2010-re, a központilag meghatározott adómérték emelkedése ellenére 24 millió Ft-tal (3,9%) mérséklődött alapvetően a gépjárművet vásárlók számának csökkenése következtében.

⁶⁴ Az Önkormányzat a 2007. évben 5694 millió Ft, a 2008. évben 7773 millió Ft, a 2009. évben 7342 millió Ft, a 2010. évben 6638 millió Ft működési célú költségvetési támogatásban részesült.

Az Önkormányzat **egyéb saját bevételeinek** összege a 2007. évhez képest a 2008. évben 967 millió Ft-tal (29,9%) emelkedett, majd a 2009. évi 421 millió Ft-os (10,0%) csökkenést követően a 2010. évben 218 millió Ft-tal (5,8%) emelkedett. A változásban meghatározó szerepe volt az intézményi működési bevételeknek, a helyi adóhoz kapcsolódóan beszedett pótlékoknak, bírságoknak, díjaknak, az osztalékoknak, valamint az államháztartáson belülről kapott támogatásoknak.

Az Önkormányzat 2007-2010 között kapott **osztalékának** összege a 2007. évben négy gazdasági társaságtól 113 millió Ft, 2008-ban három gazdasági társaságtól 292 millió Ft, 2009-ben egy gazdasági társaságtól egy millió Ft, 2010-ben három gazdasági társaságtól 13 millió Ft volt. A kapott osztalék 76,7%-a a városüzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaságtól származott. Az Önkormányzat osztalékról nem mondott le. A három nyereséges gazdasági társaság, amelyek nem fizettek osztalékot, saját vezető testületi döntésük alapján az adózás utáni eredményét eredménytartalékba helyezte.

Az **áfa bevételek**⁶⁵ összege az előző évhez képest 2008-ra 194 millió Ft-tal (37,1%) növekedett, majd a következő évi 45 millió Ft-os (6,3%) csökkenést követően a 2010. évben 878 millió Ft-tal (230,8%) ismét növekedett, amely alapvetően a fordított áfa bevétel – 709 millió Ft – következménye volt. A fordított áfa elszámolásból adódó bevétel nem jelentett tényleges bevételi kapacitást, mivel ezzel azonos áfa kiadás teljesítési kötelezettsége keletkezik a központi költségvetés felé az Önkormányzatnak.

Az Önkormányzatnál az **illetékbevétel** a 2007-2010. években folyamatosan, jelentősen, 489 millió Ft-tal (a 2007. évi 32,7%-ára) csökkent, amelyet döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, illetve egyes illetékkedvezmények bevezetése okozott. Az Önkormányzat forráskiesése a 2007. évi illetékbevételhez viszonyítva 771 millió Ft volt. Az illetékbevételek a saját működési bevételekből a 2007. évben 8,4%-kal, a 2010. évben 2,5%-kal részesedtek.

Az Önkormányzat **saját működési bevétele** 2007-ben 8644 millió Ft volt, a 2008. évben 9979 millió Ft-ot, a 2009. évben 8848 millió Ft-ot, a 2010. évben 9677 millió Ft-ot tett ki. Az Önkormányzat saját működési bevételeinek körében meghatározó arányt (a 2007. évben 59,0%-ot, a 2010. évben 53,5%-ot⁶⁶) képviselt a **helyi adóbevétel**, amely 2007-2008 között 5098 millió Ft-ról 5744 millió Ft-ra (12,7%) emelkedett, majd a gazdasági visszaesés hatásai következtében 2009-re 5174 millió Ft-ra (9,9%-kal) mérséklődött, 2010-re kis mértékben ismét (5182 millió Ft-ra) emelkedett. Az Önkormányzat helyi adókból és pótlékokból származó részesedése a folyó bevételeken belül 2007-2010 között átlagosan 26,3% volt. Az elért helyi iparüzési adóbevétel a 2007. évben 88,6%-

⁶⁵ áfa visszatérülések, kiszámlázott termékek és szolgáltatások áfája, fordított áfa, értékesített tárgyi eszközök immateriális javak áfája együtt

⁶⁶ A megyei jogú városok országos átlaga a 2007. évben 59,0%, a 2010. évben 58,4% volt.

ot, a 2008. évben 84,9%-ot, a 2009. évben 83,4%-ot, a 2010. évben 83,5%-ot⁶⁷ tett ki a helyi adóbevételek között. A 2010. évben a 2007. évi alá csökkent a helyi iparüzési adóalap, ezért az Önkormányzat jövedelemkülönbség mérséklése címen 44 millió Ft támogatásban részesült.

Az Önkormányzatnak építményadóból, helyi iparüzési adóból és idegenforgalmi adóból keletkezett bevétele az ellenőrzött időszakban. Az Önkormányzat a 2007-2010. években az alábbi változásokat hajtotta végre a helyi adók tekintetében:

Az Önkormányzat 2008. január 1-jétől az építményadó – üzletek esetében 900 Ft/m²-ről 1080 Ft/m²-re, vállalkozási célú ingatlanok esetében 600 Ft/m²-ről 840 Ft/m²-re – és az idegenforgalmi adó – 300 Ft/vendégéjszakáról 360 Ft/vendégéjszakára – adómértékét felemelte, változtak a mentességi és kedvezményi körök, megszűnt a 2,5 millió Ft vállalkozási szintű adóalap alatti vállalkozásoknak nyújtott helyi iparüzési adóalap mentesség. A 2009. évben a bevezetett helyi adómérték nem változott, azonban a 2009. évtől a 2,5 millió Ft vállalkozási szintű adóalap kedvezmény ismét hatályba lépett. 2010. január 1-jétől adómérték változásra nem került sor, azonban a piaci vásárolók részéről fizetendő ideiglenes jellegű iparüzési adófizetési kötelezettség 2010. március 5. napjától megszűnt.

Az Önkormányzat bevételi forrásait mérsékelte a 2007-2010. években a helyi iparüzési adó tekintetében biztosított mentességek (220 millió Ft) és kedvezmények (359 millió Ft) hatása. További bevételkiesést jelentett, hogy a különféle végrehajtási cselekmények ellenére a 2010. évben kimutatott adóhátralékokból 467 millió Ft-ot (a hátralék 76,2%-a) nem tudott behajtani az Önkormányzat.

Az egy 35%-os részesedésű, továbbá a többségi és a minősített többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok a vizsgált időszakban az Önkormányzat megbízásából beszedett bevételeikből összesen 4155 millió Ft-ot utaltak át, amellyel szemben az Önkormányzat tevékenységük ellátásáért 3777 millió Ft kiadást teljesített, így az Önkormányzat nettó bevétele 378 millió Ft volt. E gazdasági társaságok, illetve azok gazdasági társaságai közül⁶⁸ a négy legnagyobb társaság nettó árbevétele az Önkormányzat valamennyi gazdasági társasága teljes nettó árbevételenek 95,6%-át (12 843 millió Ft), az összes bevétel 84,5%-át (13 699 millió Ft) tette ki a 2010. évben.

A vagyonzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaság bevétele a 2010. évben 3504 millió Ft volt, amely a 2008. évi 84,6%-a. A gazdasági társaságnak önkormányzati átadott pénzből forrása nem keletkezett. Önkormányzati megbízásból beszedett bevételeiből az Önkormányzatnak 2659 millió Ft-ot adott át a vizsgált időszakban⁶⁹, amellyel szemben tevékenysége ellátásához az Önkormányzat

---

⁶⁷ Iparüzési adóbevétel címen az Önkormányzatot a 2007. évben 4520 millió Ft, a 2008. évben 4874 millió Ft, a 2009. évben 4317 millió Ft, a 2010. évben 4325 millió Ft illette meg az ellenőrzött időszakban.

⁶⁸ számuk az Önkormányzatnál 15

⁶⁹ A pénzeszköz átadás a helyiségek és lakások bérleti díjából, parkoló használati díjból, hulladékszállító jármű használati díjából, hulladékgazdálkodási projekt hozzájárulásából, Integrált Városfejlesztési projekthez átadásból tevődött össze.

2416 millió Ft kiadást teljesített⁷⁰. A gazdasági társaság 2010. évi adózott eredménye 750 millió Ft veszteség volt. A veszteség oka, hogy a működési nyereség nem tudta ellensúlyozni a 2007. évi kötvénykibocsátásból eredő árfolyamvesztést, amelynek eredményeképpen a 2010. év végén 1279 millió Ft nem realizált, és 47 millió Ft realizált veszteség keletkezett. A gazdasági társaság likviditását rontja, hogy az üzemeltető a Sportcsarnok bérleti díját 2009 márciusa óta nem fizeti, ezért a 2010. év végére mintegy 20 millió Ft követelés halmozódott fel. A gazdasági társaságot fenyegető további likviditási kockázat a 2007. és a 2008. évben továbbértékesítési céllal vásárolt ingatlanok⁷¹ illetékkülönbözete⁷². Ha az ingatlanok értékesítésére az illetékkedvezmény nyújtása határidőjének végéig nem kerül sor, akkor 318 millió Ft összegű illetékfizetési kötelezettség terheli a gazdasági társaságot. A gazdasági társaság hosszú távú fizetőképességét veszélyezteti a kötvény visszafizetésével összefüggő 2010. december 31-én fennálló 32 274 154 CHF tőkefizetési kötelezettség is.

A víz- és csatornaszolgáltatást biztosító gazdasági társaság bevétele a 2007. évi 118,7%-a (5260 millió Ft) volt a 2010. év végén. A vizsgált időszakban az összesen 251 millió Ft önkormányzati pénzeszköz átadásból keletkezett forrásból 242 millió Ft fejlesztési célt szolgált. Az Önkormányzat részéről átadott pénz a gazdasági társaság bevételeinek 1,1-2,2%-a között változott. A gazdasági társaság önkormányzati megbízásból beszedett bevételeiből a 2007-2010. években 1117 millió Ft-ot adott át az Önkormányzatnak, amellyel szemben tevékenysége ellátásához az Önkormányzat a teljes átutalt összegre vonatkozóan kiadást teljesített⁷³.

A parképítő gazdasági társaság bevétele a 2007. évi 90,4%-a (1433 millió Ft) volt a 2010. év végén. A gazdasági társaságnak a 2007-2010. évben önkormányzati pénzeszköz átadásból bevétele nem keletkezett. A gazdasági társaság az Önkormányzat számára ingatlanok bérleti díja címen 133 millió Ft-ot utalt át.

A távhőszolgáltatást ellátó gazdasági társaság bevétele a 2007. évi 116,5%-a (3502 millió Ft) volt a 2010. év végén. A gazdasági társaságnak a vizsgált időszakban önkormányzati pénzeszköz átadásból bevétele nem keletkezett. A gazdasági társaság önkormányzati megbízásból beszedett bevételeiből 244 millió Ft adott át a vizsgált időszakban, amellyel szemben tevékenysége ellátásához az Önkormányzat 243 millió Ft kiadást teljesített⁷⁴.

Az Önkormányzat alaptevékenységükben sporttal foglalkozó – de bevételeiket tekintve nem jelentős nagyságrendű – gazdasági társaságai számára a 2007.

---

⁷⁰ helyiségek, lakások fenntartási költségeire, parkolók fenntartására

⁷¹ A buszpályaudvar helyének kialakítására szánt ingatlan bekerülési költsége 1257 millió Ft, az ipari park ingatlanjainak bekerülési költsége 1282 millió Ft volt a 2010. év végén.

⁷² Az ingatlanokat kedvezményes, 2%-os illetékkal vásárolták meg, ennek feltétele a két éven belüli továbbértékesítés lett volna. A kedvezmény a buszpályaudvar tekintetében 2011. szeptember 28-ig, az ipari park ingatlanjai vonatkozásában 2012. január 3-ig érvényes.

⁷³ Az Önkormányzathoz utalt társasági bevétel az ISPA projekt önerejéből, és szennyvízrendszer üzemeltetési díjából állt, amely bevételekkel azonos nagyságrendben fejlesztési kiadást teljesített az Önkormányzat.

⁷⁴ A faapríték üzem gépi berendezéseinek eladásából befolyt bevételt a társaság részére továbbutalta.

évben 55 millió Ft-tól – 62 millió Ft-ig terjedő összegű (bevételeik 42,7-74,6%-át kitevő), a 2010. évben 100 millió Ft-tól – 182 millió Ft-ig terjedő összegű (bevételeik 28,0-78,0%-át kitevő) kiadást teljesített.

A CLF modell alapján számított teljesített **felhalmozási bevételek** összege a költségvetésen belül a 2007. évben 2912 millió Ft (12,8%), a 2010. évben 2790 millió Ft (12,5%) volt. Az Önkormányzat felhalmozási bevételei a vizsgált időszakban a következőképpen alakultak:

Megnevezés	ezer Ft			
	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	211 397	396 073	317 793	13 064
Egyéb saját tőkebevétel	185 742	131 309	144 198	87 558
Államháztartáson belülről kapott támogatás	891 585	328 794	1 512 107	2 480 118
EU-tól és külföldről kapott támogatások	1 260 268	424 390	130	147
Államháztartáson kívülről kapott támogatás	363 339	440 953	80 585	209 450
Összes felhalmozási bevétel	2 912 331	1 721 519	2 054 813	2 790 337

A **tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevétel** a 2008. évben növekedett, majd a 2009. években 19,8%-kal, a 2010. évben jelentős mértékben, 95,9%-kal csökkent⁷⁵. E bevételi forrás a pénzügyi egyensúly megteremtésében nem játszott meghatározó szerepet, mivel az összes felhalmozási bevétel átlagosan 9,9%-át képezte a 2007-2010. években.

Az **egyéb saját tőkebevételek** körében meghatározó volt – a szociális lakástámogatási kölcsön, és a dolgozók munkáltatói kölcsönéből összetevődött – támogatási kölcsönök visszatérülése, amely a 2007. évi 118 millió Ft-ról a 2010. évben 78 millió Ft-ra mérséklődött.

A felhalmozási célú bevételek változását döntően befolyásolta az államháztartáson belülről, az államháztartáson kívülről és az EU-tól kapott **támogatások** együttes összegének 2007-ről 2008-ra tapasztalt 1321 milliós Ft-os (52,5%-os) csökkenése, a 2008-ról a 2009-re 399 millió Ft-os (33,4%-os), a 2009-ről 2010-re történő 1097 millió Ft-os (68,9%-os) növekedése.

A 2007-2010. években az EU-tól kapott támogatások között meghatározó volt az ISPA projekt összesen 1688 millió Ft összegű támogatása. Az államháztartáson belülről kapott támogatások körében a 2009-2010. évben legjelentősebb volt az ISPA projektre (3088 millió Ft) juttatott támogatás, továbbá a 2009. évben az iparosított technológiával épült lakások felújítására nyert támogatás (528 millió Ft), a 2010. évben a történelmi városrész rekonstrukciójának támogatása (734 millió Ft)

⁷⁵ A 2007. évben 31 db, a 2008. évben 12 db, a 2009. évben 11 db a 2010. évben 2 db ingatlan értékesítése valósult meg.

2.3. Az Önkormányzat kiadásainak alakulása

Az Önkormányzat működési és felhalmozási kiadásai együttesen a 2008. évben 5,8%-kal (1338 millió Ft-tal), a 2009. évben 1,3%-kal (294 millió Ft), a 2010. évben 14,0%-kal (3212 millió Ft) haladták meg a 2007. évit, amely 22 925 millió Ft volt.

Az Önkormányzat működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Folyó kiadások	18 347 937	20 785 393	19 798 962	20 139 025
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	15 507 328	17 213 009	16 197 700	16 287 457
Államháztartáson belülrre átadott pénzeszközök	443 351	539 608	372 081	384 277
Transzferkiadások	1 664 038	2 004 955	2 306 797	2 349 609
-ebből: vállalkozásoknak	292 176	592 967	368 230	446 709
EU-nak, illetve külföldre	1 650	850	1 400	1 200
magánszemélyeknek	430 812	463 569	641 609	775 151
nonprofit szervezeteknek	939 400	947 569	1 295 558	1 126 549
Kamatkiadások	256 884	281 585	223 986	400 506
Előző évi pénzmaradvány átadás	476 336	746 236	698 398	717 176

Az Önkormányzat **folyó kiadásai** a 2007. évihez képest a 2010. év végére 1791 millió Ft-tal, **9,8%-kal**, ezen belül a működési kiadások 780 millió Ft-tal (5,0%-kal) **nőttek**. A működési kiadások növekedésében a dologi kiadások növekménye volt meghatározó, mivel a 2010. évben teljesített kiadások 1324 millió Ft-tal (25,3%) haladták meg a 2007. évit, alapvetően a fordított áfa elszámolásból adódóan, amelynek összege 707 millió Ft volt. A folyó kiadások növekményében a működési kiadások növekedésén túl, további meghatározó elem volt az Önkormányzat saját gazdasági társaságainak, a feladatellátásban résztvevő vállalkozásoknak átadott működési célú pénzeszközök növekménye, amelyek közül kiemelhető a Színház Kft. számára nyújtott 792 millió Ft, a Sportközpont Kft., a FALCO KC Kft., és a Haladás Kft. részére átadott összesen 1140 millió Ft.

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.
Személyi juttatások	7 714 765	8 280 205	7 580 789	7 469 482
Munkaadót terhelő járulékok	2 471 227	2 619 204	2 307 092	1 991 253
Dologi kiadások	5 229 460	6 159 823	6 185 368	6 553 281
Egyéb folyó kiadások	825 096	1 181 598	1 046 835	1 391 123
Működési célú pénzeszközátadás	2 107 389	2 544 563	2 678 878	2 733 886

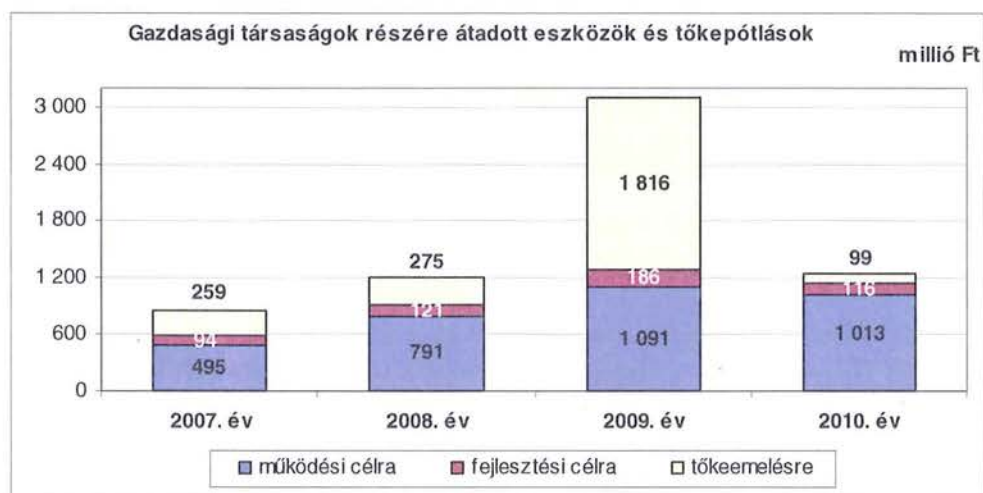
Az Önkormányzat a 2010. évben a folyó kiadásokból 9461 millió Ft-ot (47,0%) **személyi juttatásokra** és a munkaadókat terhelő járulékokra fordított, arányuk a 2007. évhez viszonyítva 8,5 százalékponttal (725 millió Ft) csökkent, alapvetően a létszámcsökkentések és feladatát szervezések következményeként.

Az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító **dologi kiadásokra** a 2010. évben 6553 millió Ft (32,5%) jutott, amely a 2007. évit 4 százalékponttal (1324 millió Ft-tal) haladta meg. A dologi kiadások növekményében leginkább

meghatározó a 2008. év volt, amikor az előző évhez képest 17,8%-os (930 millió Ft) növekedés következett be⁷⁶. A dologi kiadások 2008. évi növekedésében meghatározó volt a városüzemeltetési, az út, híd fenntartási, intézményi karbantartási, lakás-és helyiségüzemeltetési, rendezvényszervezési kiadások emelkedése. Az Önkormányzat **egyéb folyó kiadásokra** a 2010. évben a működési kiadásokból 1391millió Ft-ot (8,5%), a 2007. évben 825 millió Ft-ot (5,3%) fordított.

A **működési célú pénzeszközátadások** összege a 2010. évben 626 millió Ft-tal (29,7%-kal) haladta meg a 2007. évit, aránya a folyó kiadásokon belül 11,5%-ról 13,6%-ra növekedett. A növekményt alapvetően a gazdasági társaságok számára átadott pénzeszközök nagyságrendjének változása határozta meg.

Az Önkormányzat által a gazdasági társaságai számára működési, felhalmozási, tőkepótlási célra átadott pénzeszközök alakulását a 2007-2010. években az alábbi diagram mutatja be:

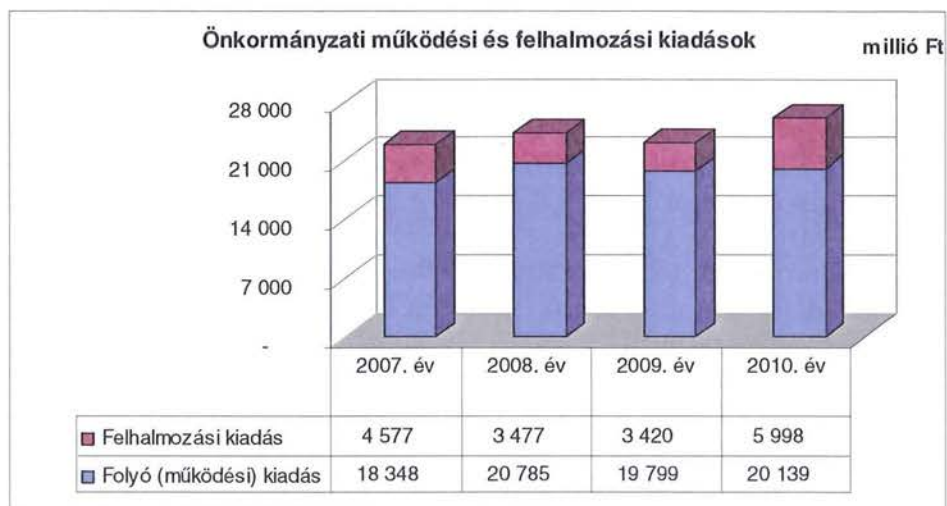
Az egy 35%-os tulajdoni hányadú, továbbá a többségi és a minősített többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok számára a 2007-2010. években összesen 3551 millió Ft-ot adott át⁷⁷, amelyből 3091 millió Ft a működést, 460 millió Ft a felhalmozási feladatok megvalósítását segítette. Az Önkormányzat három gazdasági társaság vesztességének rendezésére összesen 115 millió Ft pótbefizetést teljesített. Az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint a legmagasabb összegű juttatásban a Színház Kft. (898 millió Ft) részesült a 2007-2010. évben. Kettő egyéb közfeladatot ellátó, nem önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság számára működési célra 299 millió Ft-ot, fejlesztési célra 57 millió Ft-ot adott az Önkormányzat a vizsgált időszakban. A jegyzett tőkére, tőkeemelésre adott juttatás összesen 2474 millió Ft volt a vizsgált időszakban, amelyből a vagyonzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaság

⁷⁶ A dologi kiadások a 2009. évben 0,4%-kal (26 millió Ft), a 2010. évben 6,0%-kal (368 millió Ft) növekedtek az előző évhez viszonyítva.

⁷⁷ A z évek sorrendjében juttatott összes támogatás a 2007. évben 801 millió Ft, a 2008. évben 1058 millió Ft, a 2009. évben 3005 millió Ft, a 2010. évben 1161 millió Ft volt.

számára a tőkeemelésre átadott nem pénzbeli apport értéke 2449 millió Ft volt. A vagyonzemeltetési feladatokat ellátó gazdasági társaság tőkeemelésének oka a gazdasági társasággal egyesült más önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok tőkéjének átadása és ingatlanok apportálása volt⁷⁸.

Az Önkormányzat a 2007. évben költségvetési kiadásaiból 4577 millió Ft-ot (20,0%), a 2008. ében 3477 millió Ft-ot (14,3%), a 2009. évben 3420 millió Ft-ot (14,7%), a 2010. évben 5998 millió Ft-ot (22,9%) fordított **felhalmozási kiadások** teljesítésére.

Az Önkormányzat költségvetésében elszámolt **felhalmozási kiadások** arányának változásában a 2007. évhez viszonyítottn a 2008-2009. évben figyelhető meg 5,7 és 5,3 százalékpontos **csökkenés, majd a 2010. évben 2,9 százalékpontos növekedés**. Az Önkormányzat költségvetésében elszámolt felhalmozási kiadások tartalmazták a Hulladékgazdálkodási társulás és az ISPA projekt 2007-2010. évben elszámolt teljes kiadását, összesen 4786 millió Ft-ot. A kettő projektben lévő más önkormányzatokra jutó felhalmozási kiadás 987 millió Ft volt. Az Önkormányzat teljesített felhalmozási kiadásait 9,0%-ban saját bevétel (1487 millió Ft), 48,5%-ban támogatás (7992 millió Ft), 42,5%-ban hitel (7006 millió Ft) finanszírozta.

Az Önkormányzatnál a vizsgált időszakban **befejezett és folyamatban lévő fejlesztések** együttes tervezett bekerülési költsége 18 304 millió Ft volt, amellyel szemben a 2007-2010. évben összesen 13 944 millió Ft teljesítés történt. Az önkormányzati fejlesztések döntően intézményi épületek korszerűsítéséből, közterületek – utak, járdák – felújításából, belterületi vízrendezésből, földterületek, ingatlanok vásárlásából tevődtek össze.

⁷⁸ A gazdasági társaságba 2007. évben apportálásra került az Akacs Mihály utca 7. szám alatti ingatlan, amelynek apportértéke 259 millió Ft volt. A 2008. évben a gazdasági társaságba beolvadt a Claudius Ipari Park Kft., amelynek következtében 275 millió Ft tőkeemelésre került sor. A 2009. évben az Önkormányzat nem pénzbeli hozzájárulásként a Távhőszolgáltató Kft. 75%-os üzletrésének megfelelő összegű – 1816 millió Ft értékben alaptőke emelést hajtott végre. A 2010. évben két ingatlan apportálása történt meg, összesen 99 millió Ft-ban.

Az Önkormányzat befejezett fejlesztéseinek tervezett bekerülési költsége 5868 millió Ft, amelynek forrásmegoszlása 172 millió Ft EU-s támogatás (2,9%), 1726 millió Ft hazai támogatás (29,4%), 1953 millió Ft saját bevétel (33,3 %) és 2017 millió Ft hitel (34,4%) volt. A felhalmozási feladatok megvalósítása érdekében a vizsgált időszakot megelőzően 440 millió Ft, a 2007-2010. években 5248 millió Ft kifizetést teljesítettek. A tervezett források közül a hazai támogatásból 7 millió Ft-tal, az EU-s támogatásból 107 millió Ft-tal kevesebbet kapott meg az Önkormányzat, a tervezett saját bevételekből 36 millió Ft, a hitelekkel 30 millió Ft igénybevételére nem került sor.

Az Önkormányzat folyamatban lévő – a vizsgált időszak előtt, illetve a vizsgált időszakban megkezdett, de a 2010. évet követő időszakban befejezni tervezett – beruházásainak tervezett bekerülési költsége 12 436 millió Ft, amelyből a Hurladékgazdálkodási társulás és az ISPA projekt együttes tervezett bekerülési költsége 5133 millió Ft. A 2007-2010. évben teljesített összes kiadás 8696 millió Ft. Az Önkormányzat 2010. december 30-án folyamatban lévő fejlesztési feladatainak forrása 6600 millió Ft (53,1%) EU-s támogatás, 3362 millió Ft (27,0%) hazai támogatás, 1611 millió Ft (13,0%) saját bevétel, és 863 millió Ft (6,9%) hitel volt. A folyamatban lévő fejlesztések érdekében teljesített kiadás a 2007-2010. évben 8696 millió Ft, a 2010. év végéig összesen teljesített 9605 millió Ft volt. Az Önkormányzat 2010. december 31-én folyamatban lévő fejlesztési feladatok kötelezettség-vállalásainak összege 3700 millió Ft, amelyet 2077 millió Ft EU-s támogatásból, 74 millió Ft hazai támogatásból, valamint 1231 millió Ft saját bevételből, és 317 millió Ft összegű újabb hitel felvételéből terveznek biztosítani. A tervezett saját bevételek rendelkezésre állását azonban az Önkormányzat jelenlegi pénzügyi helyzete nem igazolja. Mindez kockázatot jelent a vállalt fejlesztések jövőbeni finanszírozhatósága szempontjából.

Az Önkormányzat a 2007-2010. években megvalósított, illetve a 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladataihoz kapcsolódó kötelezettségeinek összetételét a jelentés 3. a-d. számú mellékletei tartalmazzák.

Az Önkormányzat három **legmagasabb bekerülési költségű beruházása** az ISPA projekthez, az Iseum rekonstrukciójához és a városi kőszínház létrehozásához kapcsolódott.

A szennyvízelvezési és tisztítási rendszerek fejlesztése érdekében 35 települési önkormányzat együttműködésével, az Önkormányzat gesztorságával valósult meg az **ISPA projekt**⁷⁹. A projekt kivitelezése 2006. évben kezdődött meg, és 2010. évben műszakilag befejeződött, a 2011. évre az utolsó támogatás elszámolása húzódott át. A projekt teljes támogatható költsége 19 820 ezer EUR (bruttó: 5239 millió Ft). A beruházás további, a támogatás szempontjából el nem számolható tervezett költsége nettó 385 ezer EUR (bruttó 113 millió Ft). A forrás megosztás a következő: 60% EU-s támogatás, 30% központi költségvetési támogatás, 10% önrész volt. A beruházás érdekében felhasznált saját forrás 1985 ezer EUR (935 millió Ft), amelyből az Önkormányzat saját forrás része 1568 ezer EUR (1343 millió Ft) volt. A teljes bekerülési költségből az Önkor-

---

⁷⁹ A projekt előkészítéséről, a beruházási program elfogadásával a Közgyűlés a 126/2002. (IV. 25.) sz. határozatával döntött.

mányzat részesedése 15 750 ezer EUR (bruttó 4572 millió Ft) volt⁸⁰. Az önkormányzatok részéről saját forrás biztosítására nem volt szükség, mert a megvalósítást szabályozó konzorciumi szerződésnek megfelelően a csatornadíjban 24 Ft/m³ ISPA önrészt határoztak meg, amelyet az üzemeltető szedett be, majd az Önkormányzat rendelkezésére bocsátotta.

Az **Iseum rekonstrukciójának**⁸¹ tervezett teljes bekerülési költsége 1594 millió Ft volt. Az Önkormányzat tervezett saját forrása 239 millió Ft (15%), az EU-s támogatás tervezett előirányzata 1355 millió Ft volt. Az Önkormányzat a teljes saját forrást hitelből tervezte biztosítani. A kivitelezés a 2009. évben kezdődött meg és műszakilag a 2010. évben befejeződött. A teljesített kifizetés összege 1125 millió Ft, ebből saját forrás 277 millió Ft, támogatás 848 millió Ft volt. A 2011. évben vállalt, a beruházáshoz kapcsolódó további kötelezettség⁸² 758 millió Ft, így a beruházás teljes bekerülési költsége várhatóan, a támogatási összeg változatlansága mellett, a saját források további megterhelésével összesen 1883 millió Ft, amely a tervezettet 18,1%-kal (289 millió Ft-tal) haladja meg.

Az Önkormányzat a város állandó **kőszínházának** építését több alkalommal tárgyalta⁸³ és az építésre vonatkozóan tervpályázatot írt ki. Ennek során vált egyértelművé, hogy a tervezett kőszínház becsült kivitelezési költsége minimálisan 12 milliárd Ft-ra tehető, amelyhez az Önkormányzat a hiányzó önerőt biztosítani nem tudja, ezért az Önkormányzat a színház ideiglenes játszóhelye kialakítása érdekében egy ingatlan átalakításáról döntött⁸⁴. A megvalósításhoz kizárólag állami támogatás – 1850 millió Ft – állt rendelkezésre⁸⁵. A fejlesztéssel összefüggésben a 2008-2010. években 1183 millió Ft kiadást teljesítettek, a projekt műszakilag befejezett, de a 2011. évben a további várható kiadás összege 667 millió Ft⁸⁶.

---

⁸⁰ A projekt zárása a zárójelentés Európai Bizottsági jóváhagyással valósul meg, legkésőbb 2012. december 31-ei határidővel. Ezt követi az öt éves fenntartási időszak, amely alatt a konzorciumi szerződés alapján a beruházás az Önkormányzat tulajdonában marad.

⁸¹ Az Önkormányzat a 25/2007. (I. 25.) számú határozatában elfogadta a Szombathelyi Történelmi-régészeti városrész kialakítása II. ütem az Iseum rekonstrukciója projekt kidolgozását és EU-s támogatással való megvalósítását.

⁸² A beruházás része a II. Rákóczi Ferenc utca körforgalmának kialakítása és az út rekonstrukciója is, amelynek szerződéskötése folyamatban van.

⁸³ Az Önkormányzat a 253/2007. (V. 31.) számú határozatában döntött színházépítésről.

⁸⁴ 230/2009. (IV. 30.) számú határozat

⁸⁵ A Kormány a 2258/2007. (XII. 23.) határozatában 1 milliárd Ft, a 2177/2008. (XII. 18.) határozatában további 850 millió Ft támogatásról döntött, majd a 1043/2009. (IV. 8.) számú határozatával lehetővé tette a korábbi határozataival nyújtott támogatás felhasználását olyan módon, hogy ezzel a Szombathely, Akacs Mihály utca 7. szám alatti ingatlanon megteremthetővé váltak a Színház működéséhez szükséges feltételek.

⁸⁶ Az Önkormányzatnak a projekttel a Kormány részére 2011. december 31-ig kell elszámolnia.

Az Önkormányzat felhalmozási kiadásai között kezelt a **Hulladékgazdálkodási társulás** által megkezdett fejlesztés, amelynek az első üteme volt folyamatban a vizsgált időszakban. A 116 millió Ft összköltségű fejlesztés megvalósításához a 2010. évben 79 millió Ft támogatásban (a támogatott műszaki tartalom 85,0%-a) részesült az Önkormányzat. A projekt első fordulójában a társulás működési területén történő szelektív hulladékgyűjtés és a keletkezett hulladékhasznosítás műszaki feltételei megteremtésének előkészítését végzik el⁸⁷. A 2010. évben a teljesített felhalmozási kiadás 11 millió Ft volt, amelyhez 2 millió Ft saját forrás biztosítása történt meg, amelyből az Önkormányzat részesedése 1 millió Ft volt. Az önkormányzatok részéről saját forrás biztosítására nem volt szükség, mert az annak megfelelő összeget a 2009. évtől beépítették a szolgálati díjba⁸⁸.

Az Önkormányzat fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által meghatározott, mivel a saját felhalmozási bevételeinek alacsony szintje miatt a beruházásokat, felújításokat csak külső források, uniós és hazai támogatások elnyerése esetén tudja megvalósítani. Az Önkormányzat a 2007-2010. években összesen 37 pályázatot be EU-s és más központi források megszerzése érdekében. A benyújtott pályázatok közül 36 eredményes volt. A 2007-2010. évek között befejezett beruházások, felújítások saját forrásait 50,9%-ban (1987 millió Ft) fejlesztési hitelek, 49,1%-át (1917 millió Ft) saját bevételeiből finanszírozta az Önkormányzat, a folyamatban lévők esetében 35,0%-ban (863 millió Ft) fejlesztési hitelek igénybevételét tervezi, 65,% (1611 millió Ft) saját bevétel mellett.

Az Önkormányzat a 2011-2014. évekre vonatkozó gazdasági programjában a korábban elfogadott fejlesztéspolitikai dokumentumok⁸⁹ figyelembevételével, az azokban megjelölt folyamatban lévő és meg nem valósult fejlesztési elképzelések elemzésével jelölte ki a városfejlesztés stratégiai irányait. A városfejlesztés tekintetében új hosszú távú városfejlesztési koncepcióról, a város történelmi, kulturális, épített örökségére épülő fejlesztésekről, ingatlan-rehabilitációról, továbbá jelentős zöldterületi és építészeti beruházást igénylő fejlesztések megvalósítását, a saját forrás biztosítása érdekében további fejlesztési hitelek felvételét határozta el.

---

⁸⁷ Az beruházás első fordulójának befejezési határideje 2012. április 29.

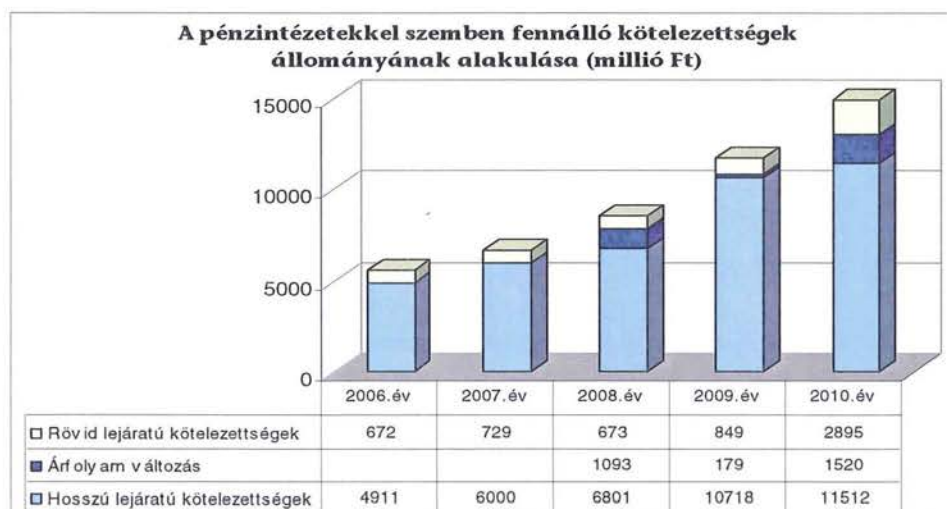
⁸⁸ A 2009. évben 300 Ft/fő működési hozzájárulást 40 Ft/fő alapító vagyont, összesen 27 millió Ft értékben, 2010. évtől 600 Ft/fő, összesen 48 millió Ft összeget építettek be a lakossági díjakba.

⁸⁹ Az Önkormányzat az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját 2008. évben fogadta el, amelyben kijelölésre kerültek a 2007-2013 között fejlesztendő területei: a belváros megújítása és a belváros északi részének fejlesztése, a belváros keleti részének fejlesztése a Piac területével együtt és a történelmi sétaút kialakítása az Iseum és a Ferences kert között, az új városliget, valamint a szociális céllal a Derkovits lakótelep és a Körmenői út mentén. További jelentős fejlesztendő terület a 11-es Huszár Laktanya hasznosítása, buszpályaudvar áthelyezése, lakóterületek fejlesztése.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzügyi intézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat **pénzügyi kötelezettségeinek állománya** 2006. december 31-től 2010. december 31-ig **2,8-szeresére nőtt**, 5583 millió Ft-ról 15 927 millió Ft-ra. A változást a hosszú lejáratú hitelek, valamint a folyószámlahitel állományának emelkedése eredményezte, így a 2010. évi pénzügyi kötelezettséget 14 261 millió Ft hosszú lejáratú hitel – amelyből működési célú 1200 millió Ft – valamint a folyószámlahitel 1666 millió Ft-os állománya jelentette.

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. Annak megítéléséről, hogy a devizában felvett hitelekért kapott forinthez képest a hitelek visszafizetésekor jelentkező forintkötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez-e a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (tűrelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség. A számviteli szabályok meghatározzák, hogy az árfolyamkülönbözetet év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyamkülönbözet valójában nem realizált.

Az Önkormányzat a **forráshiány kezelése érdekében** a 2007-2010. évi költségvetési rendeletekben hosszúlejáratú hitelfelvétellel, pénzmaradvány igénybevétellel számolt. Az esetleges likviditási problémák áthidalása, a gazdálkodás biztonsága érdekében a 2007-2009. években felhatalmazták a polgármestert 2500 millió Ft folyószámlahitel felvételére. A 2010. évre a Közgyűlés 1700 millió Ft folyószámlahitel keret megkötését irányozta elő, amelyet 2010 szeptemberétől 2500 millió Ft-ra emelt.

A Közgyűlés a pénzügyi helyzet elemzését követően 2010. november 25-én az adósságállomány kezelése érdekében a 2014-ig terjedő időszakra Önkormányzati Finanszírozási Programot fogadott el. Ebben a gazdálkodás további racio-

nalizálása mellett célként jelölték meg, hogy a város nettó hitelállománya a 2014. év végére nem haladhatja meg a 20 milliárd Ft-ot, a program értelmében 2012. évtől működési hiány már nem tervezhető, a fejlesztések a saját bevételek terhére történhetnek, a 2013. évtől hitel csak a tőketörlesztések fedezetére vehető igénybe.

A Polgármester – a jelentésben a Polgármester úrnak címzett 2. számú (a végleges jelentésben 1. számú) javaslatra tett – észrevétele szerint „Az új városvezetés – észlve a város súlyos pénzügyi helyzetét – azonnal intézkedett egy középtávú terv, az Önkormányzati Finanszírozási Program jóváhagyásáról.” A Programhoz kapcsolódóan „Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése egyhangúlag fogadta el az 533/2010. (XI. 25.) Kgy. számú határozatát.”... „a polgármester úrnak címzett 2.pontban meghatározott operatív terv elkészítését véleményünk szerint a fent említett 533/2010. (XI. 25.) Kgy. számú határozat meghozatalával és a 2011.évi költségvetésről szóló rendelet szigorú végrehajtásával az önkormányzat már megkezdte. A pénzügyi egyensúly helyreállítása érdekében már eddig is egy sor lépést tettünk, a 2012.évi költségvetési koncepció, és majd a rendelet további teendőket fogalmaz majd meg (helyi adó mérték változása, díj mértékek változása, önként vállalt feladatok további csökkentése), természetesen figyelembe véve a törvényi keretek addig bekövetkező változását és a központi feladat, illetve forrás szabályozást.”

Elfogadjuk azt, hogy a Polgármester úrnak címzett 2. számú (a végleges jelentésben 1. számú) javaslatban meghatározott operatív terv (végleges jelentésben program) elkészítését az Önkormányzati Finanszírozási Program meghozatalával és a 2011. évi költségvetésről szóló rendelet szigorú végrehajtásával az Önkormányzat már megkezdte, továbbá a pénzügyi egyensúly helyreállítása érdekében intézkedéseket tett. Azonban az észrevétel nem megalapozott, mivel a döntések olyan tervezett rendszerét nem láttuk kidolgozottnak, amely egy – a felelősöket és határidőket is tartalmazó – összefoglaló dokumentumban jelenítené meg a bevételnövelő lehetőségek bemutatását – különösen a helyi adó potenciál meghatározását és kihasználását; a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítását, felülvizsgálatát; a követelések behajtását; az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetőségét –, a folyamatban lévő és a tervezett beruházások, a kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizsgálatát; az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezését, elkülönített kezelését az adósságszolgálat teljesítése érdekében; az intézményi gazdálkodás felülvizsgálatát; az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági programmal összhangban; valamint az intézkedések eredményeinek legalább évenkénti áttekintésének előírását.

Az Önkormányzat pénzügyi kötelezettségvállalásai minden esetben közgyűlési döntés alapján történtek. A hitelkeretek összegét az éves költségvetésekben fogadták el, a hitelek tárgyát pedig a közbeszerzési kiírásokban rögzítették. A döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák a kötelezettségvállalásnak a teljes futamidőre várható kamat- és tőkefizetési kötelezettségeit, viszont **nem tartalmazzák** a kötelezettségvállalások **visszafizetési forrásainak**, az ár-folyam- és **kamatkockázatoknak a bemutatását**.

A Polgármester észrevétele szerint: „a jegyző úrnak címzett 1.pontban meghatározott feladat (jövőbeni árfolyam-, kamat-, visszafizetési kockázatok figyelemmel kísérése) véleményünk szerint olyan szakértelmet követel, amivel sem a jegyző, sem a polgármesteri hivatal nem rendelkezik, kizárólag pénzügyi szakértők bevonásával lehet azt végrehajtani. A hatáskört tekintve felvetődik a polgármesterrel való közös felelősség kérdése.”

A Jegyző úrnak címzett 1. számú (a végleges jelentésben 8. számú), az árfolyam-, kamat-, valamint visszafizetési kockázatok figyelemmel kísérésére és a Közgyűlés legalább félévente történő tájékoztatására vonatkozó javaslatra tett észrevételek nem fogadjuk el, azt továbbra is a jegyzőnek címezzük, mivel e feladatok hatásköri felelőse az Állami Számvevőszék által egységesen értelmezett álláspont szerint a jegyző.

A Közgyűlés döntéseiben kötelezettséget vállalt a felvett hitel és járulékeinak megfizetésére, amit az adott év költségvetésébe betervezett és jóváhagyott. Az adósságszolgálati korlátot a döntésekkor figyelembe vették, ezt az áttekintett időszakban nem lépték túl.

Az Önkormányzatnál a helyszíni vizsgálat alatt kötvénykibocsátásról szóló döntést hoztak.

A Közgyűlés 2011. május 26-án döntött 2500 millió Ft összegű kötvény kibocsátásáról. A kiírt pályázat alapján a kötvényt 10 éves futamidővel, biztosíték nélkül, 3 havi BUBOR + 3,53%-os kamatfelárral 3 év kötvénytörlesztés türelmi idő mellett bocsátják ki. A kötvényt kibocsátó bank nem azonos a jelenlegi bankszámlavezetővel. A szerződéskötés a helyszíni ellenőrzés ideje alatt nem történt meg.

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló** hosszú lejáratú kötelezettségvállalása az alábbi volt:

Megnevezés	Szerződéskötés időpontja	Összeg CHF	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel 501200	2005.08.25	7 743 874	158,05	3 havi CHF LIBOR-0,05%	út,híd felújítás
Hosszú lejáratú hitel 501700	2008.07.14	3 333 333	150	3 havi CHF LIBOR	hiteltörlesztés
Hosszú lejáratú hitel 501300	2005.08.25	6 397 321	161,45	3 havi CHF LIBOR+0,1%	sportsamok
Hosszú lejáratú hitel 501600	2007.06.20	12 058 758	147,9	3 havi CHF LIBOR+0,15%	intéz.-út felúj, hiteltörlesztés
Hosszú lejáratú hitel 501400	2006.06.15	12 950 625	176,11	3 havi CHF LIBOR+0,077%	Fő-tér rek, sportsamok építés, panelfelúj, beruházás, hiteltörlesztés

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én **EUR-ban fennálló** hosszú lejáratú kötelezettségvállalása az alábbi volt:

Megnevezés	Szerződéskötés időpontja	Összeg EUR	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel 501700	2008.07.14	5 828 439	261,8	3 havi EURIBOR	út- parkolóprogram színház rek hiteltörlesztés

A devizában fennálló pénzügyi kötelezettségekből 12 131 100 CHF (2250 millió Ft) tőkét törlesztettek, valamint 2 478 218 CHF (488 millió Ft) és 257 155 EUR (73 millió Ft) kamatot és egyéb költséget (rendelkezésre tartási jutalék, kezelési költség) fizettek a 2007-2010. években. A tőketörlesztés után elszámolt árfolyamvesztés 289 millió Ft volt.

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én **HUF-ban fennálló** hosszú lejáratú hitel állománya az alábbi volt:

ezer Ft-ban

Megnevezés	Szerződéskötés időpontja	Összeg HUF	Kamat (referencia)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel 501710	2009.05.07	509 000	1 havi BUBOR+4,9873%	ingatlanvásárlás
Hosszú lejáratú hitel 501811	2009.07.07	34 825	3 havi EURIBOR+1,7613 %	egészségügyi intézmény felújítás
Hosszú lejáratú hitel 501812	2009.07.07	141 550	3 havi EURIBOR+1,7613 %	intézmény felújítás
Hosszú lejáratú hitel 501813	2009.07.07	358 625	3 havi EURIBOR+2,2613 %	út- és bérlet felújítás
Hosszú lejáratú hitel 5018200 és 830	2009.11.19	2 300 000	3 havi BUBOR+2.69%	működésre hiteltörlesztés
Hosszú lejáratú hitel 501840	2010.09.01	1 355 000	3 havi BUBOR+3,3498%	hiteltörlesztés
Hosszú lejáratú hitel 501800	2009.07.13	400 000	3 havi EURIBOR+2.4 %	panelfelújítás

A **hosszú lejáratú hiteleket** a megjelölt céloknak megfelelően vették igénybe. A 2007-2010. években a forintban fennálló kötelezettségek után 823 millió Ft tőkét, 445 millió Ft kamatot, és egyéb költséget (projektvizsgálati díj) fizettek. A hitelekből az Önkormányzat **5041 millió Ft-ot korábbi hiteleinek a kiváltására, 1200 millió Ft-ot pedig működési kiadások fedezetére fordított.** Az Önkormányzat 2010. december 31-én további 2283 millió Ft hosszú lejáratú hitelkerettel rendelkezett, a rendelkezésre tartás határideje a 2011. évben jár le.

A 2007-2010. években összesen 482 millió Ft kamatbevételt realizáltak az intézmények és az Önkormányzati hivatal bankszámláin⁹⁰ rendelkezésre állt források után.

Az Önkormányzat **működésének pénzügyi egyensúlyát** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani.** A folyószámlahitel alakulását az alábbi táblázat mutatja be:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
I. Folyószámlahitel				
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 700 000
teljesített kamat és egyéb költség	16 504	32 301	76 489	36 521

⁹⁰ meghatározóak voltak a támogatási előlegek

A folyószámlahitel kondícióinak és egyéb költségeinek alakulását az alábbi táblázat szemlélteti⁹¹:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2007. év	3 havi BUBOR	–
2008. év	3 havi BUBOR	–
2009. év	3 havi BUBOR	–
2010. év	1,7 MRD: 1 havi BUBOR 2010.09.01-től: 0,8 MRD: 1 havi BUBOR+2%	0,50%

Az Önkormányzat bankszámla szerződése a 2009. évben lejárt, a közbeszerzési eljárás eredményeként 2010 januárjától **új bankot választottak**. A bankváltáskor csökkentették a folyószámlahitel keret összegét, majd 2010 szeptemberétől ismét 2500 millió Ft-ra emelkedett a hitelkeret. A folyószámla hitellel zárt napok száma jelentősen emelkedett a 2007. évi 185 napról 2009-re 318 napra, amely a 2010. évben 247 napra mérséklődött. A hitel napi átlagos állománya⁹² a 2007. évi 402 millió Ft-ról a 2010 évben 961 millió Ft-ra nőtt. A folyószámlahitel igénybevétele az Önkormányzatnak 2007-2010. években 162 millió Ft kamatkiadást okozott. A folyószámlahitel állománya 2010. december 31-én 1666 millió Ft volt, a korábbi években év végi állománnyal nem rendelkeztek. Ez a folyamat is a pénzügyi helyzet romlását jelzi.

Az Önkormányzat **munkabér-megelőzési**, illetve **egyéb likviditási hitelt** a 2007-2010. közötti időszakban nem vett igénybe, a helyszíni ellenőrzés befejezéséig folyamatban lévő kötelezettségvállalás sem történt.

A devizában fennálló hosszú lejáratú hitelek esetében a kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta és jelenleg is befolyásolja a kibocsátáskor és az utolsó kamatfizetéskor érvényes referencia kamat változása, amelyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Lehívási	Utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %	kori	
3 havi CHF LIBOR 501200A	0,875	0,25	-71,4
3 havi CHF LIBOR 501300	0,80708	0,18	-77,7
3 havi CHF LIBOR 501400	1,48333	0,18	-87,8
3 havi CHF LIBOR 501200B	2,5	0,25	-90,0
3 havi CHF LIBOR 5017001	2,75	0,25	-90,9
3 havi CHF LIBOR 501600	2,67	0,18	-93,3
3 havi EURIBOR 5017002	3,5	1,25	-64,3

⁹¹ A referencia kamat az alábbi volt:

MNB BUBOR fixing (átlagkamat) %-ban					
Referencia kamat	2007. évi	2008. évi	2009. évi	2010. évi	2011. március 31-ig
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5	6,03
1 havi BUBOR	7,83	8,75	8,66	5,47	5,94

⁹² fennálló folyószámla állomány/folyószámlahittel zárt napok száma

A hitelfelvételkor érvényes referencia kamattal számolva a 2007-2010. években 2 861 252 CHF és 523 744 EUR kamatfizetési kötelezettség keletkezett volna, azonban a referencia kamatok változása miatt az Önkormányzatnak ennél 387 266 CHF és 266 589 EUR összeggel kevesebb fizetési kötelezettséget kellett teljesítenie.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az **Önkormányzat** mérleg szerinti **szállítói kötelezettségének állománya** a 2007. évi 806 millió Ft-ról folyamatos változást követően a 2010. év végére 924 millió Ft-ra növekedett, amely 14,6% emelkedést jelent. Miután az Önkormányzat és intézményei összes kötelezettségeinek növekedési üteme meghaladta a szállítói állomány változását, így annak aránya az összes kötelezettségen belül a 2007. évi 8,9%-ról a 2010. évre 5,3%-ra csökkent.

Az Önkormányzat és gazdasági társaságai lejárt szállítói tartozása:

Megnevezés	ezer Ft-ban			
	2007. december 31.	2008. december 31.	2009. december 31.	2010. december 31.
Lejárt szállítói tartozás	39 533	29 692	23 597	39 899
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	270 030	276 768	277 329	23 023

Az Önkormányzat **év végi lejárt szállítói tartozása** a 2007. és a 2010. évben is 40 millió Ft volt. A lejárt szállítói tartozásokon belül meghatározó a 30 nap alatti elmaradás, a 2007. évben 63,1%-os, illetve a 2010. évben 98,9%-os arányával. A 2010. évben 91-365 nap közti tartozás egy 122 ezer Ft-os összegű vitatott tagdíj összege, valamint egy 300 ezer Ft-os későn érkezett számla volt. Éven túli elmaradást nem tartottak nyilván. Az Önkormányzat és intézményei szállítói kötelezettségeinek átütemezésére megállapodást nem kötöttek.

A **gazdasági társaságok** összesített mérleg szerinti **szállítói kötelezettségének állománya** a legalacsonyabb a 2007. évben volt, 974 millió Ft-tal, amely a 2010. évben 1079 millió Ft-ra emelkedett, ez a 2007. évhez viszonyítva 10,8%-os növekedést jelent. Az év végi **lejárt szállítói tartozásállomány** a 2007-2010. években meghaladta a 270 millió Ft-ot, amely a 2010. évre 23 millió Ft-ra csökkent. A 2010. év végére 91-365 nap közötti elmaradása egy 51%-ban önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnak volt 1475 ezer Ft értékben⁹³. Éven túli elmaradás három, a 75%-os, vagy annál magasabb önkormányzati tulajdoni hányaddal rendelkező gazdasági társaságnak volt 478 ezer Ft összegben. Egyéb kiadási elmaradást egy kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság mutatott ki 3973 ezer Ft összegben munkabér, járulék és szállítói tartozás miatt. Az adatok alapján megállapítható, hogy az Önkormányzat minősített többségi befolyásával rendelkező gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozásállománya az Önkormányzat pénzügyi helyzetére kockázatot nem jelentett. A gazdasági társaságok szállító tartozásállományából fizetési átütemezés nem történt.

⁹³ A tartozást 2011. január 14-én kiegyenlítették.

3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat a **2007-2011. év I. negyedév időszakában** 3 csatornamű társulat, 3 gazdasági társasága és egy civil szervezet felé **vállalt kezességet** hitelek biztosítékeként összesen 726 millió Ft, 617 ezer EUR és 900 ezer CHF értékben. A legnagyobb értékű kezességvállalás a Szombathelyi Távhőszolgáltató Kft. folyószámla hitele után volt 300-300 millió Ft összegben a 2008-2009. években. Devizában vállaltak kezességet a Savaria TISZK Kft felé támogatás megelőlegezési hitelhez. Fizetési kötelezettséget négy esetben kellett teljesíteni két csatornamű társulati hitel után 16 millió Ft összegben, amelyből megtérült 0,6 millió Ft. Fennálló **kezességvállalás 2010. év végén** 40 millió Ft volt, ebből 30 millió Ft a FALCO KC Kft-t, 10 millió Ft pedig a Mozgássérültek Vasakarát Sportklubját érintette, amelyek lejáratára 2012. december 31., illetve 2011. május 20-a.

A 2007-2011. év I. negyedévben összesen 28,3 millió Ft **követelés elengedés** történt, amelynek 58%-a, 16,5 millió Ft jogszabályok alapján a jegyző méltányossági jogkörébe tartozó helyi adó és gondozási díj elengedés volt. Helyi rendelet alapján a rendelet feltételeinek megfelelő közmű díjhátralékosok után a 2009. évben 10,9 millió Ft követelést töröltek. Ezen túl három esetben 0,9 millió Ft felmondási időre jutó bérleti díjat engedett el bizottság, vagy a Közgyűlés.

Tagi kölcsönt közgyűlési döntés alapján **saját gazdasági társaságok részére** nyújtottak az alapításkori likviditási gondok áthidalása érdekében. A Savaria TISZK részére a 2008. évben adott 20 millió Ft kölcsön megtérült. A gazdasági tevékenységüket a 2010. évben kezdő Savaria Városfejlesztési Kft. részére a 2010. évben adott 14 millió Ft, valamint a Szombathelyi Parkfenntartó és Temetkezési Kft-nek a 2011. évben nyújtott 40 millió Ft kölcsönök lejáratára 2011. év vége. A Közgyűlés határozata alapján **egyéb kölcsönt** Söpte Község Önkormányzata részére nyújtottak területvásárlásra 165 millió Ft összegben. A kölcsön futamideje 25 év, négy év türelmi idővel. A kölcsön kamata azonos a jegybanki alapkamattal. Biztosítékként a kölcsön és járulékaik erejéig az ingatlanra jelzálogjogot jegyeztettek be. Az érintett területre a két település közös gazdasági társaságot kívánt létrehozni ipartelepítés céljából, de a gazdasági válság miatt ez még nem valósult meg.

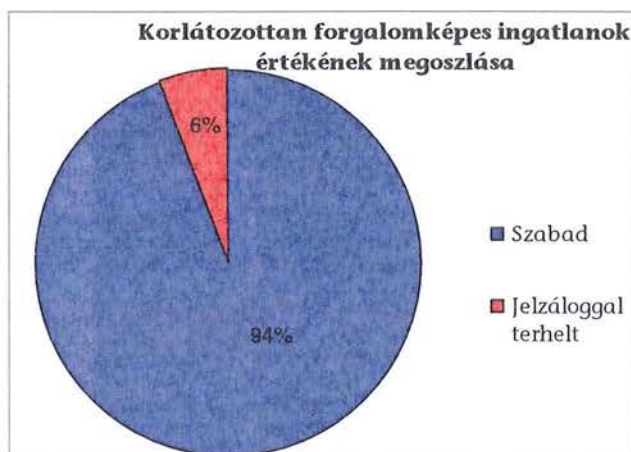
Az Önkormányzat **PPP konstrukcióban** nem vett részt, más szervezetnek kölcsönt nem nyújtott, garanciát nem vállalt, lízingszerződéssel nem rendelkezett.

Az Önkormányzatnál a 2007-2010. években kilenc ingatlanon volt jelzálogjog vagy/és elidegenítési és terhelési tilalom összesen 1 134 millió Ft értékben. A terheléssel érintett ingatlanok nettó értéke 1 585 millió Ft volt. A 2010. december 31-én fennálló **jelzálogjog**, valamint **elidegenítési és terhelési tilalom** összege 1 003 millió Ft⁹⁴, amely 1546 millió Ft nettó értékű korlátozottan forgalomképes ingatlant érintett. A fennálló jelzálog, valamint elidegenítési és

---

⁹⁴ A jelzálogbejegyzésből meghatározó az új sportcsarnok építéséhez nyújtott 1000 millió Ft-os támogatáshoz kapcsolódó azonos összegű bejegyzés a sportcsarnokra, mely a 2021. évben jár le.

terhelési tilalom megterhelések minden esetben a pályázatoknak megfelelően a támogatásból épített, vagy felújított ingatlanra kerültek bejegyzésre: három oktatási intézményre, egy sportcsarnokra, valamint 81 lakásra a pályázatban előírt időtartamig való rendeltetésszerű használat biztosítására. Így az Önkormányzatnál jelzálogbejegyzés csak a támogatások igénybevétele miatt történt, hitelfelvétel miatti jelzálog-terhelés nem volt.

Az Önkormányzat korlátozottan forgalomképes ingatlanjainak nettó értéke 26 864 millió Ft.

Az Önkormányzat **kötelezettségeinek** állománya 2010. december 31-én, valamint a várható kötelezettségek alakulása a lejáratáig:

Megnevezés	Állomány 2010. dec. 31-én			Várható kötelezettség 2011. 2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem
Pénzüntézetek									
Hosszú lejáratú hitelek	5 064		HUF	2825		HUF	8011		HUF
Hosszú lejáratú hitelek		34 029,0	CHF		17 033	CHF		17521	CHF
Hosszú lejáratú hitelek		5 828,0	EUR		1 920	EUR		4593	EUR
Folyószámlahitel	1 666		HUF	1 666		HUF			HUF
Pénzüntézetek összesen HUF-ban:	6 730		HUF	4 491		HUF	8 011		HUF
Pénzüntézetek összesen CHF-ben:		34 029,0	CHF		17 033	CHF		17521	CHF
Pénzüntézetek összesen EUR-ban:		5 828,0	EUR		1 920	EUR		4593	EUR
Biztosítékok									
Kezesség	40		HUF						
Biztosítékok összesen:	40		HUF						
Szállítói tartozás	924		HUF	924		HUF			

Az Önkormányzatnak pénzüntézetekkel szemben fennálló kötelezettsége a 2010. év végén 6730 millió Ft, 34 029 ezer CHF és 5828 ezer EUR volt. Ezek várható kötelezettsége (tőke, kamat és egyéb költség) a legutóbbi kamatfizetés feltevélei alapján a 2011. évtől 12 502 millió Ft, továbbá 34 554 ezer CHF és 6513 ezer EUR. Az Önkormányzatnak a 2011. évben szállítói tartozások címén 924 millió Ft fizetési kötelezettsége keletkezett. A kezességvállalásaiból adódóan 40 millió Ft összegű terhe jelentkezhet, amennyiben a gazdasági társaság és a civil szervezet kötelezettségeiket nem teljesítik. A várható összes kötelezettség teljesítésére figyelembe vehető 787 millió Ft mérlegben kimutatott követelésállomány, 9003 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, melyet pénzüntézetek kötelezettségeihez kapcsolódóan jelzálog nem terhelt. Az Önkormányzat tájékoz-

tatása szerint figyelembe vehető további források: elsődlegesen újabb hitelfelvétel, a meglévő hitelkeretek igénybevétele, és kisebb részben saját bevételek.

A gazdasági társaságok kötelezettségeinek állománya 2010. december 31-én, és a várható a kötelezettségek alakulása a lejáratáig⁹⁵:

Megnevezés	Állomány 2010. dec.31-én			Várható kötelezettség 2011-2013. években			Várható kötelezettség 2014. évet követően		
	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem	HUF-ban (millió Ft-ban)	Devizában (összege, ezer CHF, EUR-ban)	Devizanem
Kötvény		32274	CHF		5168	CHF		30182	CHF
Hosszú lejáratú hitelek	160		HUF	156		HUF	21		HUF
Hosszú lejáratú hitelek		33	EUR		18	EUR		23	EUR
Folyószámla- és egyéb rövid lejáratú hitelek	10		HUF	10		HUF			
Pénzintézeti kötelezettségek összesen HUF-ban:	170		HUF	166		HUF	21		HUF
Pénzintézeti kötelezettségek összesen CHF-ben:		32274			5168			30182	
Pénzintézeti kötelezettségek összesen EUR-ban:		33			18			23	
Szállítói tartozás	655		HUF	655		HUF			

Az önkormányzati kötelezettségek növekedése mellett a minősített többségi tulajdonú gazdasági társaságok kötelezettségei is befolyásolhatják az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyát. A gazdasági társaságoknak a 2011. évtől 187 millió Ft, 35 350 ezer CHF, valamint 41 ezer EUR pénzintézeti kötelezettséget, és 655 millió Ft szállítói tartozást kell rendezniük. Ezek nem teljesítése esetén a bíróság korlátlan és teljes felelősséget állapíthat meg az Önkormányzat terhére. A gazdasági társaságoknak lízingszerződésük nem volt. A 2010. december 31-én kimutatott kötelezettségekből az Önkormányzat számára pénzügyi kockázatot jelenthet a vagyonüzemeltetési feladatokat ellátó kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság kötvénykibocsátása, amely kötelezettség a gazdasági társaságok kötelezettségeinek több mint 95%-át adta.

A Közgyűlés határozatban döntött a gazdasági társaságnál 5 milliárd Ft névértékű kötvény kibocsátásáról. A kibocsátás 2007. december 17-én megtörtént, 33 007 658 CHF értékben. A kötvénykibocsátás célja a kiemelt önkormányzati és gazdasági társasági projektek finanszírozása, valamint a kibocsátáskor meglévő hosszú lejáratú hitelállomány kiváltása volt, amelyek közül az utóbbira nem került sor. A kötvény lejáratára 2032. december 18.

A kötvényből 2010. december 31-ig 2 166 millió Ft-ot használtak fel közgyűlési döntéseknek megfelelően hat projekt⁹⁶ finanszírozására. A fel nem használt összegeket betétként helyezték el, amelyekből 841 millió Ft kamatbevétel érték el, ebből 158 millió Ft-ot tőke, 330 millió Ft-ot pedig kamatkidadásokra fordítottak. A kötvény után a 2011-2013. években 5 168 456 CHF, 2030-ig pedig további 30 181 577 CHF tőke- és kamatfizetési kötelezettség terheli a gazdasági társaságot. A kötvénytörlesztés terhei kihatással lehetnek az Önkormányzat pénzügyi helyzetére is, amit alátámaszt a 2010. évi kötvénybeszámoló is, mely szerint a 2012. évtől a törlesztés gondot jelenthet a gazdasági társaság számára.

A kötvénykibocsátás azért is kockázatot jelentett, mivel az Önkormányzat korlátlan felelősséggel tartozik felszámolás esetén a Gt. 54. § (2) bekezdése alapján

⁹⁵ A gazdasági társaságok 2014. évtől számolt kötelezettsége nem tartalmazza a kötvény kibocsátásából származó 2031. és 2032. évi kamatfizetési kötelezettséget.

⁹⁶ ingatlanvásárlásokra, hulladéklerakó bővítésére, integrált városfejlesztésre, lakásépítésre

azon gazdasági társaságának, amelyben az Önkormányzat az 52. § (2) bekezdése szerint a szavazatok legalább 75%-ában rendelkezik, így minősített befolyásszerzőnek minősül, továbbá a Csődtv. 63. § (2) bekezdése alapján a kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társasága minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós gazdasági társaság vagyona nem fedez, ha a **hitelezőinek** a felszámolási eljárás során benyújtott **keresete alapján a bíróság** – az adós gazdasági társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel – **megállapítja** az önkormányzat korlátlan és teljes felelősségét. Felszámolás esetén a hitelezők által benyújtott kereset alapján a bíróság összességében 170 millió Ft, 33 224 EUR, továbbá 32 274 154 CHF összegű korlátlan és teljes felelősséget állapíthat meg a kötelezettségekkel érintett három kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság 2010. december 31-én fennálló pénzügyi kötelezettségeiből adódóan.

A vizsgált időszakban az Önkormányzatnál nem történt meg annak felmérése, hogy az **eszközök elhasználódása, amortizációja fedezetének biztosítása** mekkora forrásokat igényel. Az elhasznált eszközök pótlására tartalékokat nem képeztek, alapot nem hoztak létre⁹⁷. Az Önkormányzat tárgyi eszközeinek bruttó értéke 2010. december végén 79 579 millió Ft volt, amely a 2007. évi 11,1%-kal haladta meg. A 2007-2010. években kimutatott **értékcsökkenés** összege 5571 millió Ft volt. A legkevesebb értékcsökkenést a 2009. évben mutatták ki 1319 millió Ft-tal, míg a legtöbbet a 2010. évben 1460 millió Ft-tal. A tárgyévi felújítások⁹⁸ összege a 2010. év kivételével nem érte el a tárgyévi értékcsökkenések összegét.

Az összes eszköz használhatósági foka a 2007. évi 85,9%-ról a 2010. évre 82,0%-ra csökkent, annak ellenére, hogy a bruttó érték minden eszközcsoportban nőtt. Ez azonban csak a járművek esetében biztosította a használhatósági fok emelkedését 21,7%-ról 24,8%-ra. A felújításokra, az eszközök pótlására a pénzügyi lehetőségek függvényében, elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása érdekében került sor. A számvitelben elszámolt beruházások, felújítások összege a 2007-2010. években 13 944 millió Ft, amely 150%-kal meghaladta az ugyanezen időszakban kimutatott értékcsökkenés összegét.

Az **Önkormányzatnak** bírósági ügyekben felperesként követelése nincs, alperesként jogerős határozattal le nem zárt **14 peres eljárásban az** Önkormányzattal szembeni követelés 240 millió Ft, amelyből három tétel adja a perérték 99%-át.

Egy 178 millió Ft megfizetésére indított eljárásban peren kívüli egyezség várható. Ezen túl egy vállalkozás 44 millió Ft összegű elmaradt reklámhasználati díjat, illetve egy másik, pályázat miatt 16 millió Ft megbízási díjat perel, annak ellenére, hogy a megbízásra vonatkozóan írásbeli szerződéssel nem rendelkezik.

---

⁹⁷ Erre az Önkormányzatot jogszabály nem is kötelezi.

⁹⁸ A tárgyévi felújítások aránya a tárgyévi értékcsökkenéshez viszonyítva a 2007. évben 84%, a 2008. évben 49%, a 2009. évben 68%, a 2010. évben pedig 234% volt.

A **gazdasági társaságokkal szemben** alperesként, jogerős határozattal le nem zárt peres eljárások során 390 millió Ft-ot követelnek, amelynek 99%-a két eljáráshoz kapcsolódik. Egy kizárólagosan önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társasággal szembeni 280 millió Ft értékű kártérítés miatti perben II. rendű alperes az Önkormányzat, ezért a per kimenetele hatással lehet az Önkormányzat kötelezettségeire is. A másik esetben a perérték 106 millió Ft, szerződésszegéssel okozott kár miatt. A perek az elsőfokú eljárás szakaszában vannak. Jogerős határozattal lezárt ügyekben a gazdasági társaságoknak alperesként tartozásuk nincs.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF modellben bemutatott 2009. és 2010. évi működési és 2007-2010. évi felhalmozási hiány amellett alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az Önkormányzat folyamatosan intézkedéseket tett, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében bevételnövelő és kiadáscsökkentő döntéseket hozott.

A kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések a **gazdálkodás átláthatóbbá tételét, a feladatellátás szakmai színvonalának, valamint a pénzügyi helyzetnek a javítását** célozták.

Az Önkormányzat az – általa készített kimutatások szerint – a 2007-2010. években **kiadáscsökkentő intézkedések eredményeként 1545,2 millió Ft megtakarítást mutatott ki.** A kiadáscsökkentő intézkedések hatását beavatkozási területenként az alábbi táblázat szemlélteti:

Az önkormányzat által 2007-2010 közötti időszakban érvényesített kiadáscsökkentő intézkedések részletezése

Adatok: ezer forint

Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulécai	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A hivatalnál	50 154	10609	0	60 763
Az intézményeknél	1 209 273	275 120	0	1 484 393
ÖSSZESEN	1 259 427	285 729	0	1 545 156

A kiadáscsökkentések eredményeként **az Önkormányzati hivatalban** kimutatott megtakarítás 60,8 millió Ft, amelyből 39,1 millió Ft (64,3%) az Önkormányzati hivatal átszervezéséhez kapcsolódó létszámcsökkentésből, 11,1 millió Ft (18,3%) az üres álláshelyek zárolásából, 7,1 millió Ft (11,7%) a beszerzési szerződések, 3,5 millió Ft (5,7%) a szolgáltatási szerződések felülvizsgálatából adódott.

Az önkormányzati szinten kimutatott megtakarítási intézkedésekből 1484,4 millió Ft-ot (96,1%) az **intézmények** körében érvényesítettek. Az intézményi kiadási megtakarításokból 909,5 millió Ft-ot (61,3%) intézmények átszervezésével, 572,1 millió Ft-ot (38,5%) további létszámcsökkentési döntésekkel – üres álláshelyek megszüntetésével, feladatmegszüntetéssel járó lét-

számcsökkentéssel, határozott idejű alkalmazások megszüntetésével, részmunkaidő bevezetésével –, valamint 2,8 millió Ft-ot (0,2%) beszerzési szerződések felülvizsgálatával kapcsolatos kiadások csökkentésével indokolt az Önkormányzat.

Az Önkormányzat 2007-2010 közötti időszakra szóló gazdasági programjában megfogalmazott elvárások szerint a 2007. évtől a Közgyűlés több alkalommal hozott intézmény-átstrukturizációs döntéseket. A döntést előkészítő előterjesztések alapján az átstrukturizációknak gazdasági (költségtakarékosabb, hatékonyabb működés) és szakmai (kiegyenlített szakmai színvonal biztosítása) indokai voltak.

A Közgyűlés a 2007. évben döntött a kulturális intézményhálózat racionalizálásáról. Az átstrukturizáció célja az volt, hogy a város kulturális ellátottságát biztosító intézményeket a Művészetek Házába, a Gyermek Házába, valamint az MSH Rendezvényház Kft-t és a Mozi Kft-t egy gazdaságosan működtethető kulturális intézménnyé szervezzék. A feladatok ellátására az AGORA-t hozták létre. Az intézmények racionalizálása – az Önkormányzat kimutatása szerint – 2007-2010. években összesen 161,5 millió Ft kiadási megtakarítást eredményezett.

Az oktatási intézményhálózat racionalizálása során a Szentkirályi Általános Iskola és az Eötvös József Általános Iskola 2007-ben megszüntetésre került. A Szilágyi Erzsébet Kollégium és a Péterfy Sándor Kollégium 2007. július 31-vel megszűnt, és összevonták a jogutód Horváth Boldizsár Közgazdasági Informatikai Szakközépiskolával, illetve a Gépipari és Informatikai Műszaki Szakközépiskolával. A Simon István u. Általános Iskola, az Oladi Művelődési Központ és a Teleki Blanka Szakképző Iskola 2007. július 31-i megszűnésével egy új önállóan gazdálkodó intézmény, az Oladi Általános Művelődési Központ vette át a feladatokat. A Teleki Blanka Szakközépiskola Kollégiuma 2007. július 31. időponttal megszüntetésre került. Az oktatási ágazatban végrehajtott átstrukturizációk hatásaként kimutatott megtakarítás összege 734,2 millió Ft volt.

2010. augusztus 31. napjával a Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézménye megszűnt, feladatait a jogutód Szociális Szolgáltató Központ látja el, amelynek elnevezése Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálatra változott. Az Önkormányzat az intézmények összevonásával – a kimutatásai szerint – a 2007-2010. években 31,8 millió Ft megtakarítást ért el.

A 2007-2010. években az intézmények átstrukturizálásával – a létszámcsökkentések hatásával is számolva – összesen 927,5 millió Ft megtakarítást mutatott ki az Önkormányzat, amelyet 18 millió Ft-tal mérsékelte az ISEUM Tárház alapításával kapcsolatos kiadások összege⁹⁹. Az intézményi átstrukturizációk eredményeképpen az ellenőrzött időszakban nyolccal csökkent az Önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmények száma, ugyanakkor hatalmal emelkedett a telephelyek száma, mivel a megszüntetett költségvetési intézmények feladatellátási helyei többnyire telephelyként funkcionáltak tovább.

---

⁹⁹ A Közgyűlés a 363/2010. (VI. 17.) számú határozatával „Az Iseum rekonstrukciója” című projekt megvalósításának és fenntartásának biztosítása érdekében 2010. szeptember 1-jétől megalapította az ISEUM Tárházat.

Kiadáscsökkentő intézkedések eredményeként **a 2011. évben** az Önkormányzat **207 millió Ft megtakarítást tervez.**

A tervezett megtakarításokból az Önkormányzati hivatalnál átszervezés miatti létszámcsökkentésből 67 millió Ft, intézmények átszervezéséből 63,5 millió Ft, beszerzési szerződések – irodaszerek, nyomtatványok – felülvizsgálatából 1,5 millió Ft, telefon szolgáltatási szerződés felülvizsgálatából 2 millió Ft, okmányiroda bérleti díjának csökkenéséből 10 millió Ft, a szociális juttatásoknál a támogatottak körének és a juttatások mértékének szűkítése miatt 63 millió Ft megtakarítás várható.

A Közgyűlés 2011-ben döntött arról, hogy az általános iskolák gazdálkodási szervezeti egységeit 2011. július 1-jével megszünteti, és a gazdálkodási feladataik ellátására a Művelődési GAMESZ-t jelölte meg. A Közgyűlés a Gépipari, Informatikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégiumot, valamint a Savaria Szakközépiskola és Kollégiumot, mint önálló intézményeket 2011. július 31-vel beolvadással megszünteti, és a Puskás Tivadar Fém- és Villamosipari Szakképző Iskola és Kollégium tagintézményeként működteti tovább. A Közgyűlés a Szent-Györgyi Albert Középsiskolát 2011. július 31-vel megszüntette.

Az intézményi átszervezéseket, megszüntetéseket érintő döntések előtt az Önkormányzat minden esetben végzett költségkihatásra vonatkozó háttérszámításokat, amelyek a közgyűlési előterjesztésbe beépítésre kerültek.

Az **álláshely-csökkentő intézkedések** következtében a 2007-2010 közötti években az Önkormányzati hivatalnál és az intézményeknél összesen 215,2 álláshelyet¹⁰⁰ szüntettek meg, amelyből 139,9 (65,0%) szakmai, 62,3 (29,0%) intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz kapcsolódó álláshely, 13 (6,0%) üres álláshely volt.

Az Önkormányzat 2007-2010. éveket érintő létszámcsökkentésének alakulása

Megnevezés (adatok fő-ben)	Közköztetés	Szociális és gyermekvédelem	Egészségügy	Polgármesteri hivatal	Egyéb	Összesen
Megszüntetett álláshelyek száma	179,2	12,0	1,0	16,0	7,0	215,2
ebből: üres álláshelyek száma	7,0	1,0	1,0	2,0	2,0	13,0
szakmai álláshelyek száma	115,9	7,0		13,0	4,0	139,9
Intézmény-üzemeltetéssel kapcsolatos álláshelyek száma	56,3	4,0		1,0	1,0	62,3
2007. január 1.-én Indító létszám	2068,0	370,0	71,0	300,0	186,0	2995,0
2010. december 31.-én záró létszám	1965,0	364,0	70,0	308,0	195,0	2902,0

A helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódóan a 2007-2010. években 224 millió Ft **támogatásban részesült** az Önkormányzat. A támogatás felhasználásával a nyilvántartások szerint tartósan leépített létszám 88 fő volt. Az Önkormányzat tájékoztatása szerint a létszámcsökkentéssel érintett dolgozók az Önkormányzati hivatalnál, az intézményeknél és a gazdasági társaságoknál nem kerültek továbbfoglalkoztatásra.

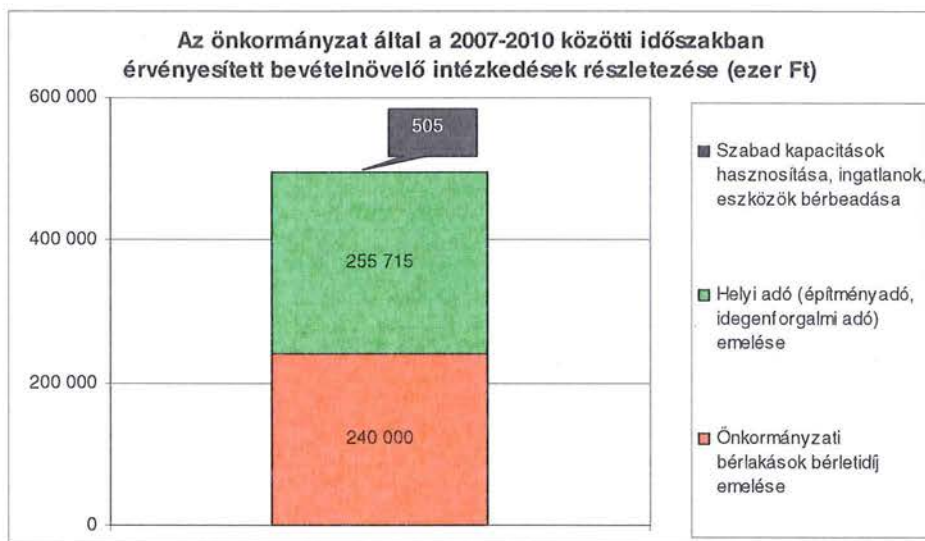
¹⁰⁰ A részmunkaidős álláshelyek teljes munkaidős álláshelyekre átszámításra kerültek.

Az ellenőrzött időszakban az Önkormányzati hivatalnál és az intézményeknél feladatnövekedéssel, valamint új intézmények alapításával kapcsolatosan **122,2 álláshely létesítését engedélyezte a Közgyűlés.**

A 42 közoktatási intézménynél elsősorban osztály illetve óvodai csoportok számának növekedése, gyógypedagógiai asszisztensek foglalkoztatása miatt került sor 50,2 fő létszámfejlesztésre. Az AGORA és az ISEUM Tárház alapítása 24 álláshely növekedést eredményezett. A megnövekedett feladatok ellátása érdekében a Tűzoltóságnál 15 fő, az Önkormányzati hivatalnál 24 fő, további intézményeknél 9 fő létszámnövekedést engedélyezett a Közgyűlés.

A fenti változások eredményeként az Önkormányzat 2007. január 1-jei indító **létszáma** 2995 főről 2010. december 31-re, 2902 főre **(3,1%-kal) csökkent.** A kiadáscsökkentő intézkedésekről hozott döntések során betartották a szakmai minimumlétszámra vonatkozó előírásokat, illetve nem veszélyeztették az ellátás színvonalát¹⁰¹.

A kiadáscsökkentő intézkedések mellett az Önkormányzat – a kimutatásai szerint – az alábbiakban számszerűsített **bevételnövelő intézkedéseket** tette:

A bevételnövelésre irányuló intézkedések számszerűsített összegéből, ami 496 millió Ft volt, 256 millió Ft-ot (51,5%) jelentett a helyi adók (építményadó, idegenforgalmi adó) emeléséből – jelentés 2.2 pontjában részletezettek szerint – származó bevétel. Az önkormányzati bérlakások bérleti díj emelése 240 millió Ft-tal (48,4%) részesült a bevétel-növekményből. Az ingatlanok **bérbeadásából** kimutatott bevétel 0,5 millió Ft (0,1%) az előzőekhez viszonyítva nem képviselt számottevő arányt.

A 2011. évre önkormányzati szinten mindössze 110 ezer Ft bevételi növekményt terveztek ingatlan bérbeadása címén.

¹⁰¹ A 2011. év I. negyedévében további 30,5 álláshely megszüntetéséről döntött a Közgyűlés.

A 2007-2010. években összességében a működési célú költségvetési támogatások 4671 millió Ft-tal növekedtek, az átengedett bevételek 3875 millió Ft-tal, az illetékbevétel 771 millió Ft-tal csökkentek a 2007. évhez képest. Az Önkormányzat szempontjából forráskiesés nem volt, mivel e változások együttesen 25 millió Ft bevétel növekedést eredményeztek. A központi források együttes növekedése mellett az Önkormányzat kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseivel 2041,2 millió Ft megtakarítást mutatott ki.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2007. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ az Önkormányzat gazdálkodási rendszerét a 2007. évben ellenőrizte. Az ellenőrzéséről készült jelentés megállapításairól a polgármester a Közgyűlést 2008. február 28-i ülésén tájékoztatta, a Közgyűlés intézkedési tervet fogadott el, határidők és felelősök megjelölésével. A jelentés az Önkormányzat pénzügyi egyensúlyi helyzetének javítására kettő szabályszerűségi javaslatot fogalmazott meg, amelyből egy valósult meg maradéktalanul.

Javasoltuk a jegyzőnek: biztosítsa, hogy a költségvetési rendlettervezetekben az Áht. 8/A. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a finanszírozási célú pénzügyi műveleteket költségvetési hiányt módosító költségvetési kiadásként, illetve költségvetési bevételként ne vegyék figyelembe, továbbá gondoskodjon arról, hogy az Ámr. 29. § (1) bekezdés k) pontjának előírása alapján a költségvetési rendeletek tartalmazzák elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok, projektek bevételeit, kiadásait.

A költségvetési többletet, vagy hiányt módosító finanszírozási célú bevételek és kiadások költségvetési rendeletben történő elkülönített bemutatására vonatkozó javaslatunk részben teljesült, mivel a 2008-2011. évi költségvetések a finanszírozási célú kiadásokat költségvetési kiadásként tartalmazták.

Az EU-s támogatásokból finanszírozott programok elkülönített bemutatására vonatkozó javaslatunk megvalósult.

Budapest, 2011. december „22”

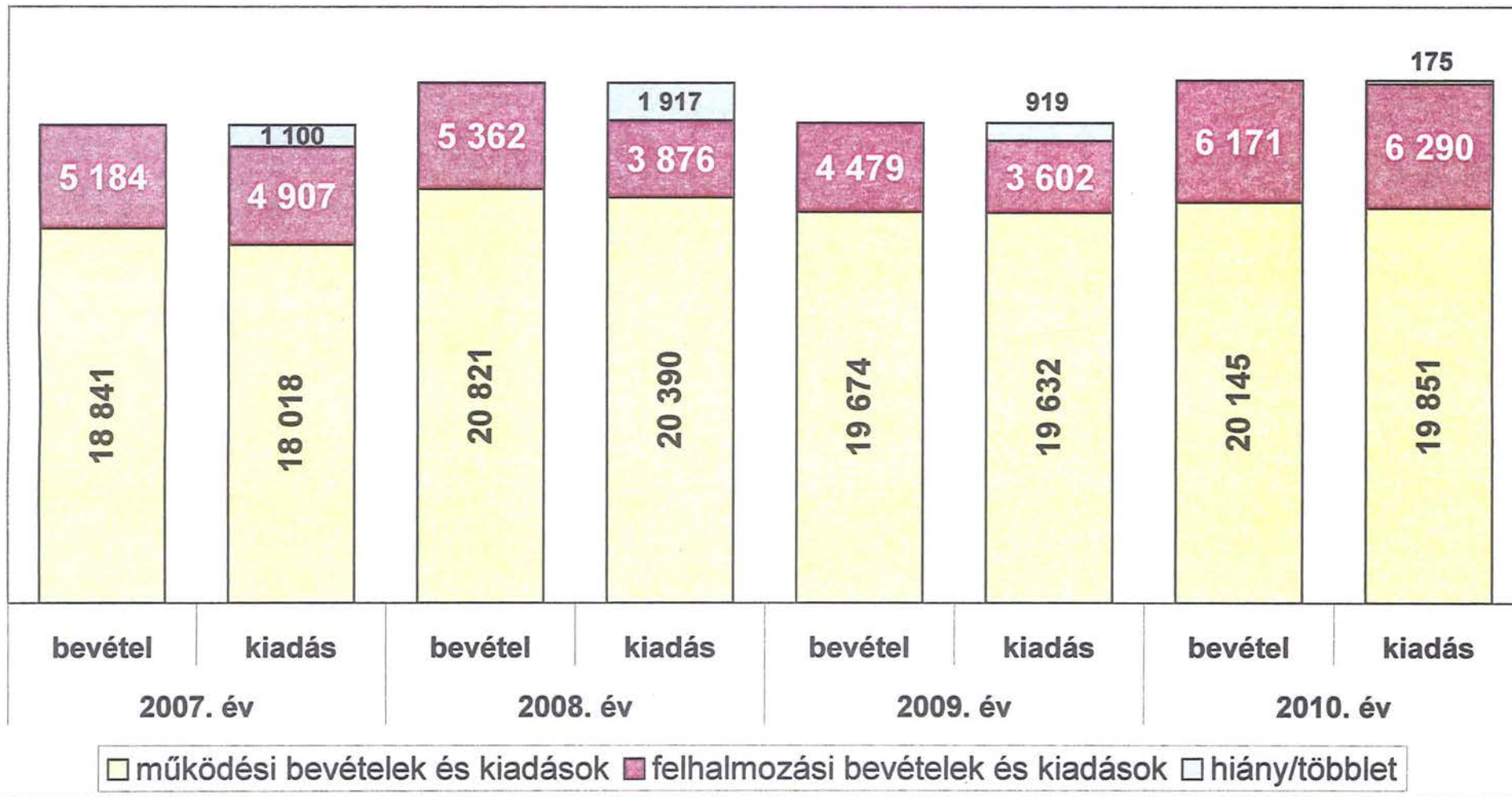
Domokos László
Domokos László

Melléklet: 9 db

Működési és felhalmozási célú hiány/ többlet alakulása

millió Ft

Kimutatás az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulásáról

Szombathely

ezer Ft

1. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	8 644 164	9 979 382	8 847 787	9 676 740
1.1.2. Költségvetési támogatás	7 098 797	8 824 478	7 390 254	6 680 645
1.1.3. Átengedett bevételek	3 161 743	1 764 412	1 898 915	1 947 120
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	350 519	482 783	507 391	487 194
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	36 962	31 293	8 782	37 234
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	76 624	91 347	68 611	50 064
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	475 662	746 236	698 398	717 176
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	19 844 471	21 919 931	19 420 138	19 596 173
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül	15 507 328	17 213 009	16 197 700	16 287 457
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	443 351	539 608	372 081	384 277
1.2.3.1. vállalkozásoknak	292 176	592 967	368 230	446 709
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	1 650	850	1 400	1 200
1.2.3.3. magánszemélyeknek	430 812	463 569	641 609	775 151
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	939 400	947 569	1 295 558	1 126 549
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1.+1.2.3.2.+1.2.3.3.+1.2.3.4.)	1 664 038	2 004 955	2 306 797	2 349 609
1.2.4. Kamatkiadások	256 884	281 585	223 986	400 506
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	476 336	746 236	698 398	717 176
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5.	18 347 937	20 785 393	19 798 962	20 139 025
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	1 496 534	1 134 538	378 824	542 852
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tökebevételek	397 139	527 382	461 991	100 622
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	891 585	328 794	1 512 107	2 480 118
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	1 260 268	424 390	130	147
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	363 339	440 953	80 585	209 450
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	2 912 331	1 721 519	2 054 813	2 790 337
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	2 564 947	1 524 291	1 521 627	1 692 691
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	1 222 948	767 742	979 180	3 670 527
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	1 977	51 500	183 228	40 878
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	-	500	-	-
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök	753 775	1 092 890	726 933	583 819
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	33 530	40 500	8 670	10 500
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	4 577 177	3 477 423	3 419 638	5 998 415
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	- 1 664 846	- 1 755 904	- 1 364 825	- 3 208 078
3. Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció(1.3.+2.3.)	- 168 312	- 621 366	- 1 743 649	- 3 750 930
4. Finanszírozási műveletek				
4.1. Hitelfelvétel	1 840 000	1 506 923	3 698 466	3 612 090
4.2. Hiteltörlesztés	635 892	761 077	699 094	976 991
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	-	-	-	-
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	-	-	-	-
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	-	-	-	-
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	-	-	-	-
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	1 178	49 519	5 312	358 460
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	26 789	94 345	48 957	359 929
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1. - 4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	1 232 075	889 710	2 945 103	1 916 710
5. Tárgyévi pénzügyi pozíció változás (1.3.+ 2.3.+4.9.)	1 063 763	268 344	1 201 454	- 1 834 220
6. Nettó működési jövedelem=működési jövedelem (1.3.) - tőketörlesztés	860 642	373 461	- 1 077 918	- 1 519 843
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	8 542 561	9 808 686	13 009 184	17 395 386
ebből rövid lejáratú	2 542 689	1 914 088	2 111 440	4 363 596
Összes szállítói kötelezettség	806 450	505 583	495 137	923 668
ebből lejárt (tanúsítványból)	39 533	29 692	23 597	39 899
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	6 728 734	8 567 376	11 746 137	15 926 620
ebből rövid lejáratú	728 862	672 778	849 941	2 895 161
PPP szerződésből hátralévő kötelezettség állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	203 887	359 941	796 705	650 490
Likvidhitel napi átlagos állománya (tanúsítványból)	0	0	0	0
Munkabérbírelmi napi átlagos állománya (tanúsítványból)	0	0	0	0
Kezesség és garanciavállalások (tanúsítványból)	253 256	363 369	400 000	10 000
Jogerős bírósági ítéletekből adódó kötelezettségek (tanúsítványból)	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök:	1 858 203	2 126 547	3 328 001	1 493 781
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Pénzeszközök év végi állománya (idegen pénzeszközök nélkül)	1 858 203	2 126 547	3 328 001	1 493 781

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja.

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Sorszám	Fejlesztési feladat (beruházás, felújítás)		Beruházás, felújítás		Teljes bekerülési költség			2006. dec. 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	A teljes bekerülési költségből eszközpénzügyi fordított összeg	2010. december 31-ig pénzügyileg teljesített beruházás forrásösszetétele																			
											Saját bevétel				Hitel			Kötvény				EU-a támogatás				Hazai támogatás				
	Megnevezése	Közzétett határozat száma	kezdete	tervezett befejezése	Terv ⁽¹⁾	Tény ⁽²⁾	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés	Terv	Tény	Eltérés					
					(=12+18+19+24+2)	(=13+17+21+25+29)	(=14+18+22+28-30)		(*)	(*)		(*)	(*)		(*)	(*)		(*)	(*)		(*)	(*)		(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
39	Dolgozók úti kerékpár u.	502/2007.(X.25)	2008	2011	204 300	159 594	-44 706	413	159 181		18 860	15 965	-2 895	A	22 000	22 000	0	A					163 440	121 629	-41 811	A				0
40	Az "Ismeretlen lólé Gyógyászat patak mentén	77/2009.(II.26)	2009	2011	343 578	35 698	-307 880		35 698		24 536	17 600	-6 936	A	27 000	0	-27 000	A					292 042	18 098	-273 944	A				0
41	Bartók B.-Mányar L. Kerékpár u.	385/2009.(VI.18.)	2010	2011	66 910	345	-66 565		345		10 037	-10 260	-20 297	A			0						56 873	10 605	-46 268	A				0
42	Saághy u. kisléptítés - Horváth Béla	109/2010.(II.25.)	2010.	2011	30 950	18 570	-12 380	0	18 570		30 950	18 570	-12 380	A			0													0
43	ISPA szennyvízberuházás	126/2002.(IV.25.)	2003	2007	0	3 539 899	3 539 899	11 878	3 528 021		0	434 594	434 594	A			0						0	2 069 612	2 069 612	A	0	1 035 693	1 035 693	A
44	Wedres S. Színház	230/2009.(IV.30.)	2010	2011	309 312	167 095	-142 217	0	167 095		0	-142 217	-142 217	A			0										309 312	309 312	0	A
46	Meseház Bölcsöde- Fogaras u. 6.	586/2009.(XI.26.)	2010	2011	8 827	0	-8 827	0	0		883	0	-883	A			0						7 944		-7 944	C				0
47	10 millió Ft alatti fejlesztések ⁽³⁾ - Példakéntel Hozatal				602 135	322 308	-279 827	0	322 308		301 135	21 308	-279 827	A	301 000	301 000	0	A												0
48	10 millió Ft alatti fejlesztések ⁽³⁾ - NYELVZÁRÓK				42 761	5 887	-36 874	0	5 887	294	0	0	0	A	15 543	5 887	-9 656	A					13 622	0	-13 622	C	13 596	0	-13 596	A
49	Fejlesztések összesen:				3 402 437	5 417 022	2 014 585	12 291	5 404 731	294	457 409	673 762	216 353	0	604 645	328 887	-275 758	0	0	0	0	0	2 012 234	3 069 368	1 057 134	0	328 149	1 345 005	1 016 856	
50	Mindösszesen				12 435 625	9 605 380	-2 830 245	909 488	8 695 892	4 452	1 610 581	810 976	-799 605		862 963	581 795	-281 168		0	0	0	0	6 599 818	4 695 809	-1 904 009	0	3 362 263	3 516 800	154 537	

Az Önkormányzat beadott, elbírálás alatti pályázati forrásból megvalósuló fejlesztéseire kapcsolódó kötelezettségvállalások

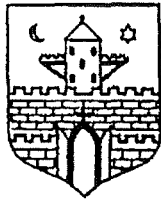
Sorszám	Fejlesztési feladat (beruházás, felújítás)		Beruházás, felújítás		Teljes bekerülési költség (terv) ⁽¹⁾	A teljes bekerülési költségéből eszközpótlásra a tervezett összeg	2010. dec. 31-ig teljesített kiadás ⁽²⁾	2010. utánra vállalt kötelezettség (9=10+12+14+16+18)	2010. december 31-e utáni kötelezettség-vállalások forrásösszetétele								jogszabályban foglalt szakmai követelmény teljesítése (igen/nem)		
	Megnevezése	Közzétételi határozat száma	kezdete	tervezett befejezése					Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás	2010. december 31-e utáni kötelezettség-vállalások forrásösszetétele					
														Bev.rend.(4)	Bev.rend.(4)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	Felújítások																		
2.	Oladi ÁMK sportpályázat	90/2011.(III.31.) sz. határozat	2011. július	2011. szeptember	24 912	44	0	24 912	5 000								19 912	C	nem
3.																			
4.																			
5.	10 millió Ft alatti felújítások ⁽³⁾																		
6.	Fejlesztések összesen				24 912	44	0	24 912	5 000								19 912		
7.	Fejlesztések																		
8.	Az országos közutak átkelési szakaszain a forgalom csillapítására, a gyalogosok védelmének növelésére, a járművek sebességének csökkentésére alkalmas beavatkozások, valamint az országos közutakon lévő balesetveszélyes csomópontok tervezésének társfinanszírozás	27/2011. (I. 27.)	2011	2012.05.30	10 000			10 000	4 000								6 000	C	nem
9.	"Az országos közutak átkelési szakaszain a forgalom csillapítására, a gyalogosok védelmének növelésére, a járművek sebességének csökkentésére alkalmas beavatkozások társfinanszírozása	28/2011. (I. 27.)	2011	2012.05.30	18 746			18 746	3 746								15 000	C	nem
10.	10 millió Ft alatti fejlesztések ⁽³⁾																		
11.	Agora Szombathelyi Kulturális Központ	289/2010. (VI. 17.)	2011.	2012.	7 998	47		7 998							7 998			C	nem
12.	Fejlesztések összesen:				36 744	47		36 744	7 746						7 998		21 000		
	Mindösszesen:				61 656	91	0	61 656	12 746						7 998		40 912		

Gazdasági társaság megnevezése	2010. december 31-én								a gazdasági társaságnak szerződéses kötelezettségre, feladat ellátási szerződésre alapozottan az önkormányzat költségvetéséből nyújtott							
	önkormányzat tulajdoni hányada	önkormányzat gazdasági társaságának	saját tőke, jegyzett tőke aránya	kötelező feladathoz	önként vállalt feladathoz	hosszú lejáratú hitelből, kötvényből	lizingből	lejárt szállítói állományból	működési támogatás				felhalmozási támogatás			
				rendelt nettó vagyon		fennálló kötelezettség		2007.	2008.	2009.	2010.	2007.	2008.	2009.	2010.	
25-50%-os tulajdoni hányadú gazdasági társaságok összesen				76	13	74	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
V. egyéb, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok:																
Vasi Volán Zrt.	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	48,0	46	101	85	67	18	21	6	0
Vas megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft.	0%	0%	n.a.	53	0	n.a.	n.a.	0,0	0	0	0	0	0	7	5	0
Vasi Füstfaragók Kft.	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0
Vas Megyei Kéményseprő és Tüzeléstechnikai Kft.	0%	0%	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0
Sárvár Pannon-Víz Kft.	0%	0%	n.a.	64	0	n.a.	n.a.	26,0	0	0	0	0	0	0	0	0
egyéb, közfeladatot ellátó gazdasági társaságok összesen				117	0	0	0	74,0	46	101	85	67	18	28	11	0
Összesen				21 286	1 617	7 609	0	96,8	495	791	1 091	1 013	94	121	186	116

SZOMBATHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

Ikt.szám: 60.289-9/2011.

Állami Számvevőszék
Domokos László Elnök Úr

Budapest
Apáczai Csere János utca 10.

1052

Tisztelt Elnök Úr!

Ezúton szeretném megköszönni Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzése során végzett tevékenységüket és a korrekt, objektív megállapításukat.

I. Az ellenőrzés megállapításaira az alábbi kiegészítést tesszük:

Az ellenőrzés a 2007.január 1. - 2010.december 31. közötti időszakot ölelte fel. Az új városvezetés - észlelve a város súlyos pénzügyi helyzetét – azonnal intézkedett egy középtávú terv, az Önkormányzati Finanszírozási Program jóváhagyásáról. Ezt a programot az Önök jelentése is megemlíti. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése egyhangúlag fogadta el az 533/2010. (XI. 25.) Kgy. számú határozatát, melyben a következőkről döntött:

- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata nettó hitelállománya 2010 – 2014. ciklusban nem haladhatja meg a 20 milliárd Ft-ot.
- A 2011. évi költségvetést maximum 0,5 milliárd Ft összegű működési hiánnyal lehet tervezni, amelyre banki finanszírozást kell igénybe venni.
- 2012. évben már nem lehet működési hiányt elfogadni, hiszen annak finanszírozása már nem fér bele az előző pontokban meghatározott keretekbe.
- 2013. évtől kizárólag az adósságszolgálat törlesztésére lehet újabb banki forrásokat bevonni, mivel a megcélzott adósságállomány felső határa csak így biztosítható.
- A fejlesztésekre 2012. évtől már csak a saját bevételek terhére lehet kötelezettséget vállalni és kifizetést eszközölni.

dr. Vangor S
Coly

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK
865 41
Érkezett: 2011 AUG 30.
Iktatószám:.....
Melléklet:.....

Lavator M

Lavator M koordinálta.
Lavator

09.01.

A Közgyűlés a program első lépéseként mindennek szellemében fogadta el a város 2011.évi költségvetési rendeletét.

A 2011.évi működési hiány szintjét a bevételek reális számbavétele mellett a kiadások nagymértékű csökkentésével, racionalizálással, létszámcsökkentéssel sikerült elérnünk. (oktatási intézmények gazdasági integrációja 2011.július 1-től, Szakképző Iskolák összevonása, Gimnázium megszüntetése, Polgármesteri Hivatal költségcsökkentése létszámcsökkentéssel, szociális rendeletben adott juttatások jövedelemhatárok jelentős szigorítása, Kulturális és sport kiadások csökkentése) Ezen felül a város szorosan együttműködik a helyi gazdasági élet szereplőivel, prioritásként kezelve a gazdaságfejlesztés elősegítését, hiszen ez is jelentősen szolgálja a programunk maradéktalan végrehajtását.

A városvezetés eltökélt szándéka, hogy a programban meghatározottakhoz képest bármilyen irányú elmozdulás esetén azonnal korrekciót fog alkalmazni. A negatív irányú események esetén további szigorításra fog sor kerülni, az intézkedések következtében jelentkező pénzügyi többletet pedig az adósság csökkentésére fordítjuk.

Mindezen lépések megalapozzák azt a folyamatot, amely alapján 2012.évtől a működéshez már nem lesz szükség külső finanszírozásra.

Véleményünk szerint az önként megkezdett, egyhangú döntéssel elfogadott program és a jelentés észrevételei egy irányba mutatnak.

II. Az ellenőrzés javaslataira az alábbi észrevételeket tesszük:

a.) a polgármester úrnak címzett 2.pontban meghatározott operatív terv elkészítését véleményünk szerint a fent említett 533/2010. (XI. 25.) Kgy. számú határozat meghozatalával és a 2011.évi költségvetésről szóló rendelet szigorú végrehajtásával az önkormányzat már megkezdte. A pénzügyi egyensúly helyreállítása érdekében már eddig is egy sor lépést tettünk, a 2012.évi költségvetési koncepció, és majd a rendelet további teendőket fogalmaz majd meg (helyi adó mérték változása, díj mértékek változása, önként vállalt feladatok további csökkentése), természetesen figyelembe véve a törvényi keretek addig bekövetkező változását, és a központi feladat, illetve forrás szabályozást. **Kérdésünk: ezen folyamatokon felül javasolják egy külön operatív terv elkészítését? Amennyiben igen, akkor viszont pontosítást kérünk az Önök által javasolt konkrét pénzügyi keretszámokról, amelyekhez viszont a saját programunkat természetesen a Közgyűlés által igazítanunk kell.**

b.) a jegyző úrnak címzett 1.pontban meghatározott feladat (jövőbeni árfolyam-, kamat-, visszafizetési kockázatok figyelemmel kísérése) véleményünk szerint olyan szakértelmet követel, amivel sem a jegyző, sem a polgármesteri hivatal nem

rendelkezhet, kizárólag pénzügyi szakértők bevonásával lehet azt végrehajtani. A hatáskört tekintve felvetődik a polgármesterrel való közös felelősség kérdése.

c.) a jegyző úrnak címzett 3.pontban meghatározott feladat (gazdasági társaságok kötelezettségeinek alakulásának figyelemmel kísérése) véleményünk szerint nem jegyzői, hanem polgármesteri hatáskör.

Kérem, hogy az észrevételeinket elfogadni szíveskedjék.

Szombathely, 2011. augusztus „26.”

Tiasztelettel

/: Dr. Puskás Tivadar:/

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3051-09/2011.

Dr. Puskás Tivadar úr
polgármester

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat

Szombathely

Tisztelt Polgármester Úr!

Köszönettel vettem a Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készített jelentés-tervezetben foglalt megállapításokra vonatkozó kiegészítését a pénzügyi egyensúly érdekében tett intézkedésekről.

Örömmel értesültem arról, hogy a Közgyűlés által jóváhagyott Önkormányzati Finanszírozási Program több olyan intézkedést tartalmaz, amely a pénzügyi egyensúly megteremtését szolgálja.

A jelentés-tervezetben szereplő javaslatok a végleges jelentésben az Állami Számvevőszékről szóló, a 2011. július 1-jén hatályba lépett 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdése alapján új szerkezetben jelennek meg. Ennek következtében a jelentés-tervezet javaslatinak száma és sorrendje módosult.

Polgármester úr által tett észrevételekre az alábbi választ adjuk:

- Elfogadjuk azt, hogy a Polgármester úrnak címzett 2. számú (a végleges jelentésben 1. számú) javaslatban meghatározott operatív terv (végleges jelentésben program) elkészítését az Önkormányzati Finanszírozási Program meghozatalával és a 2011. évi költségvetésről szóló rendelet szigorú végrehajtásával az Önkormányzat már megkezdte, továbbá a pénzügyi egyensúly helyreállítása érdekében intézkedéseket tett. Ennek ellenére a döntések olyan tervezett rendszerét nem láttuk kidolgozotttnak, amely egy – a felelősöket és határidőket is tartalmazó – összefoglaló dokumentumban jelenítené meg a bevételnövelő lehetőségek bemutatását – különösen a helyi adó potenciál meghatározását és kihasználását; a bérleti díjak és a térítési díjak megállapítását, felülvizsgálatát; a követelések behajtását; az egyéb sajátos bevételek növelésének lehetőségét –, a folyamatban lévő és a tervezett beruházások, a kiadási kötelezettségek teljes körű felülvizsgálatát; az intézkedések következtében jelentkező

---

pénzügyi többlet, illetve az egyszeri bevételek tartalékba helyezését, elkülönített kezelését az adósságszolgálat teljesítése érdekében; az intézményi gazdálkodás felülvizsgálatát; az önként vállalt feladatok finanszírozhatóságának áttekintését a kötelező feladatellátás elsődlegességének biztosítása érdekében, a gazdasági programmal összhangban; valamint az intézkedések eredményeinek legalább évenkénti áttekintésének előírását.

- A Jegyző úrnak címzett 1. számú (a végleges jelentésben 8. számú), az árfolyam-, kamat-, valamint visszafizetési kockázatok figyelemmel kísérésére és a Közgyűlés legalább félévente történő tájékoztatására vonatkozó javaslatot továbbra is a jegyzőnek címezzük, mivel e feladatok hatásköri felelőse az Állami Számvevőszék által egységesen értelmezett álláspont szerint a jegyző.
- A Jegyző úrnak címzett 3. számú (a végleges jelentésben 6. számú), a gazdasági társaságok kötelezettségeinek alakulásának figyelemmel kísérésére vonatkozó javaslatra vonatkozó észrevételt elfogadjuk, a végleges jelentésben azt a Polgármester úrnak címezzük.

Kérem, hogy a jelentés-tervezetben tett megállapításokat, javaslatokat a későbbiek során hasznosítani szíveskedjenek.

Köszönöm Polgármester úrnak és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel az Önkormányzatról készített pénzügyi helyzetelemzés elkészítését segítették.

Budapest, 2011. december "22".

Tisztelettel:

Domokos László

